

PŘÍRODNÍ PARK HORNOPOŽÁRSKÝ LES – HODNOCENÍ KRAJINNÉHO RÁZU

Diplomová práce

2017/2018

Studijní program: Stavební inženýrství

Studijní obor: Inženýrství životního prostředí

Vypracoval: Bc. Michal Kordula

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. ThLic. Jiří Kupka, Ph.D.

Fakulta stavební

Katedra urbanismu a územního plánování

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta stavební

Tháškova 7, 166 29 Praha 6

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: <u>KORDULA</u>	Jméno: <u>Michal</u>	Osobní číslo: <u>396149</u>
Zadávající katedra: <u>K11127 - urbanismu a územního plánování</u>		
Studijní program: <u>Stavební inženýrství</u>		
Studijní obor: <u>Inženýrství životního prostředí</u>		

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce: <u>Přírodní park Hornopožárský les - hodnocení krajinného rázu</u>	
Název diplomové práce anglicky: <u>Nature Park Hornopožárský les - Landscape Character Assessment</u>	
Pokyny pro vypracování: DP bude vypracována v návaznosti na dokumentu Studie vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje (2. etapa, 2009), kde bylo provedeno hodnocení oblastí krajinného rázu a přírodních parků. V DP bude provedeno podrobné vyhodnocení do úrovně míst krajinného rázu, budou stanoveny cíle a podmínky ochrany identifikovaných hodnot, budou vyhodnocena sídla (lokality se zástavbou) z hlediska krajinného rázu a zformulovány možnosti jejich dalšího rozvoje. Metodicky bude vycházet z citovaného dokumentu Středočeského kraje (2009), metodiky AOPK "Preventivní hodnocení krajinného rázu" (Metodické listy AOPK ČR, č. 8.2, září 2012) a "Metodického postupu posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz" (Vorel at al. 2004). Seznam doporučené literatury: VOREL, I. - KUPKA, J.: Krajinný ráz, Identifikace a hodnocení, Praha: ČVUT, 2011. VOREL, I. - SKLENIČKA, P. (eds.): Péče o krajinný ráz. Cíle a metody. Praha: ČVUT, 1999. LÖW, J. - MÍCHAL, I.: Krajinný ráz. Kostelec nad Č. l.: Lesnická práce, 2003. VOREL, I.: Krajinný ráz a jeho ochrany 1-4 (Ochrana přírody 9/2006-2/2007) sborníky z konferencí Aktuální otázky ochrany krajinného rázu (www.krajinnyras.cz) Jméno vedoucího diplomové práce: <u>doc. Ing. arch. ThLic. Jiří Kupka, Ph.D.</u>	
Datum zadání diplomové práce: <u>5.10.2017</u>	Termín odevzdání diplomové práce: <u>7.1.2018</u>
<i>Údaj uveďte v souladu s datem v časovém plánu příslušného ak. roku</i>	
_____	_____
Podpis vedoucího práce	Podpis vedoucího katedry

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

<i>Beru na vědomí, že jsem povinen vypracovat diplomovou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je nutně uvést v diplomové práci a při citování postupovat v souladu s metodickou příručkou ČVUT „Jak psát vysokoškolské závěrečné práce“ a metodickým pokynem ČVUT „O dodržování etických principů při přípravě vysokoškolských závěrečných prací“.</i>	
_____	_____
Datum převzetí zadání	Podpis studenta(ky)

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci napsal a vypracoval samostatně pod vedením doc. Ing. arch. ThLic. Jiřího Kupky, Ph.D.. Všechny uvedené zdroje, z kterých jsem čerpal, jsou řádně uvedeny a citovány v seznamu zdrojů a použité literatury.

V Praze dne 7.1.2018

Poděkování

Chtěl bych tímto poděkovat svému vedoucímu diplomové práce doc. Ing. arch. ThLic. Jiřímu Kupkovi, Ph.D. za odborné rady, vedení, ochotu, trpělivost a čas, který strávil při konzultacích a vypracování mé diplomové práce. Také bych rád poděkoval své rodině za podporu při studiu.

V Praze dne 7.1.2018

Přírodní park Hornopožárský les – hodnocení krajinného rázu

Bc. Michal Kordula, diplomová práce, leden 2018

Abstrakt

Do české legislativy byl poprvé zakotven institut krajinného rázu v roce 1992 v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Pojem krajinný ráz podle tohoto zákona obsahuje přírodní, kulturní, historické a vizuální aspekty krajiny. Spolupůsobení těchto aspektů vytváří vizuální atraktivnost krajiny a její scenérie. Z toho důvodu se z tohoto zákona stává důležitý a komplexní nástroj ochrany krajiny a jejího rázu. Ochrana krajinného rázu je v dnešní době plně urbanistických, politických a hospodářských tlaků velmi důležitým a skloňovaným tématem.

Tato diplomová práce se zabývá preventivním hodnocením krajinného rázu na základě metodického doporučení AOPK ČR (2012). Práce byla vypracována na základě této metodiky ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny pro přírodní park Hornopožárský les.

Klíčová slova: krajinný ráz, ochrana přírody a krajiny, přírodní park, ochrana krajinného rázu, místo krajinného rázu, preventivní hodnocení krajinného rázu, krajina, přírodní a kulturní krajina

Nature Park Hornopožárský les – Landscape Character Assessment

Bc. Michal Kordula, Thesis, January 2018

Abstract

For the first time, the Institute of Landscape Nature was established in Czech legislation in Act No. 114/1992 Coll., On Nature and Landscape Protection. The concept of landscape character according to this law includes natural, cultural, historical and visual aspects of the landscape. The co-operation of these aspects creates the visual appeal of the landscape and its scenery. For this reason, this law becomes an important and comprehensive tool for protecting the landscape and its nature. The protection of landscape character is nowadays full of urban, political and economic pressures a very important and flagship theme.

This diploma thesis deals with preventive assessment of landscape character based on methodological recommendation of AOPK ČR (2012). The work was elaborated on the basis of this methodology according to Act No. 114/1992 Coll., On Nature and Landscape Protection for the Hornopožárský les Nature Park.

Key words: landscape character, protection of nature and landscape, nature park, protection of landscape character, place of landscape character, preventive landscape character assessment, landscape, nature and cultural landscape

Obsah	
1. Úvod	3
2. Cíle práce	3
3. Rešerše	4
3.1 Krajina	4
3.1.1 Různá pojetí krajiny	4
3.2 Krajinný ráz	5
3.2.1 Znaký tvořící krajinný ráz	5
3.2.2 Vymezení prostoru působení krajinného rázu	6
3.2.3 Důvody k ochraně krajinného rázu	7
3.3 Legislativa	7
3.3.1 Zákon o ochraně přírody a krajiny	7
3.3.2 Státní památková péče	8
3.3.3 Evropská úmluva o krajině	10
3.4 Metodiky hodnocení krajinného rázu	10
3.4.1 Metodika I.	11
3.4.2 Metodika II.	12
3.4.3 Metodika III.	12
3.4.4 Metodika IV.	12
3.4.5 Metodika V.	13
4. Metodika DP	14
4.1 Postup zpracování rešerše	14
4.2 Zdroje dat a podkladů pro výsledné kapitoly	14
4.3 Postup zpracování výsledných kapitol	14
4.3.1 Obecná charakteristika území	14
4.3.2 Vymezení míst krajinného rázu	14
4.3.3 Výsledná identifikace a hodnocení znaků a charakteristik území	15
4.3.4 Analýza sídel (lokality se zástavbou)	16
4.4 Návrh ochrany	17
5. Charakteristika řešeného území	18
5.1 Geomorfologie řešeného území	18
5.2 Biologické podmínky	18
5.3 Typické znaky území	19
5.4 Typologie krajiny	20
6. Výsledky	21
6.1 Místo krajinného rázu I. (Horní Požáry).....	24
6.2 Místo krajinného rázu II. (Kosteletcko).....	30
6.3 Místo krajinného rázu III. (Čakovicko).....	35
6.4 Místo krajinného rázu IV. (Vlkovské lesy).....	48
6.5 Místo krajinného rázu V. (Kamenicko).....	53
6.6 Místo krajinného rázu VI. (Krhanické údolí).....	59
7. Diskuse	66
8. Závěr	67
9. Seznam zdrojů a použité literatury.....	68
10. Seznam tabulek, obrázků, fotografií a příloh.....	70

1. Úvod

V České republice se nyní potýkáme s problémy spojené se změnami ve vlastnictví půdy, developerskými záměry, politickými, ekonomickými a hospodářskými tlaky spojenými s územním plánováním a pozemkovými úpravami. Kvůli hospodářským a sociálním potřebám lidu vzniká tlak na novou urbanistickou a krajinou strukturu, ten leckdy opomíjí dochované přírodní kulturní a historické hodnoty krajiny, stopy vývoje krajiny a dává možnost vzniku vizuálně negativních prvků ovlivňujících krajinná panoramata, jedinečnost a autentičnost místa (Svobodová, 2011). Tyto důvody daly podnět k zavedení institutu „krajinný ráz“, který má za úkol všechny tyto hodnoty chránit a zachovat. Krajinný ráz i krajina jsou těžce pochopitelné pojmy, které si každý jedinec může vykládat trochu jinak. Existuje mnoho pojetí krajiny a způsobů jak na ni nahlížet. Krajina je pro lidi obecně místem, kde žijí, kladou tedy na ni své estetické i jiné nároky (Vorel, Kupka, 2011). Hodnocení krajinného rázu patří stále častěji při rozhodování změn v území k nejdůležitějším podkladům. Metodiky hodnocení krajinného rázu mají za úkol popisovat, identifikovat a klasifikovat přírodní, kulturní historické a vizuální charakteristiky daného místa nebo oblasti, v případě případového hodnocení posuzují dopady daného záměru v území na krajinný ráz (Vorel a kol., 2004). Hodnocení krajinného rázu vychází z definice krajinného rázu v §12 zákona č. 114/1992 Sb., ta je ale velmi obecná a dochází k odlišnosti výkladů pojmů. (Vorel, Kupka, 2011). Z toho důvodu nastávají problémy v praktickém použití ochrany krajinného rázu, neboť je krajinný ráz zatížen poměrně velkou mírou subjektivity hodnotitele. Tento problém by mohl vyřešit jednotný postup hodnocení, ten ale bohužel zatím v naší legislativě není zakotven, tak nám nezbývá nic jiného než doufat, že se to brzy změní.

2. Cíle práce

Cílem této diplomové práce je v návaznosti na studii Vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje 2. etapy části přírodní parky (Atelier V, 2009). U přírodních parků byly identifikovány a klasifikovány nejdůležitější znaky a hodnoty území. V této práci je přírodní park Hornopožárský les vyhodnocen do podrobnosti míst krajinného rázu a jejich charakteristik. Dále jsou zde zavedeny ochranná opatření k zachování nejcennějších hodnot. Vyhodnocena jsou i sídla (lokality se zástavbou) z hlediska působení v krajinném rázu a územního plánování. Výsledky práce mohou být použity jako ÚAP obcí (v návaznosti na vyhlášku 500/2006 Sb.), jako součást preventivního hodnocení krajinného rázu a při identifikaci znaků a hodnot v rámci posuzování vlivu konkrétních záměrů (dle §12 zák. 114/1992 Sb.), při tvorbě krajinářských studií okolí parku, jako součást průzkumů a rozborů v rámci procesů územního plánování či jako podklad při realizaci KPÚ. Výstupem práce bude kromě identifikovaných znaků a hodnot jednotlivých charakteristik krajinného rázu návrh ochranných opatření k zachování nejcennějších hodnot krajiny.

3. Rešerše

Literární rešerše slouží k pochopení důležitých pojmů, problematiky ochrany krajiny, hodnocení krajinného rázu, jeho vnímání a přírodních, kulturních, historických a vizuální charakteristiky. Objasnění proč, jak a co je potřeba zachovat a v jaké míře je tudíž na místě. O krajinném rázu bylo vydáno mnoho publikací, postupů a metodik jeho hodnocení. Největší problém ohledně hodnocení krajinného rázu je v objektivnosti hodnotitele. Každý člověk nebo profese vnímá krajinu jinak. Definice krajiny není jednotná a její pojetí mohou být dosti odlišná. (Lipský, 1999)

3.1 Krajina

Slovo starogermánského původu, v období raného středověku označovalo pozemek obdělávaný jedním hospodářem - krajina byla tehdy pojímána jako prostor, který mohl člověk vnímat z jednoho konkrétního místa, za horizonty konkrétního místa se již jednalo o krajiny jiné. (Sklenička, 2003)

Vysvětlit pouze tento základní pojem už je sám o sobě problém. Krajina je neuchopitelná a pro každého může znamenat nebo znamenat něco jiného. Krajinu lze chápat z různých hledisek, krajinu člověk vnímá esteticky, umělecky, historicky, politicky, ekonomicky, morfologicky ale i mnoha dalšími způsoby. Stručně řečeno, krajina je příliš rozmanitá na to, abychom se o ní mohli jednoduše vyjádřit. (Forman, Gordon, 1993). Záleží na mnoha faktorech, ať už je to profese, způsob života, pohlaví nebo věk. Zemědělec například vidí kus země, s kterou je možné hospodařit, pěstovat rostliny nebo pást dobytek. Realitní makléř o ní uvažuje jako o položce na své výplatní pásce. Historik vidí kroniku událostí a procesů a čte tyto informace jako v otevřené knize.

3.1.1 Různá pojetí krajiny

Každý obor nebo profese má jiné pojetí krajiny, například Václav Cílek (2005) vidí krajinu takto: *„Krajina je dynamická veličina, má svého předchůdce a následovníka, tzv. krajinný precedent a antecedent. Krajina je neuronová síť, ve které se vynořují a zapadají jednotlivé body, vztahy mezi body někdy mizí, ale jindy jen dlouze spí a neví se, zda je někdy něco i někdo probudí. Současná krajina je vlastně mozaikou různě starých krajin, která díky výstavbě a globalizaci postupně chudne.“*

Další způsob chápání krajiny je z hlediska měřítka. Pro člověka je to může být okolí jeho domova. Pro mravence rohožka, po které leze. Orel ji může z výšky vnímat jako obrovský a nekonečný prostor.

Každý si dokáže představit co to krajina je, ale když ji má definovat, nastává problém. Jedná se o velmi známou věc, která zasahuje téměř do všech oborů a ovlivňuje všechny jedince individuálně. Vliv prostředí na člověka je velmi důležitý a proto je třeba krajinu chránit a snažit se o to, aby působila pozitivně všemi směry.

Právní definice krajiny je vysvětlena v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. *„Krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky“* (§ 3, písm. k, zák. č. 114/1992 Sb.).

Geomorfologické pojetí krajiny zní takto: *„Krajina je heterogenní část zemského povrchu, skládající se ze souboru vzájemně se ovlivňujících ekosystémů, který se v dané části povrchu a v podobných formách opakuje.“* (Forman, Gordon, 1986)

Geografické pojetí krajiny ji vysvětluje jako část zemského povrchu, která podle svého vnějšího obrazu a vzájemného působení svých jevů, tvoří prostorovou jednotku určitého charakteru a na geografických přirozených hranicích přechází v krajiny jiného charakteru, které působí odlišným dojmem. (Troll, 1950)

Ekologické (krajinně-ekologické) pojetí podle Zonnevelda (1995). *„Část prostoru na zemském povrchu, která zahrnuje komplex systémů tvořených vzájemnou interakcí horniny, vody, vzduchu, rostlin, živočichů a člověka a která svou fyziologií vytváří zřetelnou jednotku nebo také soustavu systémů vyššího řádu s řadou subsystémů ve vzájemné interakci, které svou fyziologií utvářejí zřetelně vymezenou část zemského povrchu. Celá tato soustava je dále spoluutvářena abiotickými, biotickými a antropogenními činiteli.“*

Z ekonomického hlediska je třeba chápat krajinu jako výrobní prostor, a to jako území, které prochází určitým hospodářským vývojem, rozvojem a je vhodné je pro hospodářské využití určitého charakteru. (Souriau, 1994).

Historické pojetí krajiny podle Mezery a kol. (1979). Jedná se o území, jenž se po určitou dobu svérázně vyvíjelo geopoliticky, hospodářsky a kulturně v závislosti na přírodních podmínkách, vyplývajících ze zeměpisné polohy.

Emocionální pojetí krajiny člověka je potřeba se identifikovat s prostředím a orientovat se v něm. Chápání pojmu „krajina“ v souvislosti s termíny „kraj“ či „krajan“ vede k navození niterného vztahu jedince k místu, kde se narodil, kde prožil své dětství.

„Je zřejmé, že se oko poučuje na předmětech, které vidí od dětství.“ (Sklenička, 2003)

„Člověk musí hodně procestovat, aby poznal všechnu tu krásu, kterou může mít doma.“ (Goethe, 1986)

Krajinu lze také chápat jako část území, tak jak je vnímána obyvatelstvem, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních anebo lidských faktorů. (Evropská úmluva o krajině, 2000)

Pro tuto diplomovou práci je však nejdůležitější vnímání krajiny dle zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, který je doplněn o architektonický a estetický způsob chápání.

Podle Žáka, (1947) krajina, oblast nebo obytné místo znamená přírodní prostor úmyslně určený nebo vytvořený k přírodnímu obývání. Estetická hodnota krajiny se podle Vorla (1999) projevuje ve smyslových vjemech pozorovatele, který krajinu vnímá jako prostor nebo území všemi smysly. Vnímá chlad, vánek, tvar jednotlivých prvků a jejich uspořádání hmatem, barevnost a texturu zrakem, vůni a vlhkost čichem, šelest a hluky sluchem.

3.2 Krajinový ráz

Dalším pojmem je krajinový ráz, který také není jednoduchý, už se ale jedná o uchopitelnou a výraznou věc. Charakteristika krajinového rázu udává, jakým způsobem krajina působí na člověka, okolí, scénérii a vše okolo.

Jedná se o *terminus technicus* (Vorel, Kupka, 2011). V úpravě zákona č. 114/1992 Sb. v odstavci 1 § 12 a je definován jako přírodní, kulturní a historická charakteristika krajiny, místa a oblasti. (Kupka, 2010)

„Ráz krajiny vyjadřuje nejenom přítomnost pozitivních jevů a znaků, ale též kulturní a duchovní dimenzi krajiny. Pojmu „krajinový ráz“ odpovídá charakter krajiny vyjádřený především morfologií terénu, charakterem vodních toků a ploch, vegetačního krytu a osídlení. Aby bylo možno krajinový ráz chránit, je nutno popsat a vyhodnotit znaky a hodnoty, které krajinový ráz dané krajiny utvářejí.“ (Vorel et al., 2004)
V cizině se používá výraz *Landscape character a Landschaftscharakter* - charakter krajiny.

Krajinový ráz je vlastně kompozice, vzhled a výraz krajiny. Tyto atributy posuzujeme u staveb, měst i interiérů. Z toho důvodu je třeba na ně brát ohled i v tak globálním měřítku, jako je krajina.

Dalším aspektem, který souvisí s působením krajinového rázu je *genius loci* – duch místa. Působení atmosféry místa však může být také velmi individuální. Jančura (2008) popisuje *genius loci* jako nepřenosná a neopakovatelná atmosféra místa či území. Stejně tak krajinový ráz je nepřenosný, neboť každá krajina je originální. Kombinace vlastností jednotlivých krajin se nikdy neopakuje a jejich ráz se tak stává

ojedinečný a vzácný. Nutno poznamenat, že krajina má svůj určitý ráz vždy a podobně je tomu i s duchem místa. Každé místo má určitý význam, který lidé pociťují, ne vždy jej však umí přesně definovat.

Problematickým je množství krajin, jejich rozdílný ráz a kategorizace různých krajin. Na světě je mnoho podobných krajin s podobným rázem, ale každá krajina je osobitá, něčím zvláštní nebo minimálně jinak působí. Všechny tyto charakteristiky dodávají krajině charakteristický krajinový ráz, který je třeba zachovat a chránit. Jsou to tedy právě znaky krajinového rázu, které od sebe odlišují různé oblasti a místa v krajině a které mohou být různým segmentům krajiny společné nebo podobné. (Vorel, 2006b)

Krajinový ráz se podle Löwa a Kučery (1996) odvíjí hlavně od trvalých ekologických podmínek a ekosystémových režimů krajiny, což jsou základní přírodní vlastnosti dané krajiny (primární krajinová struktura). V těchto rámcích je krajinový ráz dotvářen (krajinou přírodní) až vytvářen lidskou činností a životem lidí v nich (sekundární krajinová struktura).

Krajinový ráz, či charakter krajiny souvisí i s další vlastností, identitou krajiny. Oproti pojmu krajinového rázu, ve kterém převládá vizuální aspekt a estetické hodnoty, v pojmu identita je důležitější kulturní a historický aspekt a odlišnost různých oblastí nebo míst krajinového rázu, výrazná rozlišitelnost obrazu krajiny a přítomnost výrazných a rázovitých stop kulturního a historického vývoje krajiny. Regionální typy rázu krajiny jsou závislé na charakteru a identitě krajiny. (Vorel, Kupka, 2011)

3.2.1 Znaky tvořící krajinový ráz

Znaky krajinového rázu jsou části krajiny, které se podílejí na utváření krajinového rázu. Tyto části utváření přírodní, kulturní, historickou a vizuální charakteristiku krajinového rázu. Jeden znak může být výrazem více charakteristik a ty se mohou navzájem doplňovat. Znaky jsou hodnoceny podle významu v krajinovém rázu (v jaké míře ovlivňují krajinový ráz) a podle cennosti (vzácnost výskytu v globálnějším měřítku). (Bukáček, Matějka, 1999)

V krajinové scéně oceňujeme soulad přírodního prostředí a zástavby vytvořené člověkem, soulad zemědělského využití s podmínkami, které krajina poskytuje. „*Oceňujeme harmonii života člověka v prostředí, které jej obklopuje.*“ (Wöbse, 2002)

Znaky tvořící krajinový ráz jsou přírodního charakteru, jako morfologie terénu, reliéf, členitost, geologie, vodní toky a plochy. Znaky kulturní a historické jsou staré cesty, sídla, dominanty a kulturní památky. Každý znak krajinového rázu má stránku obsahovou (významovou) a stránku vizuální.

„Přítomnost přírodních, kulturních a historických hodnot je sice důležitá z hlediska významu, cennosti a vzácnosti, avšak pro charakter krajiny se stává důležitou zejména tehdy, pokud se projevuje vizuálně.“ (Vorel, Kupka, 2011) Ovlivnění je dáno jak hodnotou přítomnosti znaku (pasivně) tak projevem vizuálního působení (aktivně). Například přítomnost vzácných bučin a vizuální dominanta vysokého útesu. Dominanta se aktivně podílí na pocitu z krajiny. Vzácné porosty ne, ale přesto jsou důležitým prvkem krajinného rázu. Některé krajiny působí přímo jedinečně, jiné mohou být všední nebo podobné jiným krajinným scénám.

Krajina, která je nepoznamenaná antropogenním prostředím a je pokryta přirozenou vegetací s přírodními znaky se nazývá krajina přírodní a přirozená. Tu u nás dnes téměř nenajdeme, krajina byla pozměněna lidskou kulturou.

Vliv člověka nebyl na počátku v přírodní krajině nijak patrný, ať již pro jeho nepřítomnost, nebo proto, že jeho závislost na přírodních podmínkách byla velká a člověk neměl ani technické, ani hospodářské možnosti se z této závislosti vymanit. (Jonáš a kol., 1990).

Lidé už od počátku budovali krajinu dle svých potřeb, aniž by to třeba tušili. Tím se výrazně podíleli na vytváření krajiny, kterou vidáme dnes. Už od počátku neolitu (zhruba 8000-5000 let před naším letopočtem) člověk měnil krajinu dle svých potřeb. „Kulturní hodnoty jsou formy osídlení a způsob hospodářského využití. Pro kulturní dimenzi identity je důležitější stavební činnost v krajině. Jsou to nejenom dominantní stavby, které mohou ovlivnit široký okruh krajiny a dát mu specifický znak (Radyně, Bezděz, Ještěd), ale také typická struktura osídlení, vzájemná poloha a vzdálenost vesnic a struktura jednotlivých venkovských sídel (struktura větších vzájemně zřetelně oddělených obcí s kompaktními půdorysy ve středních Čechách), struktura vzájemně navazujících obcí s rozptýlenou zástavbou (Jablonecko), struktura vzájemně navazujících obcí s pásovou zástavbou potočních vsí (severní Čechy).“ (Vorel, Kupka, 2011)

Je tedy jasné, že největší podíl na změnách krajinného rázu má člověk. „V procesu antropogenní přeměny krajiny dochází k narušení dynamické rovnováhy jejich přírodních složek.“ (Stonawski, 1993). Proto hodnotíme krajinný ráz, musíme vědět, co je třeba chránit a zachovat. Vymezením krajinných oblastí a popsáním vlastností krajinných typů se zabývá typologie krajiny, která vytváří podklad jak pro ochranu, tak tvorbu krajinného rázu. (Vorel, Kupka, 2011)

3.2.2 Vymezení prostoru působení krajinného rázu

Řešené území krajiny stejného krajinného rázu je třeba ohraničit a vytyčit, to je v mnoha případech problém, protože krajina se mění plynule a nečekaně. Velikost hranice může přesahovat i jeden kilometr,

což brání legislativním nástrojům vymezit oblasti katastrální formou. Území může mít různý tvar a velikost, některé nejsou zcela uzavřené a pokračují dále. Jako hranice slouží podle měřítka především horizonty, uzavření průhledů nebo druhová změna krajiny. Vodní toky nejsou většinou hranicí území, ale prvkem propojujícím vzájemně území a umožňujícím spolupůsobení v krajině. Území nejčastěji dělíme na místa krajinného rázu a na větší, oblasti krajinného rázu.

„My chápeme krajinu jako něco konkrétního; je to část zemského povrchu se skalami a jezery, řekami a lesy, lukami a vesnicemi, městy a horami. Víme, že tyto krajinné složky neexistují nezávisle, ale naopak se navzájem ovlivňují a vytvářejí jakýsi otevřený systém neústrojných, ústrojných i technických komponent.“ (Hadač, 1982)

Další důležité pojmy (Vorel a kol. 2004):

místo krajinného rázu je část krajiny relativně homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst krajinného rázu. Je nejmenším hodnoceným prostorem; jedná se zpravidla o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní), který je pohledově spojitý z většiny pozorovacích stanovišť, nebo o území typické díky své výrazné charakterové odlišnosti.

oblast krajinného rázu je krajinný celek s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od jiného celku ve všech charakteristikách či v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu); je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik

kulturní dominanta krajiny je krajinný prvek či složka v krajině nebo to jsou dochované stopy kultivace krajiny, jejichž význam je nesporný z historického hlediska, architektury či jiného oboru lidské činnosti a které ve svém projevu převládajícím způsobem ovlivňují znaky charakteristik krajinného rázu

přírodní hodnota je dána kvalitativními parametry zastoupených ekosystémů ve vztahu k jejich trvalé udržitelnosti, reprezentativností aktuálních znaků ve vztahu ke stanovištním podmínkám, prostorovými parametry, harmonickým charakterem interakcí mezi ekosystémy, výraznými přírodními dominantami krajiny

estetická hodnota krajiny - je vyjádřením přírodních a kulturních hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině; předpokladem vzniku estetické hodnoty jsou subjektivní vlastnosti pozorovatele, objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (skladba a formy prostorů, konfigurace prvků, struktura složek)

harmonické vztahy v krajině – vyjadřují soulad činností člověka a přírodního prostředí (absence rušivých jevů), trvalou udržitelnost užívání krajiny, harmonický soulad jednotlivých prvků krajinné scény

harmonické měřítko v krajině – vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí, z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítka celku a měřítka jednotlivých prvků

3.2.3 Důvody k ochraně krajinného rázu

Takto široké pojetí ochrany krajinného rázu zdánlivě nechává určitou volnost při jeho posuzování. Příkladem jsou velmi rozdílné verdikty odborníků (např. v rámci hodnocení EIA) i úřadů. Na jedné straně je věnována velká pozornost výstavbě rodinných domků, jejich architektonickému výrazu, barevnosti a materiálovému řešení, na druhé straně je s velkým pochopením hodnoceno umístění vysokých stožárů vzdušného vedení velmi vysokého napětí (VVN) nebo také extrémně vysokých staveb větrných elektráren. Taková relativizace ochrany nemusí být projevem neodbornosti nebo neúměrné vstřícnosti investorům (i když to tak často působí), ale může být výsledkem trendu v chápání vývoje krajiny, estetických hodnot a v racionální složce vnímání estetické atraktivnosti (estetická působivost závislá na užitečnosti a funkčnosti stavby nebo zařízení). (Vorel, Kupka, 2011)

I podle Skleničky (2006) v dnešní době probíhají největší změny v krajině od dob průmyslové revoluce. Za zásadní jevy, které mění rozhodujícím způsobem vizuální kvalitu krajin, pak považuje Sklenička výstavbu stožárů operátorů mobilních sítí, větrných elektráren, dálnic a rostoucí suburbanizaci. Z tohoto úhlu pohledu vyplývá, že preventivní a případové hodnocení krajinného rázu představuje zásadní nástroj pro ochranu a zachování charakteristických rysů a hodnot české krajiny.

3.3 Legislativa

Legislativní nástroje slouží k ochraně přírody, krajiny a jejího rázu. Dnes už legislativa pracuje na mezinárodní i evropské úrovni. Ochrana krajiny a krajinného rázu se dělí do více sfér (kultura, zemědělství, územní plánování, ochrana přírody a krajiny, stavebnictví a katastru). Hlavními instituty je však bezesporu ochrana přírody a krajiny a Státní památková péče.

3.3.1 Zákon o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb.

Krajinou celého území se zabývá, jak již napovídá jeho název, zákon o ochraně přírody a krajiny. „Ochrana krajinného rázu je ochranou obecnou, platí tedy na území celého státu. Nutno však podotknout, že obecně právní předpis, kterým by ministerstvo stanovilo podrobnosti této ochrany (viz. odst. 2), dosud nebyl vydán. Důsledkem toho se stává §12 Zákona těžko uchopitelný a příliš flexibilní. Za dobu jeho platnosti vzniklo z aktivit odborné veřejnosti, orgánů státní správy, výzkumných a univerzitních pracovišť široké spektrum názorů, výkladů a přístupů ke krajinnému rázu. Žádný obecně právní předpis pro konkrétní hodnocení krajinného rázu ale bohužel stále není vypracovaný. Obecně právním předpisem stanovujícím jednotný metodický postup jeho ochrany by se tato problematika vyjasnila.“ (Svobodová, 2011)

Krajinný ráz a přírodní park je zmiňován v §12 – obecná ochrana.

§12

- (1) *Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.*
- (2) *K umístování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.*
- (3) *K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.*
- (4) *Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.*

Dalšími prvky ochrany jsou například zvláště chráněná území (ZCHÚ) Jedná se o velkoplošná zvláště chráněná území (VZCHÚ) a maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ). Se vstupem do Evropské unie vyvstala povinnost vymezení soustavy chráněných území Natura 2000, která jsou také zakotvena v zákoně. (URL2)

Do VZCHÚ spadají pouze dvě kategorie národní park (NP) a chráněná krajinná oblast. (CHKO). MZCHÚ jsou u nás národní přírodní rezervace (NPR), národní přírodní památka (NPP), přírodní rezervace (PR) a přírodní památka (PP).

Nejcennější území jsou chráněna formou CHKO (chráněná krajinná oblast), na území české republiky bylo dosud vyhlášeno 26 takto chráněných území (Křivoklátsko, Český ráj atd.), některé samostatně a některé zároveň jako ochranné pásmo národního parku (NP je vyhlášen z důvodu ochrany přírody jako takové, ne z hlediska ochrany krajiny). Krajinný ráz je dále zvláště chráněn formou přírodních parků jako je právě PPa Hornopožárský les. Přírodní parky jsou vyhlášovány přímo a pouze kvůli ochraně krajinného rázu.

„NPR jsou definovány jako menší území mimořádných hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku. PR jsou definovány jako menší útvar soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast. NPP a PP jsou definovány jako přírodní útvary menší rozlohy, zejména geologické či geomorfologické útvary, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů. Území s národním nebo mezinárodním ekologickým, vědeckým či estetickým významem (které vedle přírody formoval svou činností člověk), jsou vyhlášována jako národní přírodní památky.“ (URL3)

Na ochraně krajinného rázu se podílí i další nástroje zákona (uvedené i v §12). *„Významné krajinné prvky (VKP) definované v §3 Zákona jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability. Existují VKP ze zákona (lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy) nebo registrované VKP dle §6 orgánem ochrany přírody (mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy).“ (Svobodová, 2011)*

Další chráněné území mohou být v soustavě území evropského významu Natura 2000. Jsou to území, které stanovují podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem je zabezpečit ochranu druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z pohledu Evropy cenné a ohrožené. Vytvoření soustavy Natura 2000 se skládá ze dvou právních předpisů:

- směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků
- směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Směrnice v přílohách vyjmenovávají pro jaké rostliny, živočichy a typy stanovišť mají být lokality soustavy Natura 2000 vymezeny. Požadavky obou směrnic jsou implementovány do naší legislativy

pomocí zákona 114/1992 Sb. Pro ochranu ptáku se vyhláší ptačí oblasti (PO) a pro ochranu ostatních živočichů, rostlin a stanovišť evropsky významné lokality (EVL). (URL10)

Podle přítomnosti všech těchto chráněných území, prvků a jejich působení je krajinný ráz hodnocen z hlediska přírodní charakteristiky.

3.3.2 Státní památková péče

Výbor pro světové kulturní dědictví definuje kulturní krajiny jako kombinovaná díla přírody a člověka, která jsou dokladem vývoje lidské společnosti a sídel v průběhu historie, pod vlivem fyzikálních omezení anebo příležitostí daných jejich přírodním prostředím a vlivem postupných společenských, ekonomických a kulturních vlivů, jak vnitřních, tak vnějších. (URL1) Jak už bylo řečeno, na krajinném rázu se podílejí i znaky kulturní a historické. Nejcennější z nich spadají pod správu státní památkové péče.

Kulturní, přírodní a jiné památky spravuje zákon 20/1987 Sb. Jeho úlohou je ochrana, udržování a rekonstrukce. Dosud platný Památkový zákon dává několik možností k ochraně historické kulturní krajiny.

1§

- (1) Stát chrání kulturní památky jako nedílnou součást kulturního dědictví lidu, svědectví jeho dějin, významného činitele životního prostředí a nenahraditelné bohatství státu. Účelem zákona je vytvořit všestranné podmínky pro další prohlubování politicko-organizační a kulturně výchovné funkce státu při péči o kulturní památky, o jejich zachování, zpřístupňování a vhodné využívání, aby se podílely na rozvoji kultury, umění, vědy a vzdělávání, formování tradic a vlastenectví, na estetické výchově pracujících a tím přispívaly k dalšímu rozvoji společnosti.*
- (2) Péče státu o kulturní památky (dále jen „státní památková péče“) zahrnuje činnosti, opatření a rozhodnutí, jimiž orgány a odborná organizace státní památkové péče (§ 25 až 32) v souladu se společenskými potřebami zabezpečují zachování, ochranu, zpřístupňování a vhodné společenské uplatnění kulturních památek. Ostatní orgány státní správy a organizace spolupracují v oboru své působnosti s orgány a odbornou organizací státní památkové péče a pomáhají jim při plnění jejich úkolů.*

Památková rezervace (PR) je území s charakterem a prostředím souboru nemovitých kulturních památek nebo archeologických nálezů. Podle typu sídla, ve kterém se vyskytuje, se rozlišují městské památkové rezervace (MPR) a vesnické památkové rezervace (VPR), v některých případech se nazývají památkové rezervace se soubory lidové architektury (důvodem je že některé VPR byly vyhlášeny i na území měst). Dále existují technické památkové rezervace (TPR) a archeologické památkové rezervace (APR). V památkové rezervaci jsou chráněny nejen samotné kulturní památky, ale odborná vyjádření a rozhodnutí jsou vydávána ke všem stavebním aktivitám na nemovitostech a prostranství, které se nacházejí v hranici PR. Pomocí památkové rezervace jsou chráněny všechny památky i ostatní objekty a plochy.

Památkově chráněno je tedy celé území vymezené hranicí. Historická zástavba v sídelní památkové rezervaci je obvykle kompaktní, bez výraznějších novodobých nebo rušivých zásahů a charakter historicky nebo kulturně cenných staveb udává ráz celého území. Z hlediska památkových hodnot jde o území homogenní, vyžadující poměrně přísnou ochranu. Jednotlivé historické stavby v památkové rezervaci mají většinou dochovaný svůj původní objem, někdy i barvu, včetně tvaru a barvy střechy (kvůli zachování panoramatických pohledů na lokalitu). Hlavní je zachování původního ztvárnění průčelí včetně architektonických detailů, řešení oken a dveří, ale rovněž vnitřní dispozice atd.

Památkové rezervace jsou vyhlašovány nařízením vlády ČR. Nejcennější se na území ČR považuje Pražská památková rezervace, zaujímající území 863 ha. Spolu s MPR v Českém Krumlově, Telči a Kutné Hoře zapsána na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Vesnických památkových rezervací je v České republice něco přes 60, přičemž potenciál vesnic srovnatelné hodnoty je ještě výrazně vyšší a příslušné uceleně dochované vesnice by mohly být k prohlášení za VPR připravovány. VPR Holašovice je zapsána na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Zvláštním případem památkové rezervace je Kuks. Jedná se o unikátní barokní kompozice lázeňského a sídelního střediska, které sice dočasně mělo statut městečka, dochovaná tradiční zástavba má ale vesnický charakter. Technická památková rezervace je zaměřena na ochranu historického technického areálu, v České republice dosud vyhlášena jediná (Josefov-Stará huť) u Olomoučan. Archeologických památkových rezervací, tedy rezervací zřízených pro ochranu většinou velkoplošných archeologických lokalit, je dosud prohlášeno 10. (Kuča a kol., 2004)

Památková zóna je území sídla nebo jeho části s menším podílem jednotlivých kulturních památek než v PR, ale také s dochovanou urbanistickou strukturou. Památková zóna může být vyhlášena také kvůli historicky důležitým událostem, jenž se na území udály nebo pro část krajinného celku, který vykazuje významné kulturní hodnoty

Památkové zóny jsou vyhlašovány ministerstvem kultury. Za sídelní památkovou zónou je nebo by mělo být takové sídlo nebo část, které má velmi dobře zachovanou půdorysnou a prostorovou strukturu (v tom se prakticky neliší od památkové rezervace), ale nižší podíl architektonicky intaktně dochovaných staveb. S přihlédnutím na menší celistvost architektonicky hodnotných staveb a ploch jsou území zón z hlediska památkové hodnoty členěna na tři pásma (území určující, doplňující, dotvářející). Území zóny je tedy z hlediska památkových hodnot rozdělené a na vymezených plochách lze uplatňovat diferencovanou ochranu, tedy i míru posuzování zamýšlených stavebních aktivit a úprav. Většinu objektů, které samy o sobě nejsou kulturními památkami, byly v minulosti postiženy nevhodnými stavebními úpravami a zásahy. Ty je možno postupně památkově rehabilitovat, zejména jejich vnější vzhled. Jak z popisu vyplývá, kategorie památkové zóny je široký pojem a tato kategorie může zahrnovat různě rozsáhlou část města

nebo vesnice. V prostředí českých sídel jsou nejvíce zastoupeny památkové zóny, kde je základem historické jádro (nebo jeho část), tedy zástavba kolem náměstí, návsi, nebo jiné dominantní části. Za památkovou zónu by naopak nemělo být navrhováno sídlo, v němž existuje několik výjimečných památkových objektů, ale jako celek je z památkového hlediska urbanisticky nehodnotné, v půdorysné a prostorové struktuře rozrušené. Počet kulturních památek v daném sídle proto nemůže být rozhodujícím kritériem pro vytipování a prohlášení památkové zóny. A naopak, charakter památkové zóny mohou mít často sídla, v nichž dosud není žádná kulturní památka prohlášena. (Kuča a kol., 2004)

Dalším typem památkových zón jsou krajinné památkové zóny (KPZ), chránící segmenty nebo rozsáhlejší úseky kulturní krajiny, ve které se dochovaly nějaké významné, vizuálně nebo esteticky hodnotné doklady působení člověka. Jsou to území chráněná hlavně kvůli kulturní hodnotě krajiny. Nemusejí mít nezbytně výjimečnou přírodní nebo ekologickou kvalitu, ale většinou se kulturní a přírodní dědictví prolíná a doplňuje. Harmonicky uspořádané části krajiny, kde se výrazně uplatňuje vegetační složka, mají svůj kulturně-historický základ a často i zajímavý příběh – ať jsou to architektonicky komponované krajiny s cestami a alejemi a souvisejícími stavbami (Novohradsko, Chudenicko, Lednicko-valtický areál), významná poutní místa (Římovsko, Libějovicko-Lomecko), kulturní krajina kolem vesnic, dokládající vývoj zemědělského hospodaření včetně rybníčních soustav (Zahrádecko), oblasti s pozůstatky hornické činnosti (Jáchymov, Krupka) či krajiny memoriální, jež jsou připomínkou významných bitev (bojiště u Hradce Králové, u Slavkova nebo u Chlumce). Krajinné památkové zóny ilustrují typické rysy české, moravské a slezské kulturní krajiny a Česká republika má v jejich ochraně velký potenciál. Zastoupení řady dalších typů, jimiž jsou například rybníkářské, chmelařské nebo viniční kulturní krajiny, strukturálně výrazné doklady členění polí a podobně, však zatím chybí. (URL12)

„Segmenty krajiny (aleje, obory, vodohospodářské úpravy, zahrady a parky) mohou být chráněné jako kulturní nemovité památky, případně jako národní kulturní památky (Rožmberská rybníční soustava). Významně se v historické krajině může odrazit ochrana sídel formou městských či vesnických památkových rezervací a zón nebo prohlášení archeologických památkových rezervací. Krajinné celky přiléhající k památkově chráněným objektům či areálům mohou být zahrnuty do ochranného pásma těchto památek (např. rozsáhlé ochranné pásmo národní kulturní památky Říp nebo památkově chráněných území (zón či rezervací).“ (Vorel, Kupka, 2011)

Samostatné objekty bez vyhlášení území se mohou stát kulturními památkami (KP) nebo v případě národního významu národními kulturními památkami (NKP). Většinou jsou to objekty, které jsou dokladem historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti až do současnosti. Jsou brány jako projev tvůrčích schopností našich předků. Další možností je přímý vztah objektu k významným osobnostem nebo historickým událostem naší historie. NKP je vyhlášována nařízením vlády ČR a KP vyhláší ministerstvo kultury. (URL13)

„Kulturní hodnoty jsou pro člověka zdrojem inspirace, ovlivňují lidské vnímání, myšlení a tvorbu. Rozmanité kulturní dědictví je cenným bohatstvím naší země.“ (Vojtová, 2006)

Ochrana přírody, krajiny a souvisejícím okolím se dále zabývají v České republice další legislativní nástroje.

- zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, (např. zásady ochrany životního prostředí proti znečištění)
- zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úradech, (např. změna využití území)
- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, (např. umístování staveb)
- zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, (např. dopad stavby na ŽP v rámci EIA)

Další legislativní nástroje na mezinárodní úrovni.

- Úmluva o ochraně světového a přírodního dědictví
- Úmluva o záchraně evropského architektonického dědictví
- Úmluva o záchraně evropského archeologického dědictví
- Revidovaná Evropská úmluva o ochraně archeologického dědictví

3.3.3 Evropská úmluva o krajině

V Evropě vznikla tato úmluva, která byla podepsána 20. října 2000 ve Florencii.

Česká republika se přidala 28. listopadu 2002 ve Štrasburku. Uplatnění úmluvy má na starost Ministerstvo životního prostředí, zemědělství, kultury, místního rozvoje, školství, mládeže a tělovýchovy. (usnesení vlády 1049/2002)

Její úkolem je ochránit všechny druhy evropských krajin. Pro urbanismus a územní plánování brát ohled na charakter krajiny, její dominanty, kompozici a vzácné a chráněné prvky v krajině. Pro veřejnost informovanost a transparentnost krajinné politiky a místního rozvoje. Dbát a koordinovat všechny zúčastněné složky prokazovali péči o přírodu, krajinu a krajinný ráz. Problémy jako jsou úbytek

kvalitní zemědělské půdy, zhoršující zadržování vody v krajině, ztráta typického krajinného rázu a genia loci jsou hlavními body této úmluvy. Vznikla také jako reakce na zhoršení kvality naší kulturní krajiny, nedostatečná osvěta o hodnotách krajiny a malý zájem o její ochranu a správu. (URL4)

Předmětem zájmu Úmluvy je celá krajina, přírodní, venkovská, městská i industriální. Zabývá se jak pozoruhodnou tak krajinou běžnou nebo narušenou.

„Civilizační rozvoj přináší obecně se zvyšující intenzitu využívání území. Každý asi uzná, že s tím dlouhodobě roste napětí mezi vznášenými požadavky na území a na využití jeho potenciálních zdrojů. Není však jednoty v tom, zda souběžně s rostoucí intenzitou využívání území roste také význam koordináčních činností motivovaných celospolečenskými dlouhodobými zájmy, činností vykonávaných orgány státní správy a uplatňovaných mj. též některými občanskými sdruženími.“ (Míchal 2002)

Evropská úmluva o krajině je vlastně takovou výzvou evropských zemí k odpovědnějšímu nakládání s naší krajinou. Krajina je v této úmluvě chápána v širším kontextu událostí a souvislostí. Snaží se o dlouhodobou symbiózu člověka a krajiny. Úmluva nás nabádá k určení krajinných znaků, jejich hodnoty a vytvoření nástrojů k ochraně, správě a plánu péčováním o ni do budoucna. Tyto nástroje by měly být součástí všech politik. Měly by být připravovány za aktivní účasti veřejnosti, místních a regionálních orgánů a všech podílejících se orgánů a institutů. Krajinu je třeba začlenit do politik územního a urbánního plánování, do kulturní, environmentální, zemědělské, sociální, hospodářské politiky, ale i do všech ostatních politik s možným přímým či nepřímým dopadem na krajinu. Ke zvládnutí implementace EÚoK je především potřeba posílit politické, uživatelské i občanské povědomí o krajině a ve spolupráci se všemi zainteresovanými resorty vytvořit odpovídající prostor a moderní nástroje k ochraně, správě a plánování krajiny. V kontextu nového stavebního zákona a jeho odvíjejících vyhlášek v oblasti územního plánování je jasně vidět naděje na posílení vyváženého rozvoje naší krajiny. To jakým způsobem bude využita, nám ukáže čas. (URL11)

3.4 Metodiky hodnocení krajinného rázu

Hodnotit krajinný ráz je možné dvojím způsobem aktuálně (případově) nebo preventivně. Aktuální způsob se váže ke konkrétnímu místu s určitým záměrem a posuzuje vliv prvku na krajinu. Podobný proces mají například územní rozhodnutí, stavební povolení nebo hodnocení a posuzování záměrů EIA. Hodnocení prokazuje, zda změna na celkovém krajinném rázu je nebo není v toleranci. Aktuální ochrana krajinného rázu – posouzení vlivu konkrétního záměru na krajinný ráz daného území (vliv navrhovaných

staveb a technických zařízení, vliv činností, vliv využití území), tj. posouzení zásahu do krajinného rázu. (Vorel a kol., 2004)

Preventivní způsob je vytváření podkladů pro budoucí zásahy do krajiny. Součástí mohou být mapové podklady, vývoj uspořádání krajiny, legislativní omezení, krajinné plány nebo samotné územní plánování. Výsledky jsou dále nejčastěji používány jako podklady a vodítka pro další plánování pozemkových úprav nebo změně ochrany. Preventivní ochrana krajinného rázu – vyhodnocení krajinného rázu území a stanovení limitů a opatření k jeho ochraně, event. stanovení územně diferencované intenzity veřejného zájmu na ochraně krajinného rázu (pásma odstupňované ochrany), návrh eliminace negativních a rušivých znaků. (Vorel a kol., 2004)

Hodnocení krajinného rázu není zákonem nařízeno konkrétní metodikou. Podklady a doporučení pro preventivní hodnocení krajinného rázu jsou obsaženy v metodických listech AOPK (2012)

Metodika použitá pro zpracování této diplomové práce vychází z metodiky AOPK (2012)

3.4.1 METODIKA I.

Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve veřejné správě (metodické doporučení). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR, 2012)

Dokument vyhodnocení krajinného rázu podle metodiky AOPK určité oblasti je ve formě studie – tzv. preventivní hodnocení, při kterém je území většinou rozčleněno na menší prostorové jednotky a jsou popsány jeho charakteristiky a hodnoty. Takto zpracovaný podklad není pouze zhodnocením estetických a přírodních kvalit území, ale slouží i jako odborný podklad při posuzování dalšího využití a změn v území. Preventivní hodnocení krajinného rázu je neopominutelným odborným podkladem pro vyjádření a stanoviska správních a odborných orgánů v oblasti ochrany přírody a krajiny při pořizování územně plánovací dokumentace a při případových hodnoceních a stanoviscích správ CHKO. Procesní náležitosti pořizení studie jsou zadání, vypracování, oponentura, projednání a schválení, publikace, prezentace, aktualizace, vyhodnocení, implementace (monitoring). (AOPK, 2012)

Jedná se o popis celkového působení území vycházející z uspořádání prvků, jejich vzájemných vztahů, rozdílných projevů a velikostí. Celková hodnota území se odvíjí od kvality přítomných kulturních či přírodních komponent a vzniklého souladu či nesouladu s prostředím (harmonické vztahy). Při definování prostorových vztahů v krajině je třeba zaměřit se na měřítko prostoru, proporce, formu prostoru (jeho otevřenost a uzavřenost) a vyhodnotit zejména určující vztahy: provozní (prostupnost a využití krajiny), kompoziční (záměrně vytvořené), pohledové, symbolické (v případě existence symbolických

krajinných konceptů). Nezbytné je určení měřítka krajiny – čím je dané a zda se jedná o měřítko harmonické. Detailnější popis základních rysů harmonie krajinné scény uvádí např. I. Vorel, (1999b). Výsledky zhodnocení prostorových vztahů musí být graficky znázorněny v mapové části studie.

Při hodnocení vyhledáváme přírodní znaky území, významných hlavně z hlediska krajinného rázu. Jedná se o poznatky vycházející z analýz např. geomorfologických, hydrologických a jiných poměrů a také ze stavu vegetace (aktuální a potenciální) území. Geomorfologie území a vegetační pokryv (zejména jeho rozsah, měřítko a struktura) mají zásadní vliv na vizuální posouzení území (horizonty, dominanty, výhledy, průhledy apod.).

Kulturně historický vývoj řešeného území a jeho působení je hlavním aspektem kulturních krajin. Kulturně historický vývoj území je dán nejen existencí člověka, jeho činností a způsobem života v daném území, ale též duchovním sepětím místních obyvatel s obývaným prostorem. Proto se musí zpracovatel zaměřit nejen na vliv činnosti člověka na krajinu a proměnu území spojenou s jeho působením, ale i na sociokulturní aspekty venkova (tradice a rituály, existence a působení osobností, duchovní rozměr krajiny apod.).

Vizuální hodnocení území je součástí celého procesu hodnocení krajinného rázu. Jeho výsledkem je členění krajiny na základě vizuálních aspektů (optických předělů) a popis typických znaků krajinného obrazu. Zpracovatel díky percepčnímu hodnocení poznává i kulturní a historickou charakteristiku území, jeho estetickou hodnotu, měřítko a vzájemné vztahy uvnitř i vně řešeného území.

V rámci hodnocení je nutné dbát zejména na existenci a podobu: pohledových horizontů (obvykle v několika hladinách), dominant (přírodní, kulturně-historické, kombinované). Pohledově exponovaných míst (svahy, úbočí, panoramata obcí...), skladebných prvků a jejich rozložení uvnitř posuzovaného území – struktury, barevnost, mozaika (měřítko). Vnějších vztahů (vazeb) vzhledem k posuzovanému území a významných míst výhledů uvnitř i vně území.

Rozčleněním území vznikají menší prostorové jednotky, které vystihují společné znaky. Vymezení na dílčí části vychází jednak ze základních vizuálních charakteristik (např. uzavřenost prostoru) a jednak z výrazné charakterové odlišnosti daného prostoru od ostatních (tzn. vybrat do určité míry homogenní území vůči okolí). Větší jednotky zpravidla bývají dále členěny na menší části. Každou jednotlivou vymezenou prostorovou jednotku je nutné zřetelně označit kódem a názvem tak, aby byla jasná hierarchická struktura celku. Součástí studie musí být přehled (seznam) všech jednotek vymezených v rámci řešeného území a jejich grafické znázornění do mapy.

Výstupem jsou také tabulkové hodnocení. To slouží k vyhodnocování projevu a významu znaků krajinného rázu. Mapové analýzy, kategorizace obcí a územní plánování. Součástí může být i navrhnutí ochranných podmínek. (AOPK, 2012)

Tato metodika pro preventivní hodnocení vychází z prolínání dalších metod.

3.4.2 METODIKA II.

Vorel Ivan a kol.: Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (2004)

„Tato metodika je určena pro aktuální hodnocení, ale dá se přizpůsobit na hodnocení preventivní, které z ní vychází. Architekt Ivan Vorel je osobou úzce spojenou s krajinným rázem a lze ho označit za jistý spojovací článek uvedených metodik. Vorel pohlíží na krajinný ráz z architektonického hlediska, což se projevuje větším důrazem na vizuální stránku krajiny.“ (Svobodová, 2011)

„Princip metody spočívá v rozložení hodnocení a posuzování na dílčí, samostatně řešitelné kroky. Jednotlivými kroky, ve kterých je vždy transparentním způsobem vyjádřen výsledek, se do značné míry eliminuje subjektivita hodnocení a navíc vzniká určitý prostor k diskusi. Nepřesnosti a odchylky, vyplývající z více či méně subjektivních pohledů, se do značné míry mohou tak vyrovnávat.“ (Vorel a kol., 2004)

„Prvním krokem je vymezení zřetelně odlišných charakterově homogenních částí krajiny. Diferenciace se provádí u oblastí krajinného rázu s ohledem na přírodní podmínky (terénní morfologii, charakter vegetačního krytu, klima) a způsob organizace a využívání území (charakter osídlení a dalších stop kultivace krajiny) v historických souvislostech. Při vymezení míst krajinného rázu se bere v úvahu především prostorové vymezení (ohraničení) a stejnorodost krajinné scény.“ (Vorel a kol., 2004)

Hodnotu krajinného rázu určují především prvky jako přírodní, kulturní nebo historické charakteristiky, přírodní a estetické hodnoty, významné krajinné prvky (VKP), zvláště chráněné území (ZCHÚ), kulturní dominanty, průhledy, výhledy, vizuální atraktivnost, harmonického měřítka a vztahů. (Vorel a kol., 2004)

„Posouzení má formu textového elaborátu, doplněného podle potřeby grafickou dokumentací (mapová schémata, kartogramy, dokumentace historického stavu, dokumentace identifikovaných hodnot). Rozsah dokumentace závisí na konfliktnosti navrhovaného záměru a na rozsahu jeho možných

vlivů na krajinu (plošný rozsah, síla zásahů do cenných znaků krajinného rázu). Cenným podkladem pro posouzení je zakres navrhovaného záměru do ftopanorammat.“ (Vorel a kol., 2004)

Jedná se o propracovaný komplexní materiál, který se snaží o maximální objektivizaci postupů při hodnocení vlivů záměrů na krajinný ráz. Na základě hodnocení se navrhuje ochranné limity a opatření.

3.4.3 METODIKA III.

Löw Jiří: metodické principy ochrany krajinného rázu (1999)

Tato metodika je určena zejména pro potřeby orgánů státní správy a životní prostředí, jako všechny ostatní. K tomuto účelu byly vydány souborné publikace Krajinný ráz (Löw a Míchal, 2003) v rámci grantu MŽP Péče o krajinu II – „Krajinný ráz.“ V této publikaci je vysvětlena problematika vnímání krajinného rázu, a v praxi navrhuje postup jeho hodnocení. Podle Löwa (1999) je krajinný ráz vytvářen a charakterizován souborem typických přírodních a člověkem vytvářených znaků, které jsou lidmi vnímány a určitý prostor pro ně identifikují. Za základní metodický problém považují Löw a Míchal (2003) stanovení míry ochrany krajinného rázu v daném území. Pro stanovení míry a způsobu ochrany má zásadní význam zjištění míry dochovanosti krajinného rázu, jakožto poměru typických znaků dané oblasti k typickým znakům dochovaných v daném místě. (Svobodová, 2011)

3.4.4 METODIKA IV.

Bukáček Roman, Matějka Petr: Metodický podklad hodnocení krajinného rázu (1997)

Jedná se o přístup, který nepracuje tolik s abstraktními pojmy (jako estetika), ale zaměřuje se spíše na krajinnou strukturu.

Jako podklad pro určení charakterizujících krajinných složek objevuje vyhodnocení krajinné matrice, která je zde popsána jako krajinná složka nebo kombinace složek, hrající dominantní roli v krajině. Matrice je spojitá a tvoří prostředí pro zbývající krajinné složky. Jako taková má zároveň největší vliv na vizuální projev a vývoj krajiny. Stanovení matrice vychází zejména ze způsobu využívání krajiny a pro většinu území ČR jsou obvyklé tyto matrice: Zemědělská, zemědělsko-lesní, lesní, rybníčně-zemědělská, urbanizovaná. (URL5)

3.4.5 METODIKA V.

Míchal Igor: metodické doporučení hodnocení krajinného rázu (1999)

„Tato metodika byla vytvořena pro pro přípravu obecně závazného prováděcího předpisu o ochraně krajinného rázu, který však nebyl vydán. Míchal (1999) považuje za nutné rozlišit podklad pro prevenci a pro hodnocení konkrétních záměrů. Jako nezbytný vidí celoplošný podklad pro preventivní ochranu krajiny, s jehož pomocí se určí základní rámce konkrétního posuzování jednotlivých případů. Navrhuje použít krajinářské hodnocení Muranského a Naumanna z let 1970 – 1980. Podle Míchala a kol. (1999) spočívá hodnocení krajinného rázu v určení významu (kladného či záporného, velkého či malého) jednotlivých charakteristik, jimiž je krajinný ráz tvořen. Stanovuje se při něm prostorové rozmístění, kvantitativní i kvalitativní parametry krajinných prvků, zejména však jejich vzájemné vztahy.“ (Svobodová, 2011)

Tato diplomová práce vychází z metodiky AOPK (preventivní hodnocení krajinného rázu) a metodiky Vorel Ivan a kol.: Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (2004) přizpůsobenou pro preventivní hodnocení.

4. Metodika DP

Tato kapitola slouží k interpretaci postupů a objasnění jakým způsobem byla DP zpracována. Kde byly získány informace, teoretické postupy metodiky, podklady a data pro další zpracování. Jedná se o popis postupu jednotlivých kapitol, Vysvětlení a popsání tabulkových vzorů, co vše mohou obsahovat i když pro toto konkrétní sídlo nebo místo tabulky tuto kolonku neobsahují.

4.1 Postup zpracování rešerše (kapitola 3)

Teoretické poznatky a vědomosti o krajinném rázu získané na přednáškách a studiem doporučené i další odborné literatury a převzaté ze Studie vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje 2. etapa, 2009 (dále jen Studie) interpretované v literární rešerši budou dále využity ve vlastní studii na téma preventivního hodnocení krajinného rázu přírodního parku Hornopožárský les. V rešerši jsou popsány nejdůležitější teoretické nástroje týkající se krajinného rázu a jeho hodnocení. Popsány jsou důležité pojmy, legislativa, důvody ochrany KR nebo metodiky hodnocení použité v této DP a další nejvíce používané.

Metodika hodnocení bude vycházet hlavně z metodických listů preventivního hodnocení krajinného rázu AOPK (2012). Dále bude doplněna metodikou Vorel Ivan a kol.: Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz (2004) použitou pro preventivní hodnocení.

4.2 Zdroje dat a podkladů pro výsledné kapitoly (kapitola 5 a 6)

Hlavními podklady pro zhotovení výstupních map byla data dostupná z mapového národního geoportálu INSPIRE a dále zpracována v programech GIS a Photoshop. Ikony do mapové legendy byly převzaty z turistických map (mapy.cz) a následně konkrétně okomentovány pro příslušné místo krajinného rázu.

Vizuální dokumentace byla získána vlastními fotografiemi při terénních průzkumech (pokud není uvedeno jinak), které jsem absolvoval v období od března 2017 do ledna 2018 šesti výlety pěšky nebo na kole do řešeného území a doplněna fotografiemi z portálu wikipedia.org.

Mapová data:

- Simulace leteckého snímku území [online], Google Earth, 2017
- Geomorfologické členění, HORY A NÍŽINY (Demek a Mackovčín, 2006)
- Krajinná typologie [online], Národní geoportál INSPIRE, 2017

- Archivní mapy II. Vojenského mapování [online], mapy.cz, 2017
- Podkladní topografické mapy pro rozdělení území na místa krajinného rázu [online], Národní geoportál INSPIRE, 2017
- Ortofoto mapy [online], mapy.cz, 2017

Ostatní data:

- Přítomnost památkově chráněných objektů: MonumNet (Ústřední seznam kulturních památek České republiky) [online], Národní památkový ústav, 2017
- Předměty ochrany chráněných území [online], drusop.nature.cz, 2017
- Údaje o obcích (počet obyvatel, plocha, první písemná zmínka) Český statistický úřad [online], czso.cz

4.3 Postup zpracování výsledných kapitol

Výsledky jsou interpretovány graficky (mapy a fotografie) a popsány textovými částmi. Hodnocení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik a jejich indikátory jsou zpracovány do tabulek pro lepší přehlednost.

4.3.1 Obecná charakteristika území (kapitola 5)

Informace byly zpracovány na základě odborné literatury, informačních webových stránek týkající se řešeného území, vlastního terénního průzkumu a vzhledem k celoživotnímu pobytu v oblasti i z vlastních zkušeností a vyprávění místních obyvatelů. V této kapitole byly zpracovány informace týkající se celého území a charakteristiky, které jsou stejné pro celý přírodní park. Kapitola slouží k nastínění historie a stručného obeznámení základních informací o území. Jedná se hlavně o podmínky geomorfologické, biologické, kulturní a historické.

4.3.2 Vymezení míst krajinného rázu (kapitola 6)

Pro lepší zjištění vizuálního působení krajiny byla vytvořena mapová příloha Hlavní vizuální krajino tvorné prvky, ve které jsou vyznačeny hlavní vizuální prvky celého parku. Vyznačena jsou sídla, význačné vrcholy, skalní dominanty, horizonty, vodní toky s údolími, návrší plošiny a otevřené segmenty krajiny Rozdělení parku na jednotlivá místa krajinného rázu (dále jen MKR) vychází z terénního průzkumu a typologie krajiny. Rozdíly mezi jednotlivými MKR jsou dány zejména geomorfologií, vegetačním pokryvem, osídlením, kompozicí krajiny a jejího vizuálního působení.

Okrajová MKR pokračují někdy i za hranici řešeného území. PPa je ohraničen pouze legislativně, ale stejný charakter krajiny není omezen „vyznačením do mapy“, další důležitou věcí je pozvolná změna krajiny, proto jsou hranice parku i jednotlivých MKR vyznačeny hranicí o určité tloušťce. MKR přírodního charakteru jsou ohraničena červeně a MKR se sídlem nebo sídly modře. (viz. mapa rozdělení území na jednotlivá MKR)

4.3.3 Výsledné identifikace a hodnocení znaků a charakteristik území (kapitola 6)

V jednotlivých místech krajinného rázu byly zanalyzovány přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky. Jejich přítomnost byla zjištěna prostřednictvím internetových mapových portálů, informačních webových stránek, památkového katalogu, odborných publikací, informačních tabulí při průzkumu nebo vlastního podvědomí.

Všechny znaky a charakteristiky jsou graficky znázorněny v mapových přílohách jednotlivých míst krajinného rázu. Do mapových příloh jsou znázorněny na podkladové topografické mapě hranice řešeného území, hranice MKR, přírodní znaky, dominanty, kulturní památky, harmonické měřítko a vztahy, terénní reliéf, prvky narušující krajinný ráz, významné krajinné prvky, maloplošná zvláště chráněná území, Natura 2000, ÚSES, krajinnotvorné prvky, památné stromy a aleje, místa pořízení fotografií se směrem focení a ostatní prvky, které se podílejí na utváření krajiny nebo jsou důležité pro krajinný ráz. Mapové přílohy jsou popsány a okomentovány textovou částí.

Hodnocení znaků jednotlivých MKR a jejich popis je pro jejich jednoduchou čitelnost vysvětlen tabulárně a zapsán do následujících tabulek. Základem je přítomnost indikátorů přírodních, kulturních a historických hodnot. Indikátory jsou viditelné nebo dobře dohledatelné jevy, které nás v tomto případě upozorní na zvýšenou cennost krajinného rázu z hlediska přírodní, kulturní nebo historické charakteristiky.

Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) včetně ochranného pásma		X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)		X
3	Přítomnost národní krajinné rezervace (NPR) včetně ochranného pásma		X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) včetně ochranného pásma		X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) včetně ochranného pásma	X	
6	Přítomnost přírodní památky (PP) včetně ochranného pásma	X	
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) sítě Natura 2000		X
8	Přítomnost ptačí oblasti (PO) sítě Natura 2000		X
9	Přítomnost přírodního parku (dle §12 zák. 114/1992 Sb.)	X	
10	Přítomnost skladebných prvků ÚSES (regionál., nadregionál.)	X	

11	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP)	X	
12	Přítomnost památných stromů	X	
Poznámky			
Ad 5: PR – název přírodní rezervace (důvod ochrany)			
Ad 6: PP – název přírodní památky (důvod ochrany)			
Ad 9: PPa – název přírodního parku			
Ad 10: ÚSES – vyjmenování přítomných prvků územního systému ekologické stability			
Ad 11: VKP – druhy přítomných významných krajinných prvků			
Ad 12: Památné stromy – název památného stromu			

Tab. 1. Vzor tabulky pro přítomnost přírodních indikátorů s názvem a důvodem ochrany indikátoru v poznámkách

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky včetně pam. ochranného pásma (OP)		X
2	Přítomnost archeologické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
3	Přítomnost městské pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
4	Přítomnost vesnické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
5	Přítomnost městské pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
6	Přítomnost vesnické pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
7	Přítomnost krajinné pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
8	Přítomnost kulturní nemovitě památky včetně navrhované a OP)	X	
Poznámky			
Ad 8: Kulturní nemovitě památky (názvy kulturních památek v MKR)			

Tab. 2. Vzor tabulky pro přítomnost kulturních a historických indikátorů s názvem v poznámkách

Konkrétní identifikované znaky charakteristik, jejich projev v krajinném rázu i hodnocení významu a cennosti jsou zobrazeny v následujících tabulkách. Projev hodnocen podle působení, buď pozitivně, negativně nebo nijak (neutrálně) ovlivňuje krajinný ráz. Znaky jako například velké měřítko krajiny nebo malé měřítko krajiny působí neutrálně, protože ani jedno není špatné nebo vysloveně dobré. Je to vlastnost, která vytváří pouze osobitost krajiny.

Význam znaku v krajinném rázu udává, v jakém poměru utváří konkrétní znak krajinný ráz vzhledem k ostatním znakům. Zásadní je například vizuální dominantu MKR, naopak doplňující je třeba malý jez na místním potoce vzhledem k velikosti MKR a vizuálního působení jezu v území.

Cennost znaku charakteristiky vyjadřuje jak moc je konkrétní znak cenný z globálního měřítka. Například mezi kulturními dominantami můžeme říct, že Pražský hrad je jedinečný dle cennosti oproti drobné kulturní dominantě kapličky, která stojí v každé větší vesnici na území ČR.

Identifikované hlavní znaky přírodní nebo kulturní a historické nebo vizuální charakteristiky		klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Znak charakteristiky s konkrétním popisem	+	XX	X
2	Znak charakteristiky s konkrétním popisem	-	X	XXX
3	Znak charakteristiky s konkrétním popisem	N	XXX	XX

Tab. 3. Vzor tabulky pro identifikaci a hodnocení přírodní kulturní, historické nebo vizuálních charakteristik

4.3.4 Analýza sídel (lokality se zástavbou)

V místech krajinného rázu se sídlem (III., V. VI.) jsou navíc vyhodnocena i sídla. U sídel je kladen důraz na jejich vyvíjení se během historie a dochovanost urbanistické struktury. U každého sídla jsou vyhodnoceny možnosti dalšího rozvoje z hlediska územního plánování. Údaje o sídlech (rozloha, nadmořská výška, počet obyvatel) byla zjištěna z dat Českého statistického úřadu. Historické údaje z internetových stránek obcí nebo jiných informačních webů. Sídla a jejich vývoj, je doplněn archivními mapami II. vojenského mapování a ortofoto mapami s vyznačeným historickým jádrem sídla zjištěného také z archivních map. Archivní mapy byly použity k posouzení zachování členění pluziny. Charakteristika sídel je zapsána do následující tabulky, která vychází z hodnocení krajinného rázu CHKO Český les (2007) a je poupravena.

Číslo MKR	Název sídla (Pověřený obecní úřad)	poloha:	(m n. m.)
	první písemná zmínka	výměra:	(ha)
	počet obyvatel (2017)	obec s rozšířenou působností	

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla
S výraznou zelení zahrad
Zástavba s plynulým přechodem do krajiny
Výrazná zeleň veřejných prostorů obce
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)
Převaha lesních porostů v okolí
Mozaika lesních porostů a zemědělských ploch
Maloplošná struktura zemědělských ploch s velkým podílem nelesní rozptýlené zeleně
Velkoplošná struktura krajiny
Otevřené plochy pastvin, polí a luk
Jiná struktura

Charakter krajinného rámce (prostorová struktura) Možnosti: v rovině, v rozlehlém údolí, v sevřeném údolí, ve svahu, na terénní hraně, na návrší, na terénním hřbetu, na výšině, na terénním ostrohu	Popis umístění sídla
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost Možnosti: Dochovaná/částečně dochovaná/částečně setřená/setřená	Popis dochovanosti struktury
Převažující charakter zástavby Možnosti: s převažujícím tradičním výrazem, s velkým podílem přestaveb a novostaveb, s převažujícím novodobým charakterem	Popis charakteru zástavby
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Nepřítomny / Přítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Nepřítomny / Přítomny
Dochované stopy členění pluziny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Výrazné / Nežřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický / Disharmonický
Velikost projevu Možnosti: výrazný, dílčí, minimální, neuplatňuje se	Popis projevu
Přítomnost dominant	ANO / NE
Harmonické měřítko a vztahy	ANO / NE
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená / uzavřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
bez rozvojových možností	
možná dostavba na rozvojových plochách	
možná dostavba v prolukách	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
zachování struktury zástavby bez možnosti jejího doplnění	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
zachování charakteru zástavby při respektování tradičních architektonických forem, prvků a materiálů	
zachování charakteru zástavby při architektonickém výrazu korespondujícím s dochovanou architekturou	
zachování charakteru zástavby při individuálním architektonickém výrazu	
bez omezení	
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
- možnosti a doporučení ohledně rozvoje sídel a ochrany krajinného rázu řešeného území	

Tab. 4. Vzor tabulky pro analýzu sídla (lokality se zástavbou)

Tabulky pro jednotlivá sídla jsou zjednodušeny. Buňky, které nemají význam pro konkrétní sídlo, v tabulce z důvodu hospodárnosti nejsou zastoupena.

Jednotlivá MKR jsou doplněna fotodokumentací. Místa pořízení fotografií jsou vyznačena na mapě a očíslována nebo se váží přímo k vyznačenému místu ikonou v mapové příloze.

4.4 Návrh ochrany

Ochrana jednotlivých míst krajinného rázu je rozdělena do čtyř pásem ochrany podle koncentrace, cennosti a významu znaků tvořící krajinný ráz řešeného území. Ochrana MKR z hlediska dalšího rozvoje sídel je popsána v tabulce analýzy sídla.

Stupeň ochrany I. – nejvyšší stupeň ochrany krajinného rázu

Stupeň ochrany II. – vysoký stupeň ochrany krajinného rázu

Stupeň ochrany III. – zvýšený stupeň ochrany krajinného rázu

Stupeň ochrany IV. – běžný stupeň ochrany krajinného rázu

- I.** V místě krajinného rázu I. stupně ochrany se ochrana velmi přísně řídí podle § 12 zákona 114/1992 Sb. V I. stupni je nepřipustný zásah většího charakteru do více než jednoho z pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu nebo žádný pokud se jedná o zákonem chráněný znak nebo prvek působící v krajinném rázu. Jedná se hlavně o přírodní a estetické hodnoty, ZCHÚ, VKP, kulturní a vizuální dominanty, harmonické měřítka a vztahy. Připustit lze zásahy pouze pod hranicí únosnosti.
- II.** V místě krajinného rázu II. stupně ochrany se ochrana řídí ve vysoké míře podle § 12 zákona 114/1992 Sb. Ve stupni II. je povolen zásah většího charakteru do jednoho nebo více z pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu pokud opravdu není jiná možnost. Nelze ale připustit více než jeden silný zásah do tzv. zákonných kritérií krajinného rázu jako jsou přírodní a estetické hodnoty, ZCHÚ, VKP, kulturní a vizuální dominanty, harmonické měřítka a vztahy. Připustit lze i zásahy na hranici únosnosti nebo zásahy, které by byly přijatelné za splnění předem určených podmínek.

III. V tomto místě krajinného rázu, kde platí III. stupeň ochrany se ochrana řídí ve větší míře podle § 12 zákona 114/1992 Sb. Zde je povolen zásah i takového charakteru, který zasahuje silným způsobem do několika pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu zároveň. Nelze ale připustit takový zásah, který by ovlivnil dva nebo více znaků jedinečného významu. Připustit lze i zásahy pouze na hranici únosnosti nebo zásahy, které by byly přijatelné za splnění předem určených podmínek.

IV. V běžném, IV. stupni ochrany se ochrana řídí běžně podle § 12 zákona 114/1992 Sb. Zde je povolen zásah i takového charakteru, který zasahuje silným způsobem do několika pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu zároveň nebo více silných zásahů do více znaků. Toto pásmo ochrany není v PPa zastoupeno, protože neumožňuje žádnou ochranu a PPa je sám o sobě vyhlášen kvůli zvýšené ochraně krajinného rázu.

V kapitole 6 (Výsledky) je grafická mapová příloha návrhu pásem ochrany jednotlivých MKR, kde se nachází návrh prvních tří pásem ochrany. Třetí pásmo ochrany s pouze zvýšeným stupněm ochrany se nachází jen v MKR se sídly s rozvojovými možnostmi.

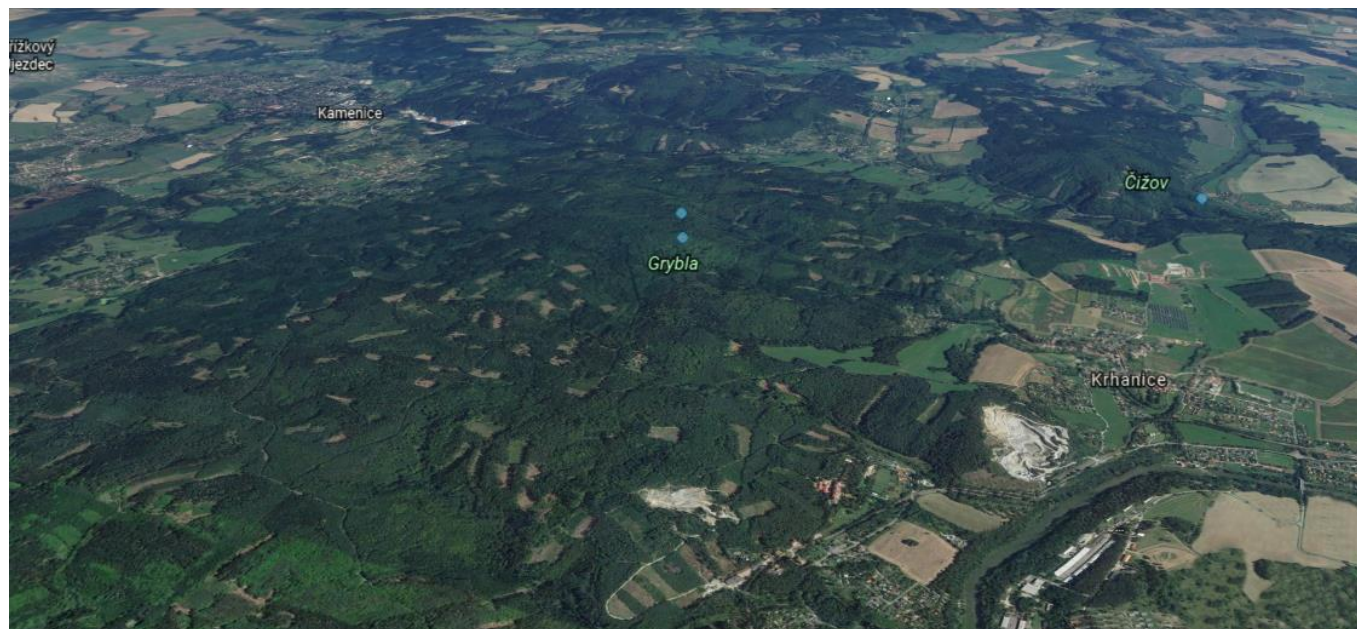
Pokud by silný zásah ovlivňoval vizuálně i území pásma s vyšší ochranou, zásah se stává nepřipustný. Stejně tak nepřipustný se stává takový zásah, který by prokazatelným způsobem snižoval estetickou hodnotu krajinného rázu, harmonické měřítka, harmonické vztahy nebo působení panoramatu území či sídla se zástavbou. Plánované koncepční záměry dlouhodobého charakteru se nemusí plně řídit ochrannými pásmy, pokud bude výsledná podoba v souladu s ochranou krajinného rázu v co největší míře.

Nejdůležitější z hlediska ochrany je třeba zachovat struktury lesních porostů a enklávy zemědělské krajiny, uplatnění lesních masivů v krajinných panoramatech, ochrana vizuálních horizontů, omezit další výstavby plošného charakteru, omezit větší zásahy do harmonického měřítka a vztahů, zamezit výstavbě průmyslových a velkokapacitních ploch nebo hal v PPa.

5. Charakteristika řešeného území

Zpracování diplomové práce je formou studie a navazuje na Studii vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje (2. etapa, 2009) – dále jen Studie. Práce je ovšem podrobnější a přírodní park je rozdělen na šest míst krajinného rázu. Navíc jsou zde vyhodnoceny i sídla (lokality se zástavbou) a navrženy možnosti ochrany a rozvoje. Dokument bude sloužit jako podkladový materiál pro státní správu v oblasti územního plánování.

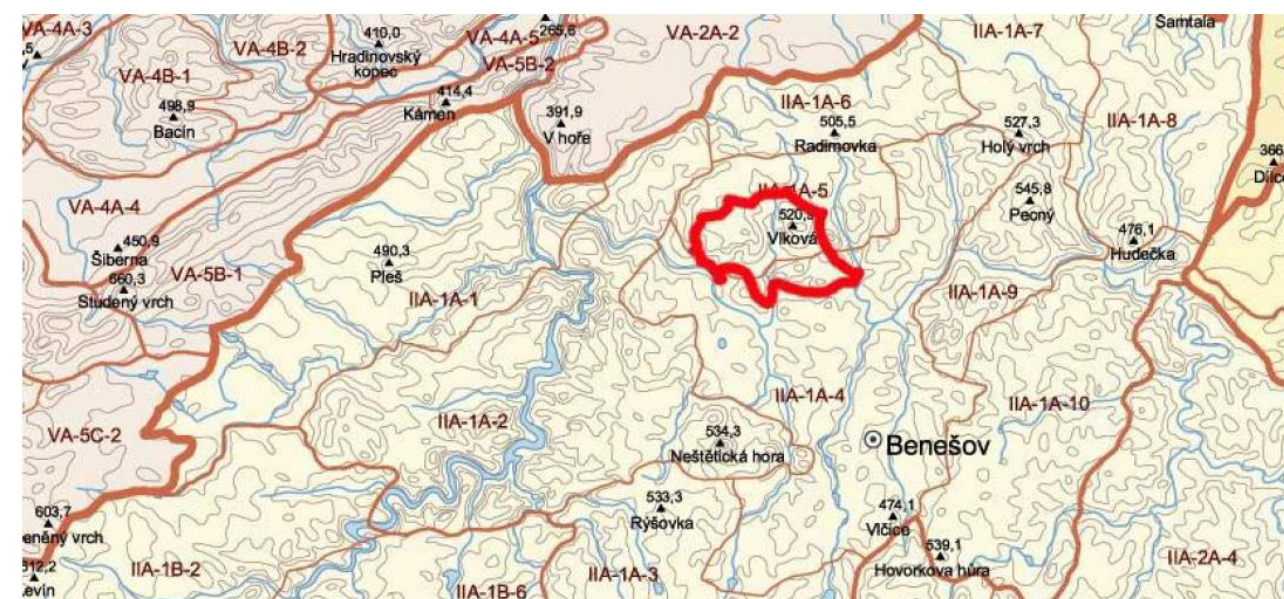
Obr. 1. Přírodní park Hornopožárský les. Simulace šikmého leteckého snímku. (Google Earth)

Území přírodního parku Hornopožárský les o rozloze 3465 ha se nachází na severním břehu dolního toku řeky Sázavy ve Středočeské pahorkatině, na části území okresu Benešov. Celé území se nachází v oblasti krajinného rázu Dolní Posázaví. Na východě sousedí s PPa Velpopovicko a s PPa Střed Čech. Území tvořené členitou pahorkatinou, která zde nabývá až vrchovinný ráz, bylo osídlováno a kultivováno až ve středověku, na rozdíl od okolních, dříve obydlených oblastí. Převážnou část pokrývají rozsáhlé lesy, které mají mnohde změněnou druhovou skladbu ve prospěch jehličnanů, místy se však zachovaly listnaté lesy s přirozenou druhovou skladbou. Nejvyšším bodem přírodního parku je vrch Vlková (521 m). Území zpestřují balvany a skalní útvary biotické žuly. PPa byl vyhlášen nařízením Okresního úřadu Benešov v roce 2002.

5.1 Geomorfologie řešeného území

PP zabírá východní část geomorfologického celku Benešovská pahorkatina a severní výběžky celků Vlašimská pahorkatina a Křemešnická vrchovina. Přírodní park je součástí v Benešovské pahorkatině (část

Středočeské pahorkatiny), okrsků Konopištská pahorkatina (IIA-1A-4) a Kamenická vrchovina (IIA-1A-5), která je s vrchem Vlková jádrem přírodního parku. Oba okrsky jsou součástí Dobříšské pahorkatiny (IIA-1A). Kamenická vrchovina je plochá vrchovina v povodí Sázavy se silně rozčleněným erozně denudačním povrchem, v oblasti tektonické klenby s kupovitými vrcholy a strukturální Kosteleckou kotlinou. Nejvyšším bodem je Vlková, výrazný hřbet – suk – kupovitý vrchol výrazného asymetrického hřbetu s plochým temenem. Konopištská pahorkatina je členitá pahorkatina v povodí Sázavy s rozčleněným erozně denudačním povrchem se strukturálními hřbety, sukly, s hluboce zaříznutými údolím Sázavy a přítoků. Významnými body na území parku jsou Vlková (521 m), Grybla (514 m – bukové a dubové porosty), Kněží hora (488 m – četné skupiny balvanů, některé s mísovitými prohlubněmi), Hrdlo (442 m), Holý vrch (378 m) či Čížov (432 m). (Studie)

Obr. 2. Geomorfologické členění. (Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon ČR, (Demek a Mackovčín, 2006)

Bioregion je tvořen vrchovinou na žulách a rulách podél zaříznutého údolí Sázavy a jejích přítoků.

5.2 Biologické podmínky

Je charakteristický ochuzenou mezofilní biotou, tvořenou acidofilními doubravami a podružně též květnatými bučinami a dubohabřinami. Dodnes jsou místy zachovány fragmenty dubohabřin, ojediněle rozsáhlejší celky bučin. Zachovaly se hodnotné fragmenty smíšených listnatých lesů v údolí Sázavy. Převažují však kulturní bory a smrčiny, dominuje orná půda. Severní část bioregionu je osídlena od neolitu. (Studie)

Na severní části přírodního parku se nacházejí biochory rozřezané plošiny na kyselých plutonitech čtvrtého vegetačního stupně (4BR) a dále svahy plutonity kyselého charakteru třetího vegetačního stupně (3SR). Na jihu parku se objevují mimo jiné biochory rozřezané plošiny na kyselých plutonitech třetího vegetačního stupně (3BR), rozřezané plošiny na pestrých metamorfitech třetího vegetačního stupně (3BQ), vrchoviny na drobách v suché oblasti třetího vegetačního stupně (-3VM) a rozřezané plošiny neutrálních plutonitů v suché oblasti třetího vegetačního stupně (-3BP). Reliéf je typicky tektonicky zdvižený plochou pahorkatinou, do té se později zařizly vodní toky a vytvořily strmá údolí lemující plochá temena kopců. Roztroušené žokovité balvany, menší i větší skály jsou dalším typickým znakem. Svahy jsou členěny stupni, hřbítky, místy i stržemi a hlubšími údolními. (Culek a kol., 2005)

5.3 Typické znaky území

Hornopožárský les je klasickým příkladem dobře dochované krajiny postavené na granitoidech (granodiority až křemenné diority požárského typu) středočeského plutonu. Hlubinné vyvřeliny žulového charakteru jsou jedním z hlavních poznávacích znaků parku. Jsou zde zastoupeny jako skalnaté výběžky menších rozměrů s navětralým povrchem připomínajícím spíše pískovce. Jedná se o solitérní balvany zvláštních tvarů, kamenné balvaniště, kamenná moře a sutě, které se kupí v zařízých údolích. Největší kamenné moře parku se nachází na jihozápadě parku ve Vlčí roklí, která má další zajímavost a to podzemní potok, který protéká pod kamenným mořem, rokle byla vyhlášena přírodní památkou. Okolí zkrášlují také jezírka a rašeliniště. Největší koncentrace těchto kamenů je kolem nejvyšších vrcholů parku jako Grybla, Panská skála a Kněží hora. Kvůli bohatému výskytu žuly bylo v minulosti na území parku zřízeno mnoho malých kamenných lomů, dnes už se využívá pouze Prosečnický a Krhanický lom, které jsou mnohem větší a lépe přístupné než ostatní.

Jak bylo řečeno, park je tvořen zejména granodiority až diority (tonalitová řada), v menších segmentech diority a gabra, assyntské a variské, proterozoické horniny assyntsky zvrásněné, s různě silným variským přepracováním (břidlice, fylity, svory až pararuly) a v nivě Sázavy horniny kvarterní (hlíny, spraše, písky, štěrky).

Dalším velmi důležitým prvkem krajiny území je řeka Sázava, která tvoří jižní hranici parku. Do Sázavy vtéká velké množství potoků, které jsou charakteristické krátkou délkou, velkým množstvím malých přítoků, rybníčků, jezírek. Potoky mají studenou vodu z hlubokých údolí. Největšími jsou (Kamenický potok, Čakovický potok, Ledecký potok, Kostelecký potok, Turyňský potok, Palečnický potok nebo Vlčín).

Sázava je tok vrchovinné-nížinné oblasti. V zimě a na jaře odteče nad 60% celoročního odtoku. Maxima dosahuje v období únor až duben, kvůli tání sněhu na Českomoravské vrchovině. Minimální

průtok má v letních a podzimních měsících. V červnu až srpnu mohou hladinu zvýšit přívalové srážky nebo odpouštění vodní nádrže Želivka.

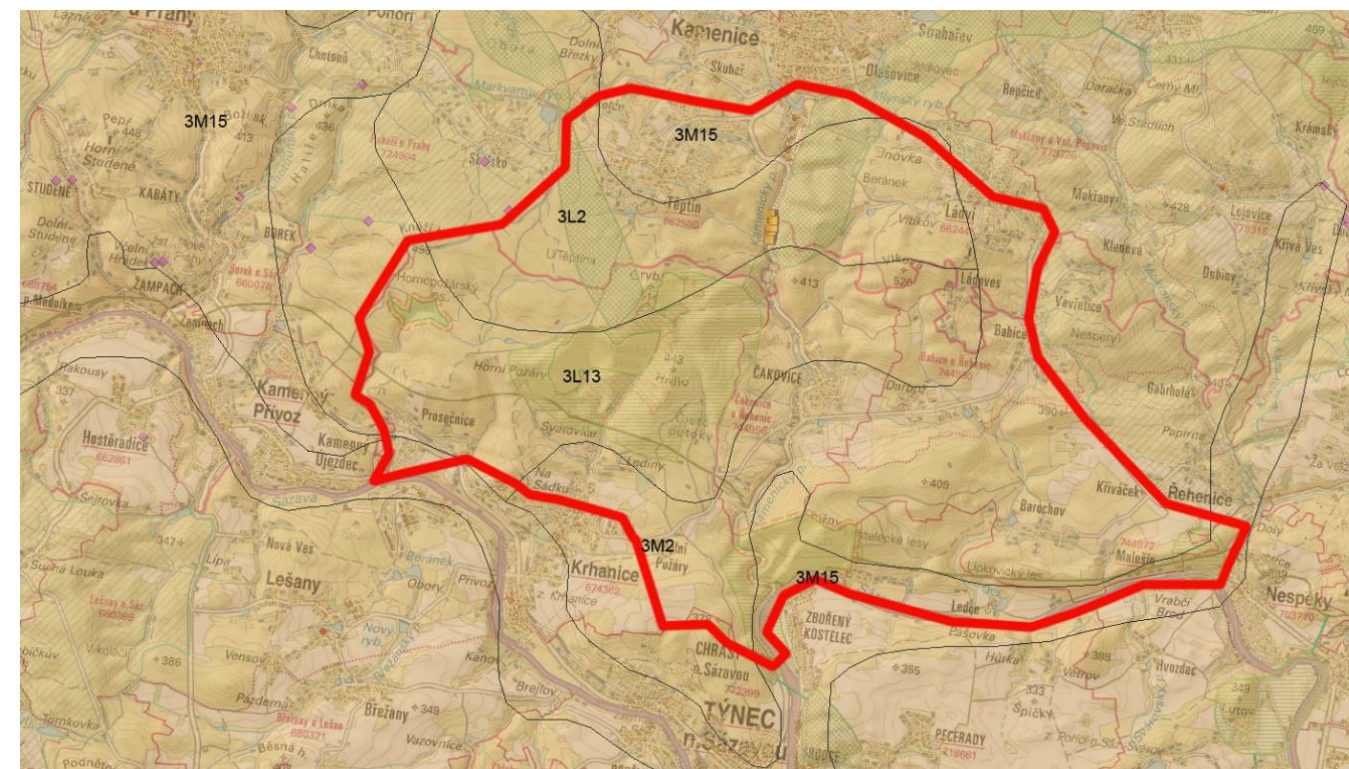
Území leží v mírně teplé klimatické oblasti MT9 a MT10. Toto zařazení je znát i na malých vodních tocích, například Palečnický potok a Vlčín jsou v létě úplně vyschlé.

Potenciálně se v přírodním parku vyskytovaly v minulosti bikové a / nebo jedlové doubravy, místy lipové bučiny s lípou srdčitou a černýšové dubohabřiny. Území parku tvoří z 90% les. Hornopožárský les je největší lesní komplex na Jílovsku, jehož délka je přibližně 7 km a šířka asi 4 km. Atraktivnosti území přidávají velké strmé kopce s balvany, hluboké a temné údolí s malými potůčky. Na pasekách se většinou rozkládají louky nebo malé rybníčky, jezírka a rašeliniště. Dalším typickým znakem parku je velmi bohatá cestní síť asfaltových lesních cest, pěšinek, úvozů a polních cest na okraji. Zdejší lesy byly velmi upravovány na počátku dvacátého století a to díky oblibě zdejší krajiny rakousko-uherského arcivévody Ferdinanda d'Este. Ten sídlil na nedalekém zámku Konopiště a kvůli své velké oblibě v lovu nechal uprostřed zdejších lesů postavit lovecký zámeček s myslivnou jménem Horní Požáry. Lesy mají hospodářský charakter a vycházkové trasy obohatily cesty lesnické. V lesích dnes převládá z velké části uměle vysazený Smrk ztepilý, ale zachovaly se zde poměrně velké porosty květnatých a acidofilní bučin s bohatým zastoupením bylinných rostlin. Na fylitových skalách pod hradem Zbořený Kostelec se zachovala i menší plocha ochuzené skalní stepi, oproti tomu nedaleký hluboký zářez Kamenického potoka, který je zdaleka největším z celého parku má ráz inverzní rokly podhorského charakteru, který potvrzuje i přítomnost Pstruha potočního a Střevle potoční.

Obr. 3. II. Vojenské mapování řešeného území (mapy.cz ONLINE)

Obr. 4. Mapa krajinné typologie (Geoportál Inspire)

5.4 Typologie krajiny

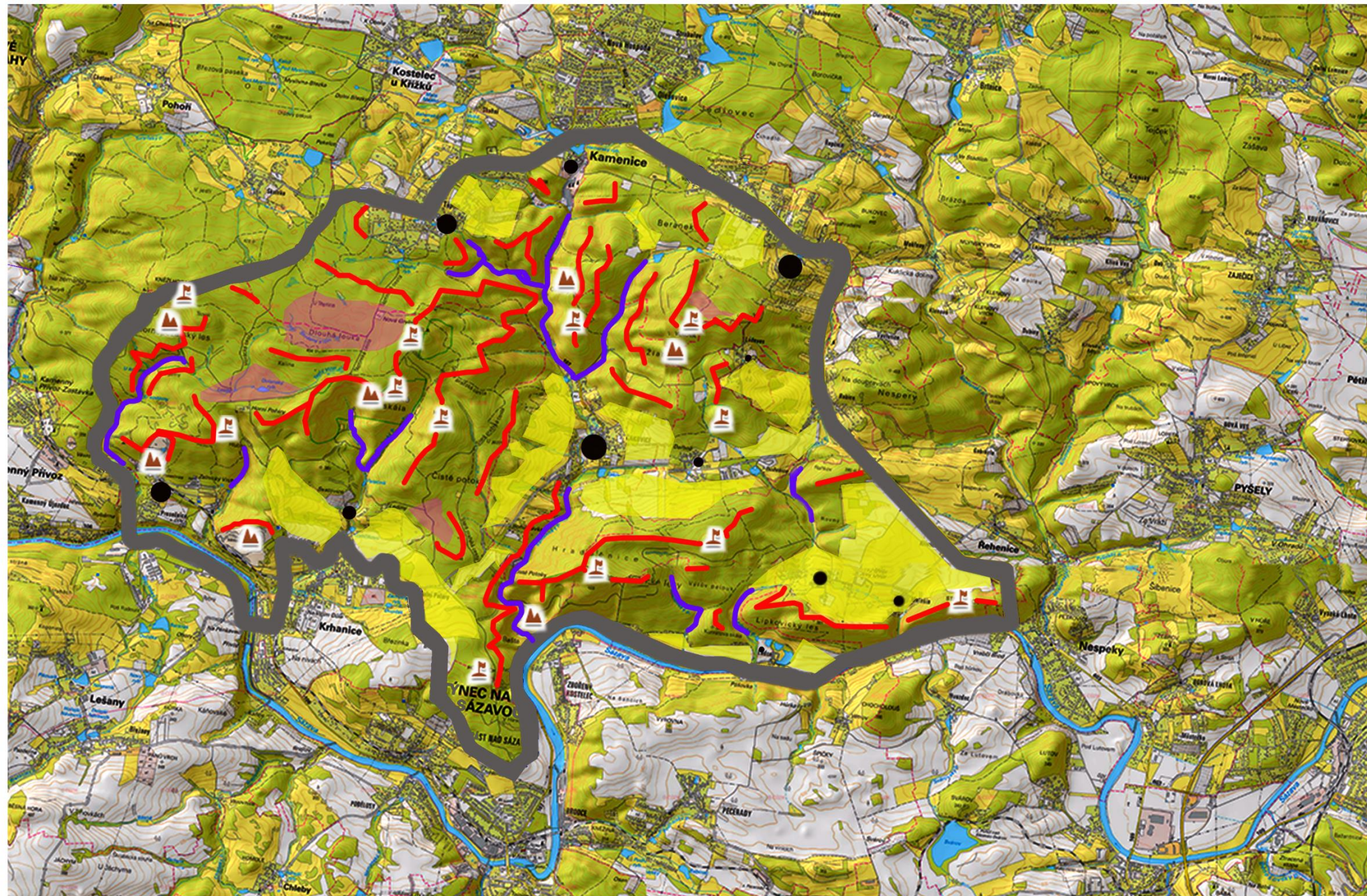
Z hlediska krajinné typologie leží severní a střední část parku k typům 3L2 a 3L13 (krajina vrcholně středověké kolonizace hercynského okruhu – krajina lesní – krajina členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika a krajina výrazných svahů a skalnatých horských hřbetů). Východní část a jižní cíp parku patří k typu 3M2 (krajina vrcholně středověké kolonizace hercynského okruhu – krajina lesozemědělská – krajina členitých pahorkatin a vrchovin Hercynika). Část parku v údolí Sázavy patří k typu 3M15 (krajina vrcholně středověké kolonizace hercynského okruhu – krajina lesozemědělská – krajina zaříznutých údolí).

6. Výsledky

Tato kapitola obsahuje výsledky terénních průzkumů v podobě grafických příloh krajinnotvorných prvků celého parku, rozdělení PPa na jednotlivá místa krajinného rázu a návrhu pásem ochrany jednotlivých MKR.

Hlavní vizuální krajinnotvorné prvky PPa Hornopožárský les

LEGENDA

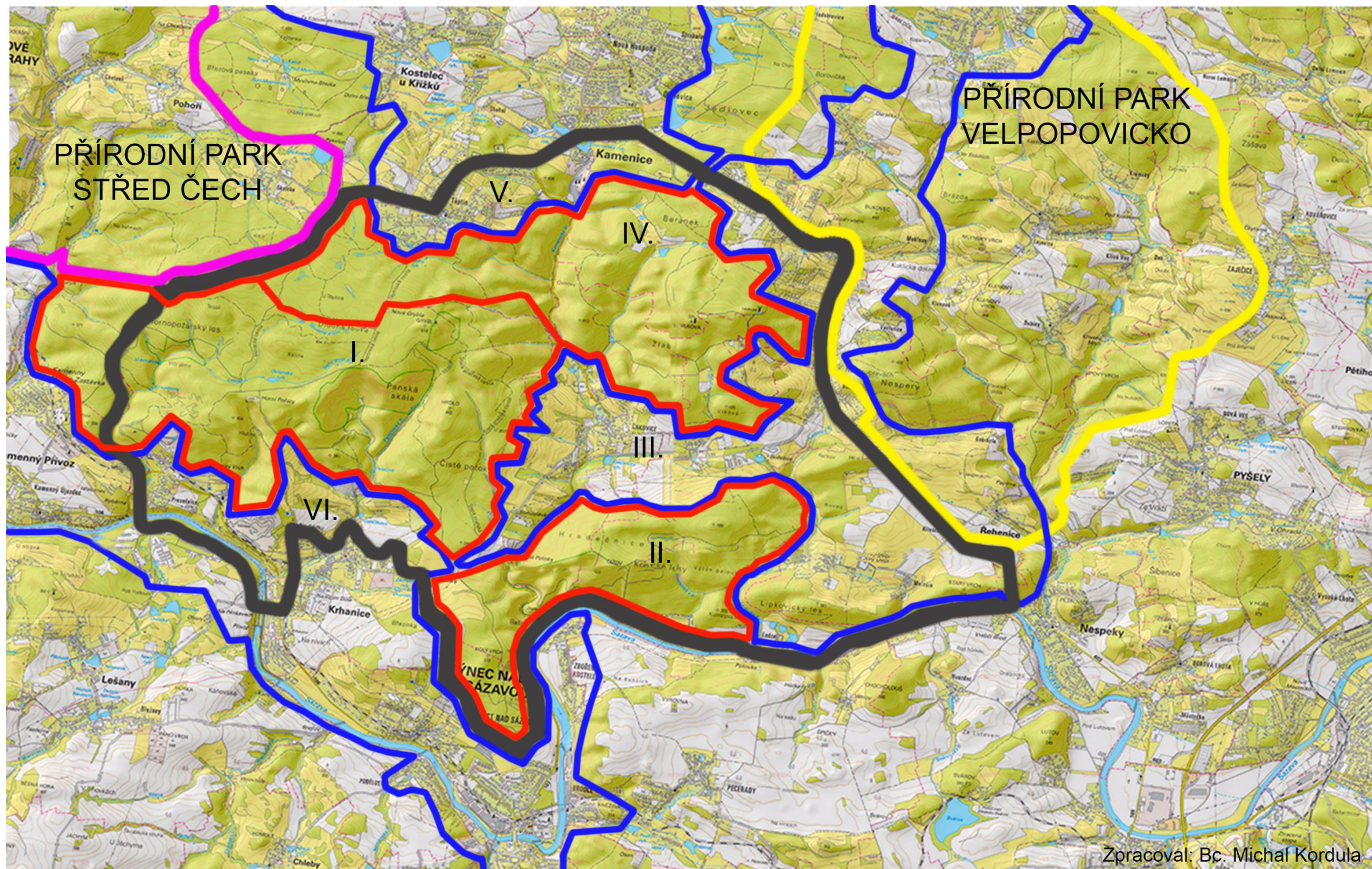
- hranice řešeného území
- lokalita se zástavbou v poměru zastavěné plochy sídla
- vyznačení hlavních horizontů
- prudce zařízlá údolí s vodotečí
- otevřené segmenty krajiny
- zalesněné plochy na návrší
- vizuálně vnímatelný skalní masiv
- vizuálně významný vrchol

Zpracoval: Bc. Michal Kordula, ČVUT, 2017

Příloha 1. Vyznačení hlavních krajinnotvorných prvků na celém území PPa Hornopožárský les

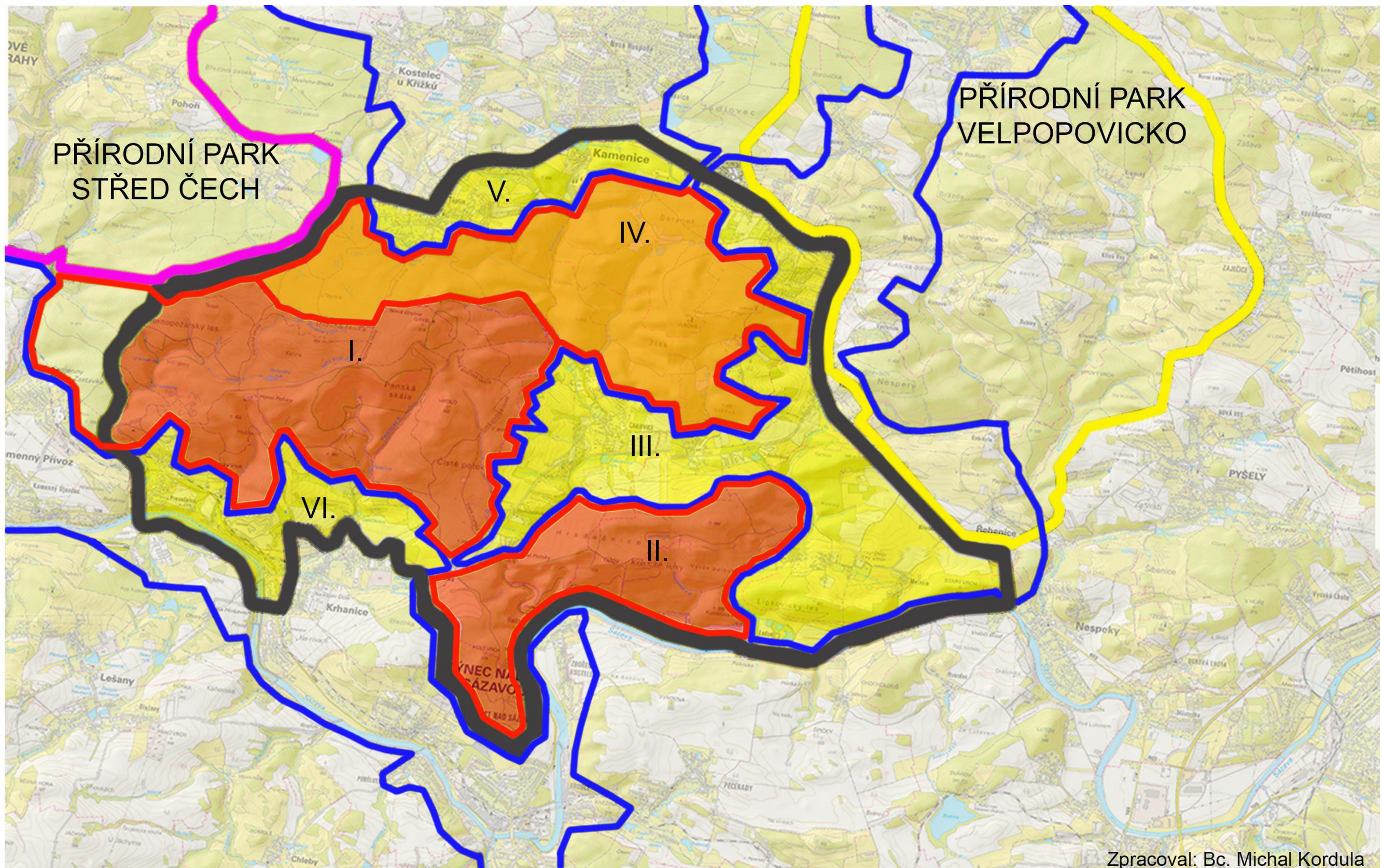
Zpracoval: Bc. Michal Kordula

- ŘEŠENÉ ÚZEMÍ (PPa Hornopožárský les)
- PPa Velpopovicko
- Hranice MKR
- PPa Střed Čech
- Hranice MKR se sídlem

Rozdělení území na místa krajinného rázu

Příloha 2. Rozdělení území PPa Hornopožárský les na jednotlivá MKR

Zpracoval: Bc. Michal Kordula

● I. stupeň ochrany ● II. stupeň ochrany ● III. stupeň ochrany

Návrh stupňů ochrany krajinného rázu řešeného území

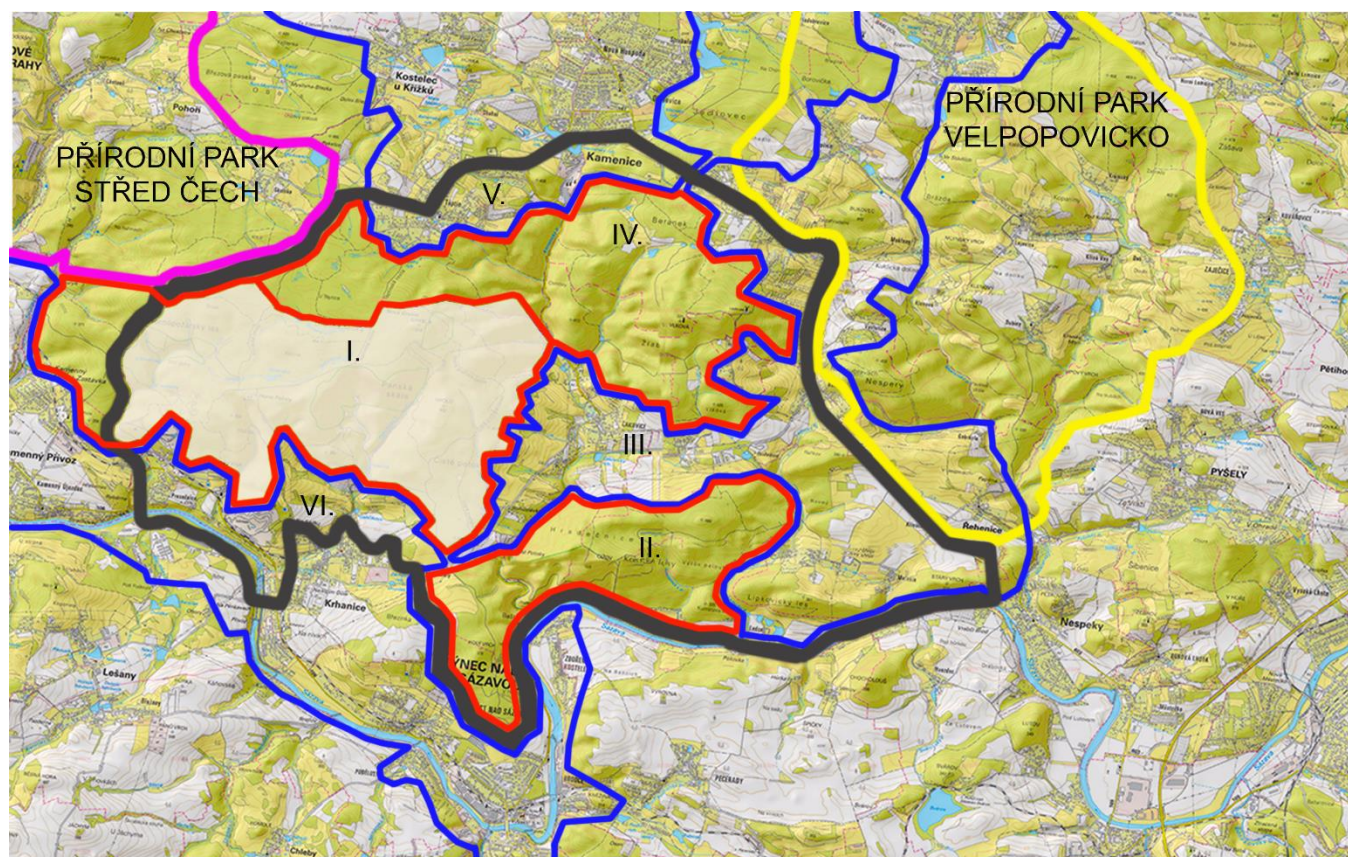
Příloha 3. Návrh stupňů ochrany jednotlivých MKR

Hlavním výsledkem této práce je tedy delimitace míst krajinného rázu, vyhodnocení a interpretace podmínek a znaků území (mapy s důležitými prvky a aspekty krajiny), tabulárně vypracované přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky jednotlivých míst krajinného rázu. V místech kde působí sídla je vyhodnocení a navrhnutí ochranných opatření sídel aby nedošlo k narušení působení krajiny. Dále je zanalyzován vývoj sídel, jejich charakter, dochování urbanistické struktury a lidové architektury. Vše je vysvětleno a popsáno v jednotlivých MKR.

6.1 Místo krajinného rázu I. (Horní Požáry)

MKR – 1 je vymezeno z východu hranicí PPa, z jihu lomy a loukami u sídel Krhanice a Prosečnice, ze západu enklávou zemědělských ploch poblíž Čakovic a ze severu dlouhá cesta, jako počátek návršní plošiny (změna typologie krajiny z hlediska geomorfologie).

Obr. 5. Umístění MKR – 1. (Horní Požáry)

Geomorfologie této lokality je velmi členěný pahorkovitý, místy až vrchovinný terén na podloží žuly středočeského plutonu, která téměř všude vystupuje až na povrch a tvoří menší ale i obří skalní útvary (to je důvod spousta kamenných lomů v oblasti). Charakteristickými jsou pro tuto lokalitu strmé svahy do hluboce zařízých údolí se spoustou drobných potůčků, pramenišť, studánek a rašelinišť.

Toto místo krajinného rázu je také bezesporu nejcennější ze všech v PPa z hlediska přírody a přírodních jevů. Výměra, která činí 790 ha, pokrývají z 95% lesy. Lesy jsou smíšeného charakteru, ale z převážné většiny je tvoří Smrk ztepilý, Modřín opadavý a Borovice lesní, v poslední době je snaha vysazovat zde dříve častou jedli bělokorou. Z listnatých stromů je nejčastěji zastoupen dub, buk a olše.

Zhruba ve středu tohoto území se nachází přírodní rezervace Grybla (vyhlášena roku 1985). Ta je rozdělena na dvě části, severní a jižní, které jsou spojeny ochranným pásmem. Menší severní část u vrcholu největšího vrcholu MKR Grybly (514m) má rozlohu 11,1 ha a větší jižní část, která leží na strmých stráních pod Panskou skálou má rozlohu 42,1 ha. Předmětem ochrany PR jsou právě přirozené bukové porosty s přirozeným podrostem a lesní ekosystémy doubrav (dub), typických pro toto území. Lesy a strmé svahy jsou doplňovány žokovitými balvany žuly, které jsou různě roztroušeny nebo tvoří různě velké skalky. Skalní útvary tvoří velkou estetickou hodnotu lokality, kterou zvyšuje jejich porost mechy a lišejníků. (URL14)

Na východním okraji MKR, v údolí potoka Vlčína, leží přírodní památka Vlčí rokle (vyhlášena roku 1990). Důvod ochrany PP jsou porosty acidofilních bučin na chudých půdách. Z plochy rokle (5,5 ha), tvoří polovinu rozsáhlé kamenné moře, pod níž protéká potok Vlčín. Kamenné moře vzniklo zařezáváním potoka do podloží čtvrtohor a pomalým posunem odkrytých balvanů s následným možným uvolněním a valením se velkého proudu balvanů sevřeným údolím, kde se postupně zasekávaly o terén nebo stromy. Potok není téměř vidět, jen slyšet, na nějakých místech dostane prostor dostat se na povrch, kde tvoří velké studené tůň. Na konci údolí jsou postaveny sběrné rybníčky a bývalá vodárna pro zásobování LDN pro léčení tuberkulózy v Prosečnici. (URL 15)

V jihovýchodním cípu MKR v lomu „V Doubí“ je asi jediná jeskyně tohoto regionu, jedná se o antropogenní pseudokrasovou jeskyni, vchod najdeme na ploše v těsné blízkosti vrcholu lomu, jeskyně je 40 cm široká puklina v horninové kře, na ni pak navazuje puklina hluboká 3,4 m, která ústí pod pravým úhlem do rozsedliny rovnoběžné s hranou, vznikl byl důsledkem odstřelu, kdy došlo k puknutí bloku hornin a následnému posunu, zvětšení nastalo časem, vodou a mrazem. V jeskyni je možno se setkat s typickými jeskynnými živočichy – pídalka jeskynní, pavouk meta temnostní a jeskynní netopýří. První lidské zásahy do krajiny místa krajinného rázu, pokud nepočítáme pověsti o vydlabaných miskách do velkých balvanů jako obětní kameny Slovanů (původ názvů Grybla, Radoč má nejspíš souvislost se slovanskými bůžky), se předpokládají až ve středověku. V tu dobu se začalo ve větším množství ve zdejších lesích těžit dřevo a to zejména kvůli potřebě do nedalekých dolů na zlato u Jílového u Prahy. Potřebu dřeva následovala masivní výsadba smrku a borovice.

Dalšími zásahy byla těžba kamene v různě velkých lomech (Borovičko, V Doubí, Na Vrších), ze zdejšího kamene je vyroben například podstavec sochy sv. Václava na Václavském náměstí nebo pomník Fr. Palackého na Palackého náměstí. Kámen se těžil blokovým způsobem, kdy byly odstřeleny velké bloky

horniny a následně opracovávány, kvůli úzké základně lomů, špatné přístupnosti, výšky lomových stěn až desítky metrů nebylo možné těžít kámen etážově (po patrech). Navíc se v některých místech objevil diabázový tuf neboli „žabák“ (drolivý nekvalitní kámen), proto byla v 50. letech těžba zastavena.

Z lomu V Doubí spáchal sebevraždu pytlák Kubelík, když ho obklíčili policisté poté, co roku 1888 vyvrcholily spory s pytláky, když pod Panskou skálou postřelili hajného Dlabala, ten se doplazil do hájovny Na Bahnech (dnes lovecký zámeček Horní Požáry). Pytláci ji ale zapálili a hajný následně zemřel. Ztýrán byl také fořt Waldhauser z hájovny na Radoči (Nová Grybla). Dodnes stojí pod panskou skalou (U Dlouhého palouku) pomník na památku hajného Dlabala. (URL11)

Dalšími a velkými, ale pozitivními zásahy do krajiny se podílel následník trůnu Rakousko-Uherské monarchie arcivévoda František Ferdinand d'Este. Ten obýval panství na Konopišti a zdejší lesy si zamiloval hlavně kvůli zálibě lovu zvěře. U staré hájovny, kde skončil hajný Dlabal, nechal postavit lovecký zámeček a velkou zahradu se vzácnými dřevinami (např. tis červený). Objekt dnes slouží jako rekreační objekt ministerstva vnitra a je nepřístupný veřejnosti. Arcivévoda také nechal právě v tomto MKR (neměl ve vlastnictví celý dnešní PPa) značné krajinářské úpravy. Na Panské skále, kde je dnes vyhlídka nechal postavit altán, kam vodil své hosty při loveckých toulkách. Nechal také vytvořit spoustu loveckých cest, dnes ve většině asfaltové a slouží převážně jako cyklostezky. Nejvýznamnější vede z Panské skály k loveckému zámečku, je 2,5m široká a lemována vzrostlými modřínými.

Z hlediska ochrany patří toto místo krajinného rázu k nejcennějším z PPa, je zde navržen stupeň ochrany I. je zde nepřipustný zásah většího charakteru do více než jednoho z pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu nebo žádný pokud se jedná o zákonem chráněný znak nebo prvek působící v krajinném rázu. Jedná se hlavně o přírodní a estetické hodnoty, ZCHÚ, VKP, kulturní a vizuální dominanty, harmonické měřítko a vztahy. Připustit lze zásahy pouze pod hranicí únosnosti.

Nejdůležitější je ochrana souvislých lesních porostů, původních porostů ve Vlčí roklí a na Gryble. prameniště a vodních toků. Rizikové faktory jsou kácení dřeva, zakládání lesních skládek, turistické rozdělávající oheň a odpadky, které po nich zůstávají.

Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) včetně ochranného pásma		X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)		X
3	Přítomnost národní krajinné rezervace (NPR) včetně ochranného pásma		X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) včetně ochranného pásma		X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) včetně ochranného pásma	X	
6	Přítomnost přírodní památky (PP) včetně ochranného pásma	X	

7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) síť Natura 2000		X
8	Přítomnost ptačí oblasti (PO) síť Natura 2000		X
9	Přítomnost přírodního parku (dle §12 zák. 114/1992 Sb.)	X	
10	Přítomnost skladebných prvků ÚSES (regionál., nadregionál.)	X	
11	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP)	X	
12	Přítomnost památných stromů	X	

Poznámky			
Ad 5: PR - Grybla (důvodem ochrany jsou přirozené lesní porosty se zachovalou florou a faunou), kód 950			
Ad 6: PP - Vlčí rokle (cenný fragment staré acidofilní bučiny v kombinaci s geologickým fenoménem – balvanitým rozpadem biotitické žuly), kód 1411			
Ad 9: PPa - Hornopožárský les (řešené území)			
Ad 10: ÚSES - regionální biokoridor, regionální biocentrum, osa nadregionálního biokoridoru			
Ad 11: VKP - lesy + ochranné pásmo, vodní plochy a toky			
Ad 12: Památné stromy - Buk u Pohoří			

Tab. 5. Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 1.

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky včetně pam. ochranného pásma (OP)		X
2	Přítomnost archeologické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
3	Přítomnost městské pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
4	Přítomnost vesnické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
5	Přítomnost městské pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
6	Přítomnost vesnické pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
7	Přítomnost krajinné pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
8	Přítomnost kulturní nemovitě památky včetně navrhované a OP)		X

Poznámky			
Kameny s miskami na Gryble nejsou vyhlášeny památkou, ale nejspíše se využívaly jako obětní kameny Slovanů. V území se nachází lovecký zámeček s myslivnou postavený Františkem Ferdinandem d'Este a pomník hajného Dlabala.			

Tab. 6. Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 1.

Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky		klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Specifický pahorkatinný až vrchovinový reliéf s hřbety, stupni, stržemi s hluboce zařízlými údolními a návrhními plošinami	+	XXX	XX
2	Velké množství kamenných výchozů, menších skalních útvarů i soliterních hrubých žokovitých balvanů	+	XX	XX
3	Přítomnost kamenných moří a balvanové proudy v údolích	+	XX	XX
4	Drobná rašeliniště, prameniště a rybníčky	+	X	X

5	Rozsáhlé lesní plochy téměř na celém území s převahou smrku a borovice	+	XXX	X
6	Přítomnost jeskyně u Prosečnice (jediná v regionu)	+	X	XX
7	Velký počet menších potůčků (Palečnický, Teplý a Studený Vlčín, Vlčín...)	+	XX	X
8	Výskyt původního přirozeného porostu bučin a doubrav (PP Vlčí rokle, PR Grybla)	+	X	XX

Tab. 7. Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 1.

Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky		klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Dochovaná struktura krajiny (lesa)	N	XXX	X
2	Historické cesty z Prahy (Stará Pražská cesta, Horácká, Turyňská cesta)	+	X	XX
3	Krajinářské úpravy Františka Ferdinanda d'Este (myslivny, cesty, vyhlídky, lesní aleje)	+	X	XX
4	Velké množství vybudovaných lesních studánek	+	X	X
5	Pomník hajného Dlabala zastřeleného pytlákem (pod Panskou skálou)	+	X	X
6	Dominanta areálu loveckého zámečku Horní Požáry se vzácnými dřevinami	+	X	XX
7	Četné lesnické cesty (úvozy, asfaltové cesty, místa skladu dřevěných klád)	-	XX	X
8	Množství menších opuštěných kamenných lomů z 50. let	+	X	X

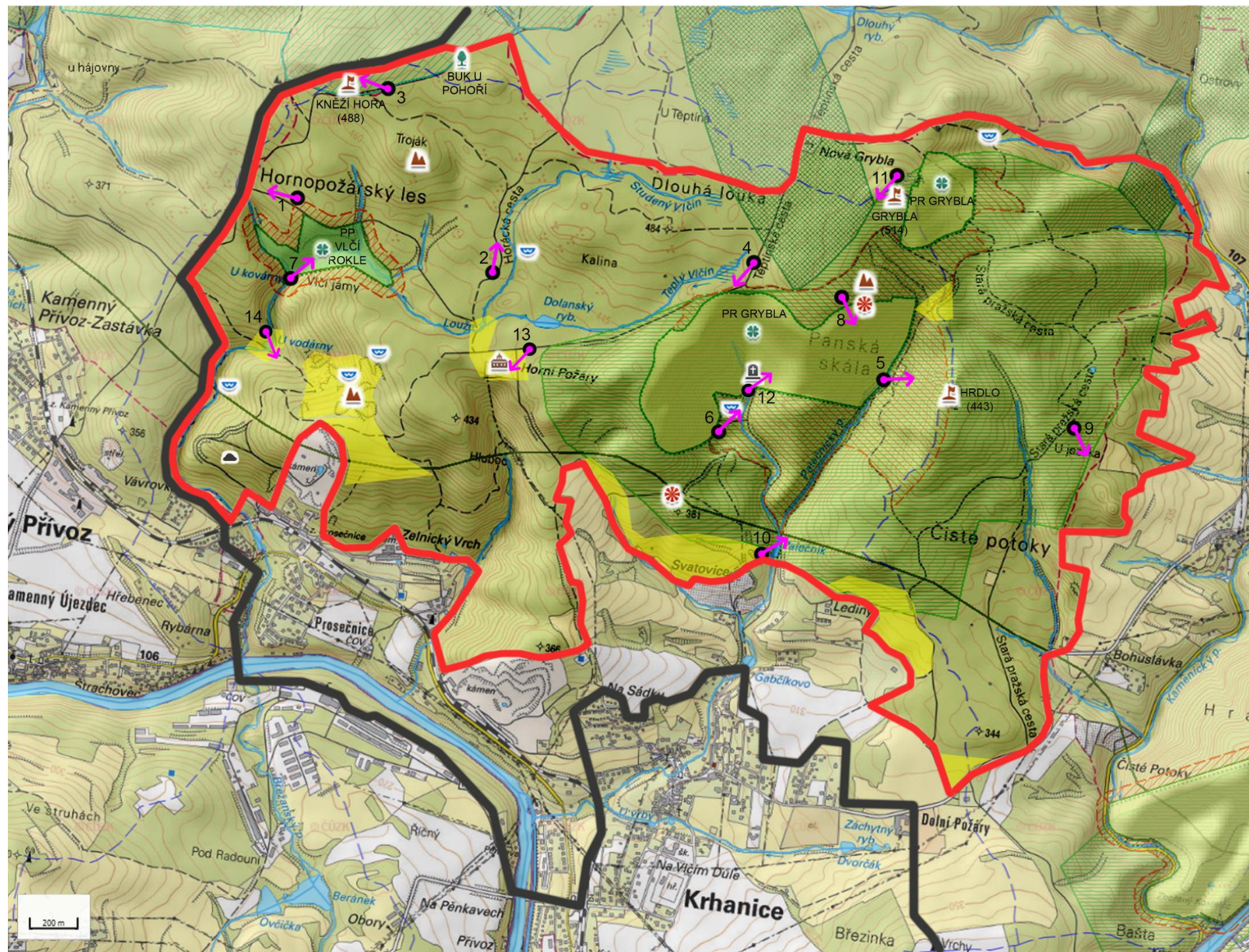
Tab. 8. Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 1.

Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky		klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Projev lesnatých terénních dominant (Grybla, Kněží hora, Hrdlo)	+	XXX	X
2	Drobné kulturní dominanty (lovecký zámeček, pomník hajného Dlabala)	+	X	X
3	Prudké svahy do zaříznutých údolí (Panská skála, Grybla)	N	XXX	X
4	Tajuplnost starých bukových lesů (Vlčí rokle, Grybla, Panská skála)	+	XX	XX
5	Udržovaný stav místních lesů - přírodě blízký charakter	+	X	X
6	Členitost a pahorkovitost terénu	+	XXX	X
7	Rozmanitost cestní sítě (asfaltové cesty, úvozy, pěšinky, zanikající vojenské cesty)	+	XX	X
8	Mnoho vyhlídkových míst z návrší kopců nebo skal	+	XX	XX
9	Uzavřenost krajiny v údolích vodotečí (Palečnický potok, Vlčín a menší toky)	N	XX	X
10	Zřetelná úprava krajiny k loveckým účelům (posedy, lovecké cesty, kamenné krmelce)	+	XXX	X
11	Otevřenost krajiny na plochých návrších (Horní Požáry, Nová Grybla)	+	XX	X
12	Zřetelná přítomnost dřevařství (úvozy, svozy dřeva, odkladiště klád)	-	X	X
13	Vyčnívající skalní útvary (skály, opuštěné lomy, balvany, kamenná moře)	+	XX	X

Tab. 9. Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 1.

MKR 1. (Horní Požáry) - hlavní znaky přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky

LEGENDA

- vedení vysokého napětí
- reliéf (terénní hrana)
- lesy
- louky, pole
- vodní plocha, vodní tok
- harmonické měřítko a vztahy
- hranice MKR (horizonty)
- hranice přírodního parku
- ÚSES - regionální biocentrum
- ÚSES - regionální biokoridory stávající
- ÚSES - osy nadregionálních biokoridorů
- větší skalní útvar
- pomník hajného Dlabala
- památný strom (Buk u Pohoří)
- vyhlídkové místo
- studánka
- místo pořízení fotografie, směr
- význačný vrchol
- přírodní zajímavost (PP, PR)
- lovecký zámeček
- jeskyně
- přírodní památka s ochranným pásmem (MZCHÚ)
- přírodní rezervace s ochranným pásmem (MZCHÚ)

Zpracoval: Bc. Michal Kordula, ČVUT, 2017

Příloha 4. Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 1.

Foto 1. Křižovatka lesních komunikací (1)

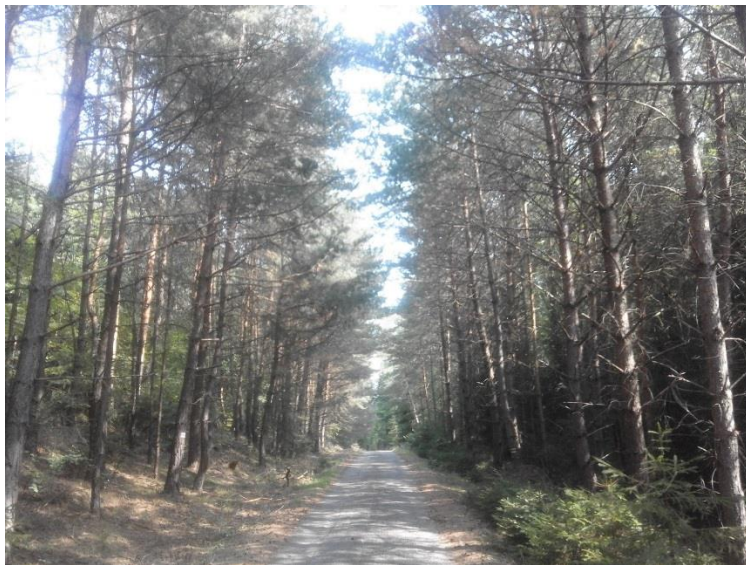

Foto 2. Horácká cesta směrem k Těptínu (2)

Foto 3. Vrchol Kněží hory (3)

Foto 4. Těptínská cesta k Horním Požárům (4)

Foto 5. Krmelec pod vrcholem Hrdlo (5)

Foto 6. Lesní pramen s ročníštěm divokých prasat (6)

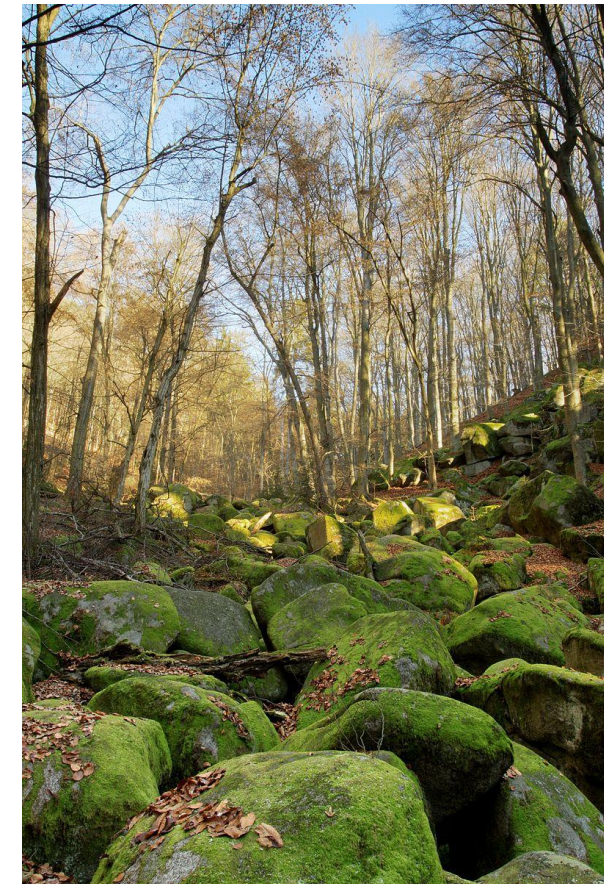

Foto 7. Kamenné moře ve Vlčí rokli s acidofilními bučinami (7)
(zdroj: wikipedia.org, autor: Petr Brož)

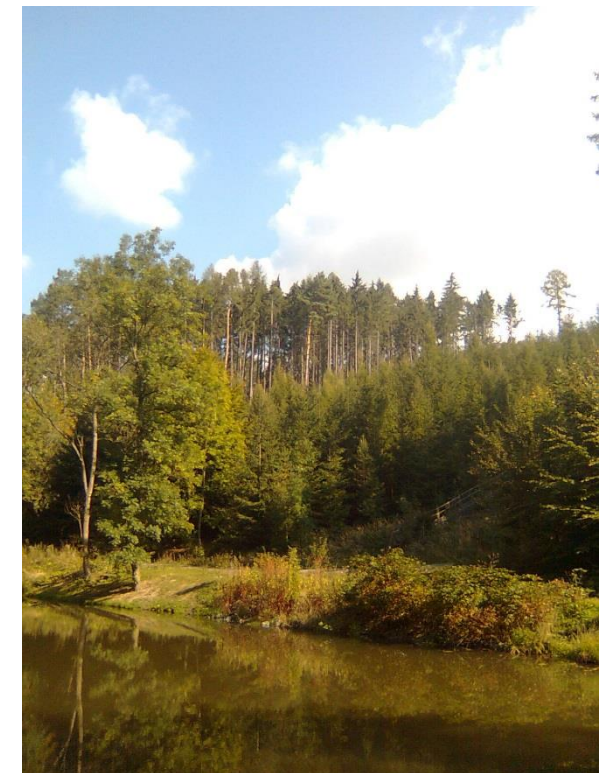
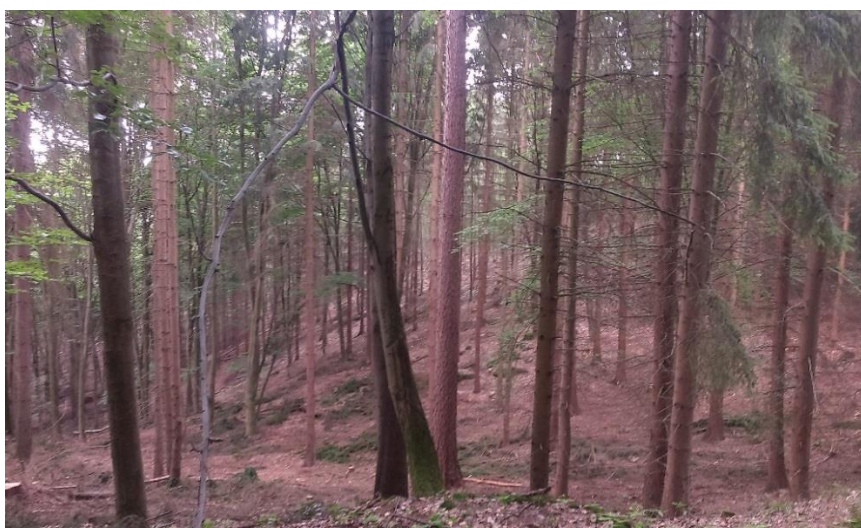

Foto 8. Rybník Palečnick a stráň vrchu Hrdlo (10)

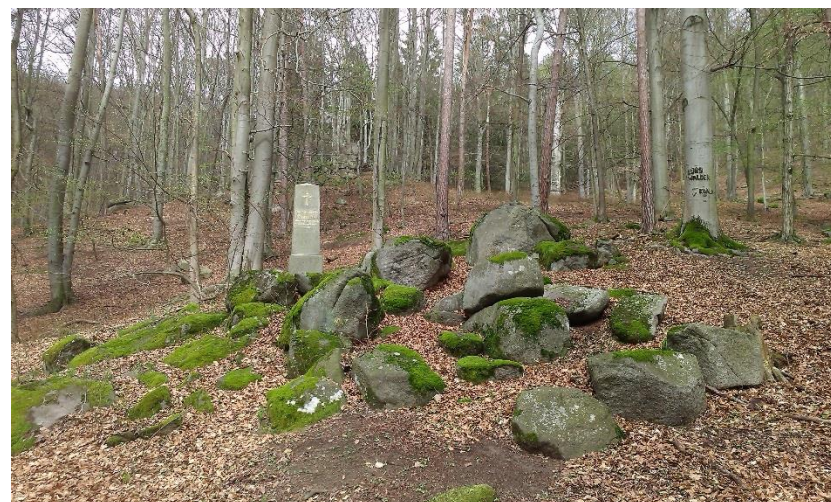
Foto 9. Vyhliídka z Panské skály na Dolní Požáry (8)
(zdroj: wikipedia.org, autor: Petr Brož)

Foto 10. Pohled ze Staré Pražské cesty ze stráně (10)

Foto 11. Skalka ze žuly s navětralým povrchem poblíž vrcholu Grybla s bukovým a dubovým porostem (11)

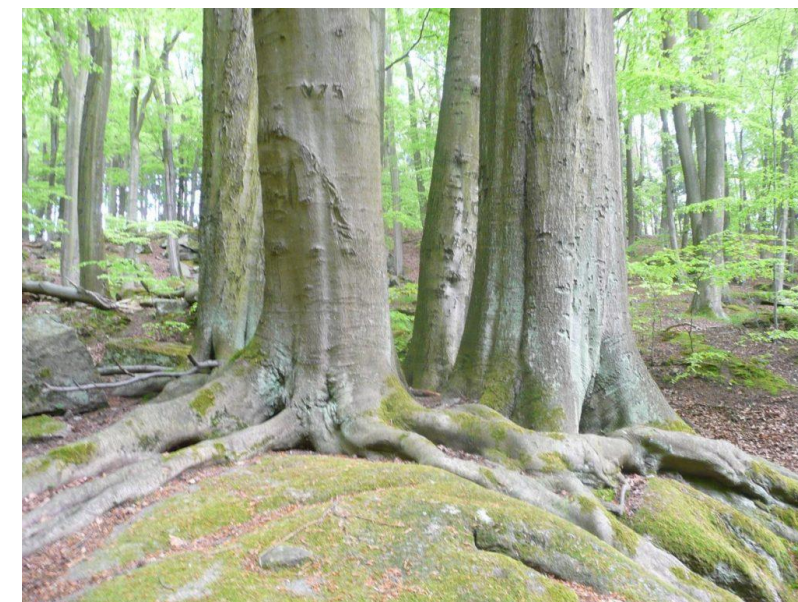
Foto 12. Pomník zastřeleného hajného Dlabala na dolním okraji PR Grybla (12)

Foto 13. Lovecký zámček Horní Požáry postaven F. F. d'Este (13)

Foto 14. Záchytný rybníček potoku Vlčín na konci PP Vlčí rokle (14)

Foto 15. Staré buky rostoucí na balvanech a chudé půdě ve Vlčí rokli

Foto 16. Vyhliídka panská skála (základy loveckého altánu F. F. d'Este)

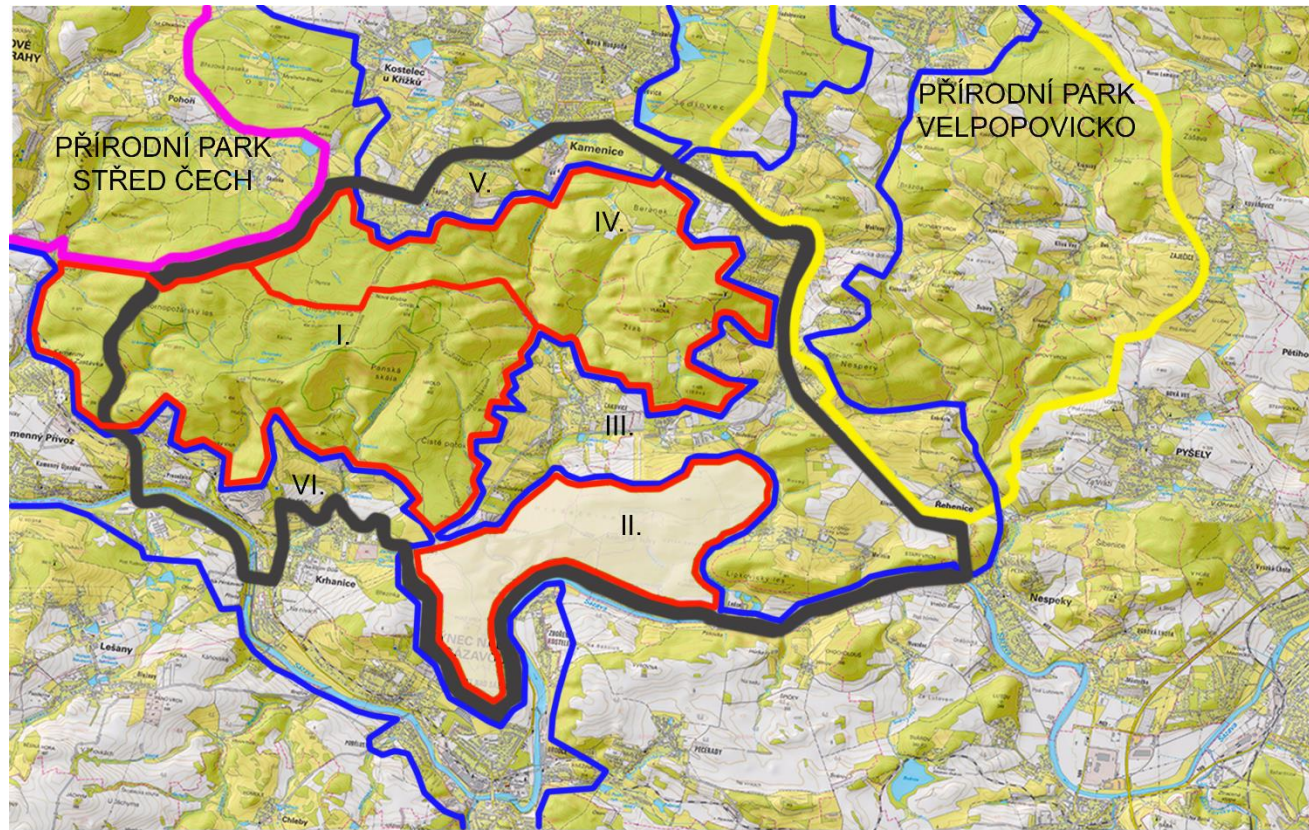

Foto 17. Hájovna na Radoči (Nová Grybla)

6.2 Místo krajinného rázu II. (Kosteletcko)

MKR – 2 je na spodním okraji lemováno řekou Sázavou s prudkým skalnatým svahem, ze západu a severu tvoří hranici dvě enklávy zemědělské krajiny (okolí Barochova a Čakovic) a z východní části je ohraničeno hranicí PPa a začátkem města Týnec nad Sázavou.

Obr. 6. Umístění MKR – 2. (Kosteletcko)

Kosteletcko si je z hlediska přírodního charakteru velmi podobné s MKR – 1. (Horní Požáry). Jeho rozloha činí asi 580 ha, má také pahorkovitý reliéf, hluboce zaříznuté údolí s vodními toky a terénními lesnatými dominantami (Čížov, Holý Vrch, Kunrátova skála).

Důležitou dominantou této lokality je řeka Sázava. Ta má zde charakter větší horské řeky s hloubkou do jednoho metru, rychlým proudem a občasnými peřejemi. Sázava v tomto místě patří mezi evropsky významné lokality z důvodu ochrany Hořavky duhové (ryba) a Velevruba tupého (říční škeble). Řeka je u břehů lemována linií pobřežní zelení (rákosí, bahenní rostliny, vrby a olše). V meandru řeky do ní vtéká největší potok PPa, Kamenický potok teče hluboce zaříznutým údolím mezi Holým vrchem a Čížovem. Údolí potoka má charakter inverzní rokle podhorského charakteru. V potoce i dnes najdeme v potoce plavat pstruhy a dnes již vzácnou Střevli potoční. K potoku se dostane i přes den jen velmi málo slunce, proto zdejší biotop obývají spíše stínomilné rostliny a živočichové. (Studie)

V tomto MKR je také velmi zastoupena jako podloží žula, ale v okolí Týnce nad Sázavou a meandru řeky Sázavy je mnohem více zastoupen fylit (metamorfovaná hornina). Stráně, stěny a skály jsou mnohem

strmějšího a většího charakteru. Fylit je oproti žule mnohem méně odolný kámen, proto se sypou dolů malé úlomky, které dávají možnost vzniku suťových lesů. Suťový les se vyznačuje výrazným půdotokem na strmých svazích s vlhkou a bohatou půdou na živiny. Typickými rostlinami jsou v tomto biotopu náročnější dřeviny a keře na živiny (javor, lípa, habr, líska, zimolez). Na jižní straně Čížova se nachází další vzácný biotop, malý kus ochuzené skalní stepi. (URL6)

Stejně jako okolí Horních Požárů, i Kosteletcký krajinný pokryv tvoří asi z 90% lesy. Ty jsou většinou smíšeného charakteru s převládajícím smrkem a dubem, borovici se zde daří jen na pár místech kvůli nedostatku slunce v zaříznutých údolích.

Na území vrchu Čížov byla roku 1990 vyhlášena přírodní rezervace o rozloze 56 ha. Důvodem ochrany jsou výše zmíněné suťové lesy a květnaté bučiny, které zde právě díky hojnému výskytu živin mají výborné podmínky. Bučiny jsou doplněny bohatým podrostem vzácných rostlin (okrotice, pérovník, medovník, kokořík). (URL10)

Velmi cennou kulturní a historickou stopou v tomto MKR je zřícenina hradu Zbořený Kostelec, která stojí na skalnatém ostrohu vyběhající z vrchu Hradečnice (menší kopec navazující na Čížov) nad meandrem řeky Sázavy. Zřícenina tvoří důležitou a nezaměnitelnou vizuální dominantu celého MKR.

První zmínka o hradu je z roku 1342. Hrad mělo v držení mnoho vlastníků, v roce 1356 vykoupil hrad Karel IV., ten ho vlastnil se statusem podmíněčně zcizitelný (bylo možné ho na nějakou dobu zastavit). Roku 1420 se dostal do rukou loupeživému rytíři Kunešovi Rozkošovi z Dubé. Ten vylepšoval svou ekonomickou situaci loupením v okolí. To se stalo důvodem obléhání hradu královského vojska, které ho na druhý pokus dobyla a pobořila (1450). Dalším vlastníkem se stal velitel dobývání hradu, Zdeněk Konopišský ze Šternberka. Ten si ale po roce 1467 nepřátelil královské vojsko a vojska Jiřího z Poděbrad nadobro ukončili fungování hradu jako feudálního sídla.

Hrad měl vejčitý tvar a byl obehnán hlubokým příkopem, který sloužil k obraně tam, kde nebyly prudké skalní stěny. Jsou zde patrné valy a terasy pro praky. Přímo nad Kamenickým potokem byl vystaven věžový altán, který je vidět z dálky nejvíce z celé zříceniny. Okolí hradu také patří k nalezištím archeologických stop a drobných zkamenělin.

Díky trampům a vodákům vzniklo u soutoku Kamenického potoka a Sázavy přímo pod hradem přírodní tábořiště s dlouhodobým působením. Od nepaměti vedl z tábořiště přes řeku brod díky malé hloubce. Při malém vodním stavu kouká přibližně v půlce řeky asi 4x2m velký ostrůvek. V případě vysokého stavu vody zde jezdil přívoz v podobě voru na laně. To už neplatí od roku 2015, kdy se na tomto místě postavila ocelovo-dřevěná visutá lávka pro pěší a cyklisty, kteří hojně využívají cyklostezku vedenou právě podél pravého břehu řeky v dané lokalitě.

Toto místo krajinného rázu patří také z hlediska ochrany do stupně I. Je zde také nepřipustný zásah většího charakteru do více než jednoho z pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu nebo žádný pokud se jedná o zákonem chráněný znak nebo prvek působící v krajinném rázu. To platí zejména pro PR Čížov, údolí Kamenického potoka a řeku Sázavu. Toky jsou ohroženy z hlediska znečištění z tábořiště nebo jiným znečištěním. Lesy v okolí Čížova je nutno chránit pro původní lesní porost s přirozeným podrostem.

Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) včetně ochranného pásma		X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)		X
3	Přítomnost národní krajinné rezervace (NPR) včetně ochranného pásma		X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) včetně ochranného pásma		X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) včetně ochranného pásma	X	
6	Přítomnost přírodní památky (PP) včetně ochranného pásma		X
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) síť Natura 2000	X	
8	Přítomnost ptačí oblasti (PO) síť Natura 2000		X
9	Přítomnost přírodního parku (dle §12 zák. 114/1992 Sb.)	X	
10	Přítomnost skladebných prvků ÚSES (regionál., nadregionál.)	X	
11	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP)	X	
12	Přítomnost památných stromů		X
Poznámky			
Ad 5: PR - Čížov (důvodem ochrany jsou květnaté bučiny a suťové lesy s bohatým podrostem), kód 1409			
Ad 7: EVL - Dolní Sázava (lokalita Hořavky duhové, Velevruba tupého)			
Ad 9: PPa - Hornopožárský les (řešené území)			
Ad 10: ÚSES - regionální biokoridor, regionální biocentrum, osa nadregionálního biokoridoru			
Ad 11: VKP - lesy + ochranné pásmo, vodní plochy a toky			

Tab. 10. Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 2.

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky včetně pam. ochranného pásma (OP)		X
2	Přítomnost archeologické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
3	Přítomnost městské pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
4	Přítomnost vesnické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
5	Přítomnost městské pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
6	Přítomnost vesnické pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
7	Přítomnost krajinné pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
8	Přítomnost kulturní nemovité památky včetně navrhované a OP)	X	
Poznámky			
Ad 8: Kulturní nemovité památky (zřícenina hradu Zbořený Kostelec)			

Tab. 11. Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 2.

Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky	dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
	+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1 Členitý a pahorkovitý reliéf s prudkými svahy a zařízými údolími	+	XX	XX
2 Vyčnívající skály, útesy, balvany a sutě	+	XX	X
3 Tok řeky Sázavy a soutok s Kamenickým potokem (EVL)	+	XXX	XX
4 Břehové oblasti s přirozenou vegetací (vrby, olše, rákosí)	+	X	X
5 Téměř celé území zalesněno smíšeným lesem (smrk, borovice, buky, duby, akáty)	+	XXX	X
6 Plochy zachovalých bučin na Čížově (PR)	+	X	XX
7 Rokle Kamenického potoka s podhorským charakterem	N	XX	XX
8 Fylitové stěny u Zbořeného Kostelce s ochuzenou skalní stepí	+	X	XX
9 Pastviny a louky podél řeky Sázavy	+	XX	X

Tab. 12. Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 2.

Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky	dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
	+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1 Dominanta pozůstatků starého feudálního sídla Zbořený Kostelec (KP)	+	XXX	XX
2 Historické cesty a úvozy v okolí zříceniny s historickým významem	+	X	X
3 Archeologické stopy	+	X	X
4 Brod a přívaz přes řeku	N	X	X
5 Staré vodácké tábořiště pod hradem	+	X	X
6 Dochovaná urbanistická struktura v okolí hradu	N	XX	X
7 Chatová osada nad pravým břehem řeky	N	XX	X

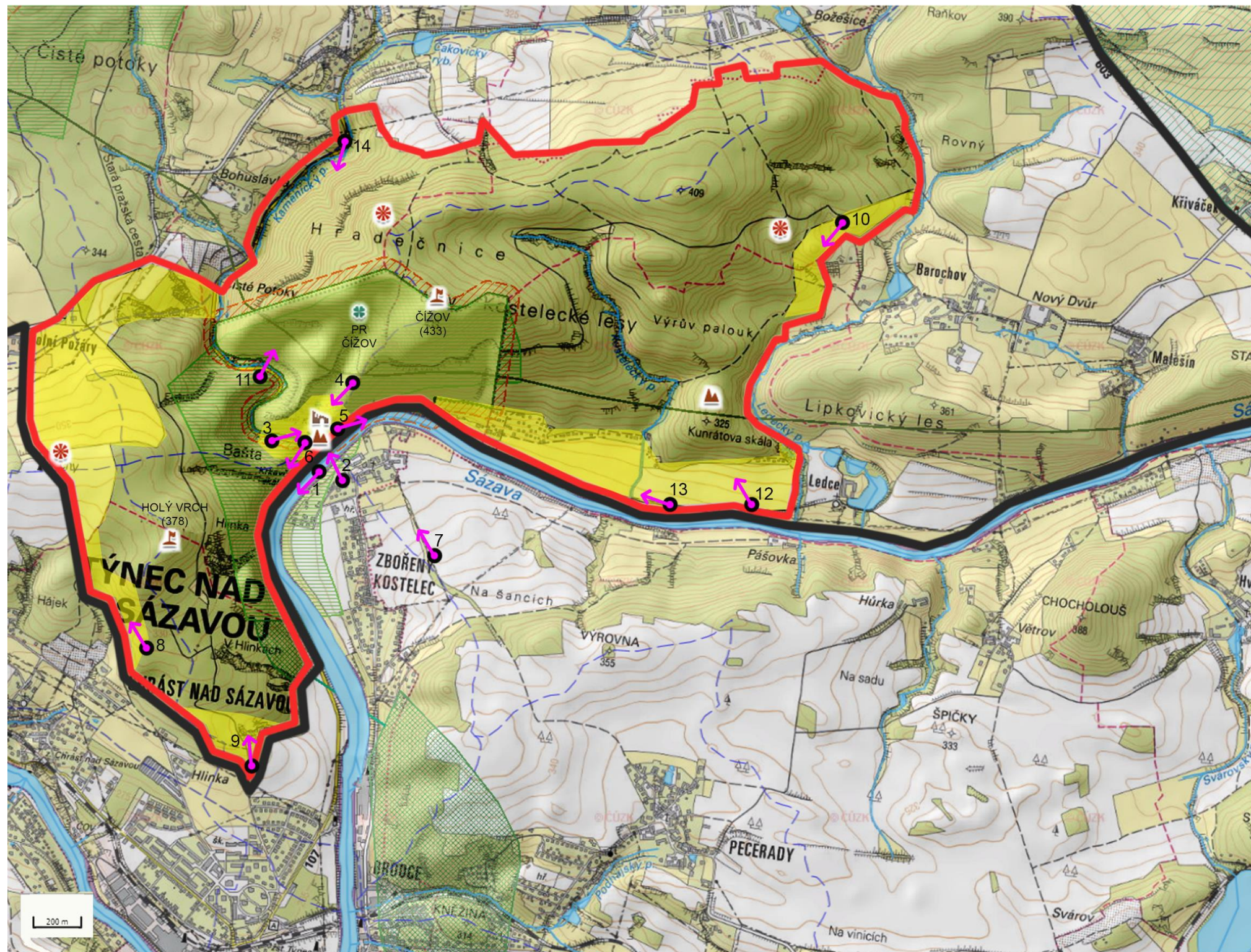
Tab. 13. Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 2.

Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky	dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
	+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1 Široké panoramatické výhledy ze Zbořeného Kostelce	+	XX	X
2 Dominantní vrchol se zříceninou na útesu	+	XXX	XX
3 Zařízlost okolních svahů	N	XX	X
4 Uzavřenost zalesněné krajiny	N	XXX	X
5 Otevřené segmenty krajiny na pastvinách u Dolních Požárů a louky na pravém břehu řeky	+	XX	X
6 Množství přírodních vyhlídek	+	X	X
7 Členitost a pahorkovitost terénu	+	XXX	X
8 Malebný prostor pod hradem s potokem a doprovodnou zelení (vrby, olše)	+	X	X
9 Meandrovitý tvar řeky u hradu	+	XX	X
10 Jasně zřetelné horizonty kopců	N	X	X
11 Dominantní visutá lávka přes řeku pro pěší	N	XX	X

Tab. 14. Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 2.

MKR 2. (Kosteletcko) - hlavní znaky přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky

LEGENDA

- vedení vysokého napětí
- reliéf (terénní hrana)
- lesy
- louky, pole
- vodní plocha, vodní tok
- harmonické měřítko a vztahy
- hranice MKR (horizonty)
- hranice přírodního parku
- ÚSES - regionální biocentrum
- ÚSES - regionální biokoridory stávající
- ÚSES - osy nadregionálních biokoridorů
- větší skalní útvar
- zřícenina hradu Zbořený Kostelec (kulturní památka)
- přírodní rezervace s ochranným pásmem (MZCHÚ)
- vyhlídkové místo
- přírodní zajímavost (PR)
- místo pořízení fotografie, směr
- význačný vrchol

Zpracoval: Bc. Michal Kordula, ČVUT, 2017

Příloha 5. Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 2.

Foto 18. Pohled z lávky pod hradem po proudu řeky (1)

Foto 21. Zápklady bývalého mostu přes hradní příkop Kostelce (4)

Foto 24. Pohled na vrch Čížov a Zbořený Kostelec z protějšího břehu řeky (7)

Foto 19. Pohled z lávky na dominantu Zbořený Kostelec na ostrohu (2)

Foto 22. Výhled ze Zbořeného Kostelce proti proudu řeky (5)

Foto 25. Pohled na otevřený segment krajiny nad Týncem nad Sázavou (8)

Foto 20. Pohled z cyklostezky na stráň se Zbořeným Kostelcem (3)

Foto 23. Výhled ze Zbořeného Kostelce po proudu řeky s novou pěší lávkou (6)

Foto 26. Lipová alej lemující cestu z Týnce nad Sázavou do PPa (9)

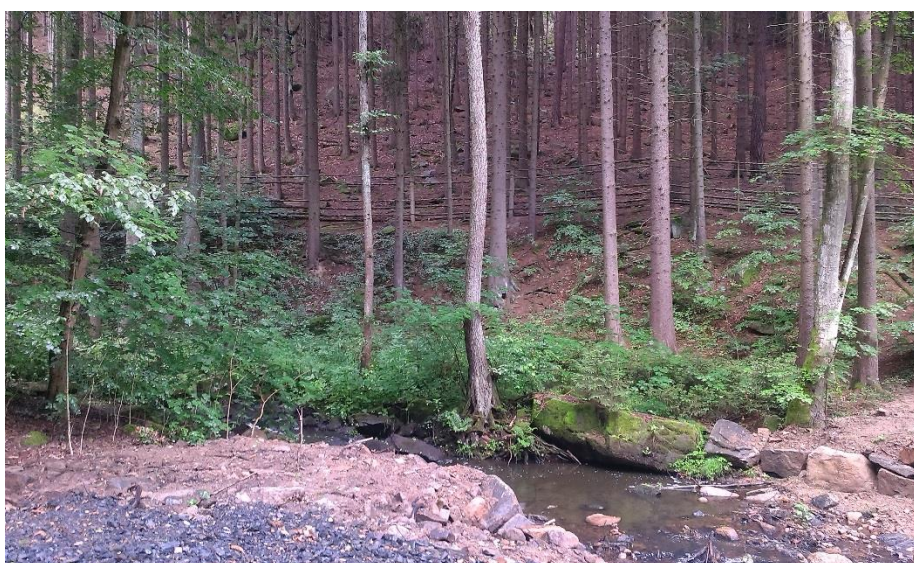
Foto 27. Dubová alej kolem otevřených segmentů krajiny nad Barochovem (10)

Foto 29. Louky na pravém břehu řeky a pohled na Kunratovu skálu v pozadí (12)

Foto 31. Bývalá hájovna na Čistých Potokách v rokli Kamenického potoka

Foto 28. Kamenický potok a porost PR Čížov (11)

Foto 30. Přírodní cyklostezka podél pravého břehu řeky otevřenou krajinou (13)

Foto 32. Zřícenina hradu Zbořený Kostelec

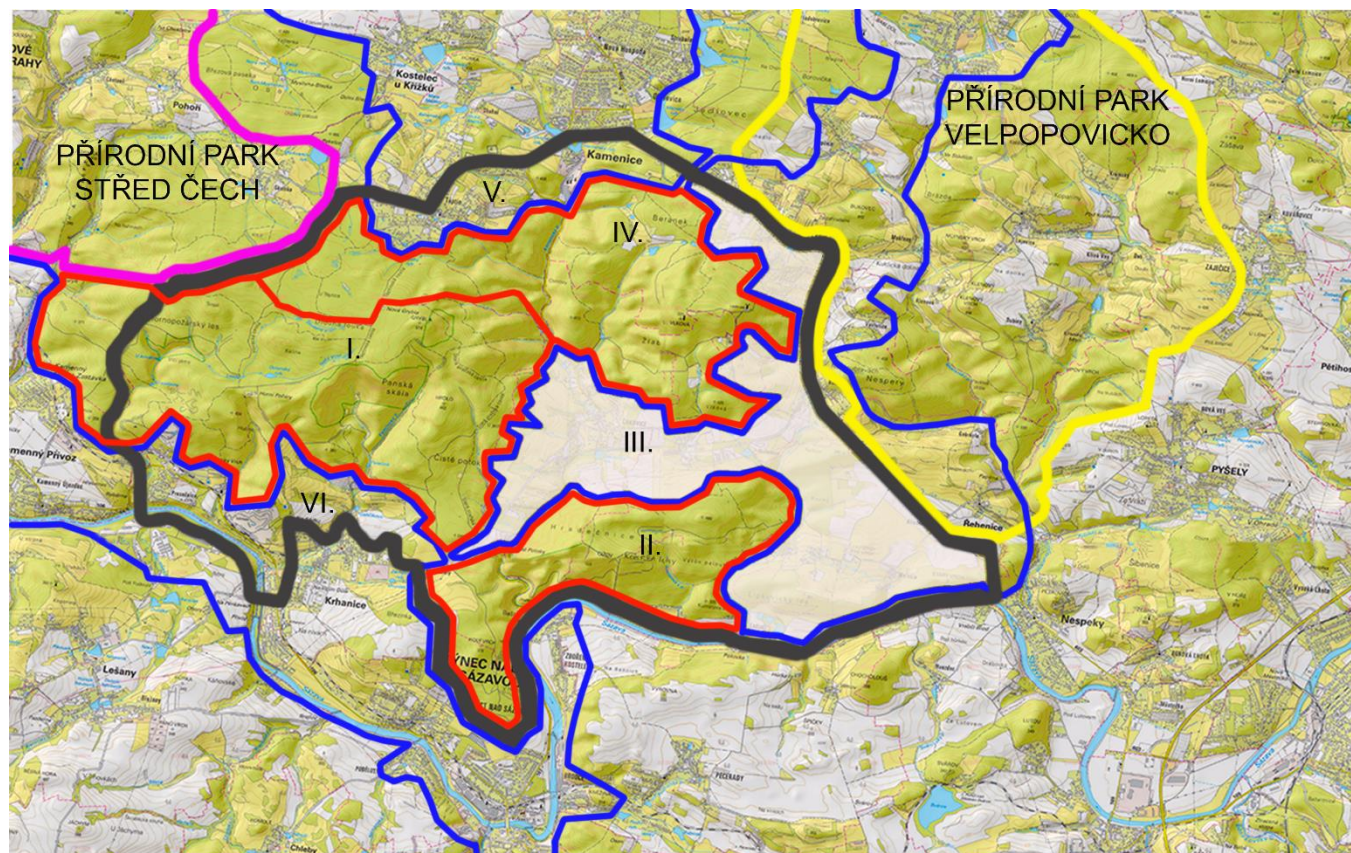

6.3 Místo krajinného rázu III. (Čakovicko)

MKR – 3 je tvořeno enklávou zemědělských ploch se spoustou lidských sídel a komunikací.

Hranice tvoří na jihu řeka Sázava, na východě hranice PPa, která je zároveň silnicí vedoucí do Benešova.

Všude jinde je MKR obklopeno lesy.

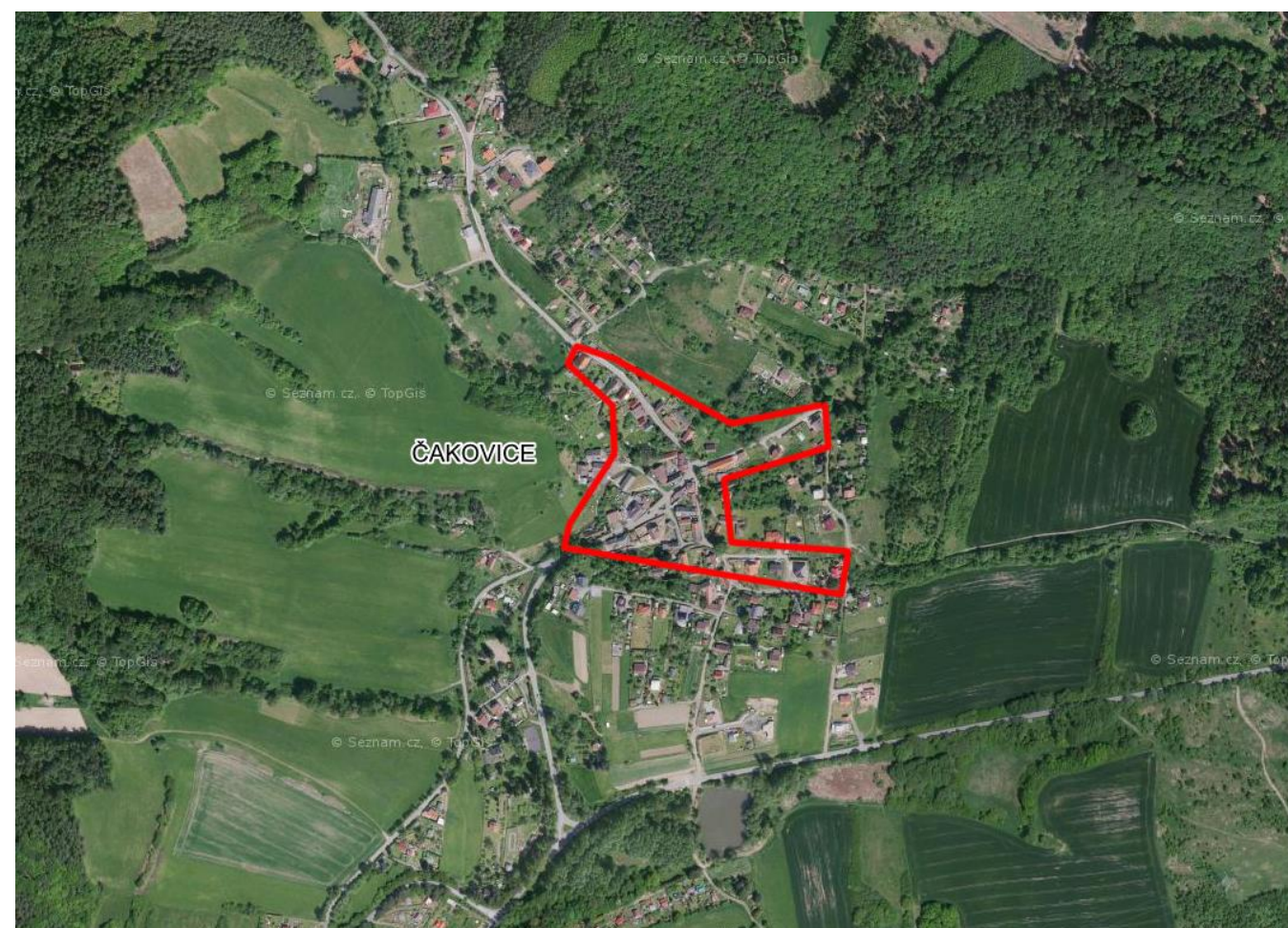

Obr. 7. Umístění MKR – 3. (Čakovicko)

Tato lokalita má rozlohu 830 ha a je největším v PPa Hornopožárský les. Jeho plochu zabírají malé až střední zemědělské plochy ve struktuře s rozptýlenou nelesní zelení (remízky, malé lesíky). Skalnaté útvary už se tu vyskytují velmi málo a to i kvůli osídlení. Zdejší obyvatelé využívali kámen nalezený v okolí sídel na stavby domovů a hospodářství. Celé území je velká enkláva zemědělských ploch mezi dominantními zalesněnými pahorkovitě členitými plochami, které tvoří horizonty a hranice MKR. Lesy jsou zde smíšeného charakteru, kde najdeme opravdu snad každý, u nás známý strom. Územím protéká množství menších toků, které byly využity a bylo na nich postaveno spousta rybníků. Téměř celé území má charakter protáhlého údolí se sídlem na spodní části a od něj se na svazích zvedají louky a pole až k zalesněným horizontům. Výjimkou je okolí Barochova a Malešina, které se nacházejí na rovině obklopené pastvinami a okolí řeky Sázavy kde se na stráních vyskytují také suťové lesy s listnatými stromy a keři. Mezi řekou a strání je řadová chatová osada a cyklostezka. Díky vysokému osídlení se jedná o

krajinu čistě kulturní s poměrně velkým počtem kulturních památek a také zde celkem velká koncentrovanost harmonického měřítka a vztahů. (Studie)

Sídel je v území celkem sedm. Nejvýraznějším jsou Čakovice, které leží v údolí Kamenického potoka ve výšce 302 m n. m.. Čakovice leží v rozlehlém údolí a podél potoka vede silnice z Kamenice až do Týnce nad Sázavou, což negativní atmosféru průjezdné obce. Místní zástavba působí stále nedodělaným až zanedbaným dojmem. První zmínka o Čakovicích pochází z roku 1310, obec si dodnes zachovala svou urbanistickou strukturu návesní obce a podle porovnání s archivními mapami i dělení plužiny. Kulturní památkou v obci je kamenný křížek a zvonička v horním historickém jádru vsi. U silnice na návsi je pomník padlým II. světové války.

Obr. 8. Ortofoto obce Čakovice s vyznačeným historickým jádrem (mapy.cz)

Dalším mnohem menším sídlem v území je ves Dařbož ve výšce 350 m n. m. Osada leží na mírném svahu na východ od Čakovic. Tato víska byla poprvé zmíněna roku 1384 a má také charakter návesní vsi. Bohužel její urbanistická struktura byla částečně setřena kvůli výstavbě silnice Čakovice – Babice, ale její členění plužiny nad obcí zůstalo také zřetelně dochováno. Na místním rybníku je dodnes zřetelný umělý

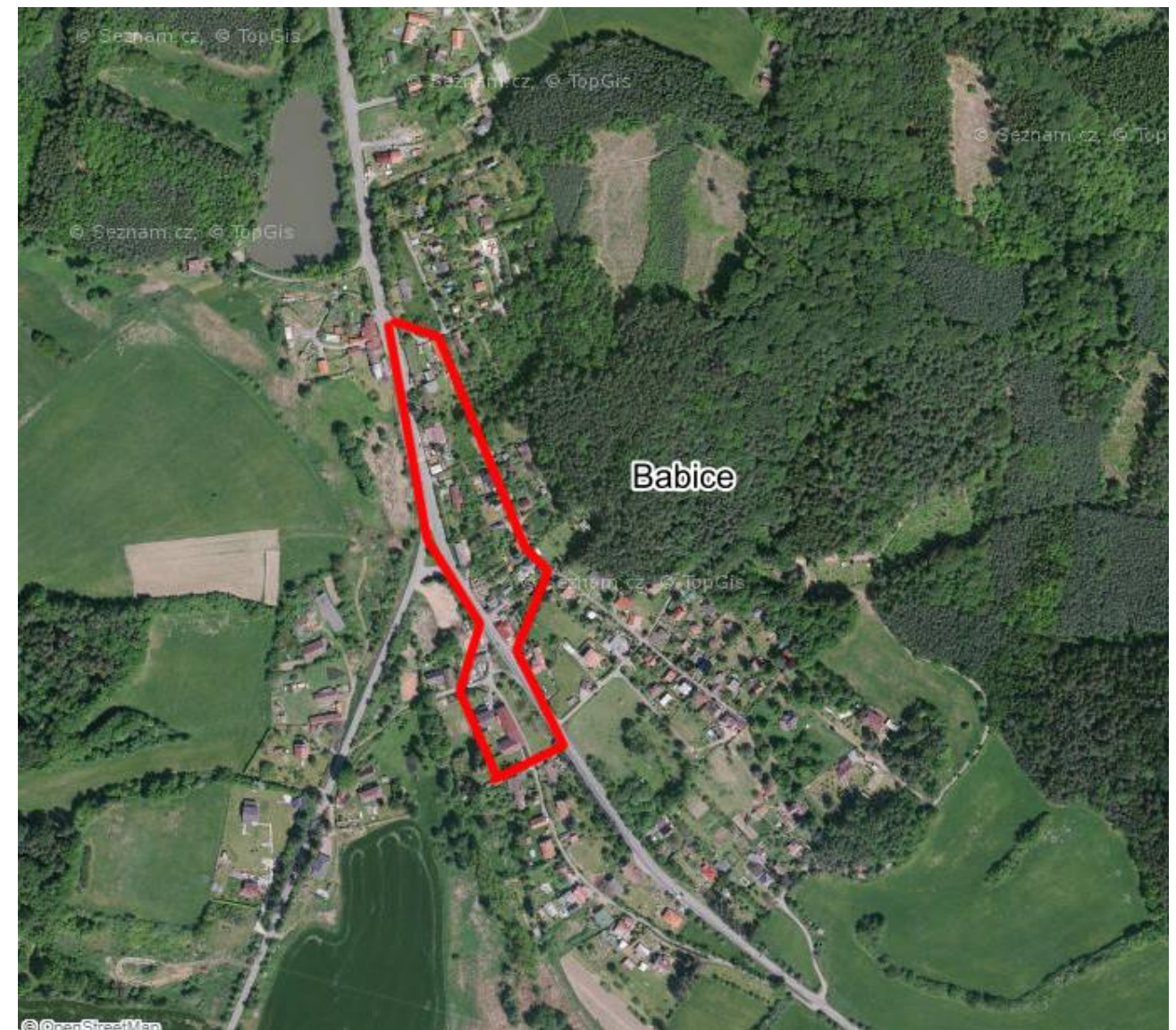

ostrůvek (kolem poloostrova byl vykopán příkop) se zachovanými terénními pozůstatky středověkého tvrziště Božešice drobné šlechty, které jsou také prohlášeny kulturní památkou. Negativním vlivem na vizuální působení sídla je velký osamocný blok řadových domů (38 jednotek) poblíž rybníku. Ostatní zástavba je tradičním výrazem architektury tohoto venkovského regionu.

Obr. 9. Ortofoto obce Dařbož s vyznačeným historickým jádrem a bývalým tvrzištěm (mapy.cz)

Babice jsou sídlem většího charakteru, které leží v rozlehlém údolí na křižovatce staré benešovské silnice a z Čakovic ve výšce 348 m n. m. Přítomnost dvou silnic a jejich křižovatky je největším vizuálním negativem obce. Babice nemají zblízka velkou estetickou hodnotu i přes převahu novodobé zástavby, nicméně v panoramatech z vyhlídek nad obcí působí harmonicky díky množství porostů uvnitř a vně obce. První písemná zmínka o babcích je roku 1380. Jedná se o řádkovou návesní vesnici podél cesty, jejíž urbanistická struktura byla částečně setřena na silniční typ vsi bez zřetelného členění plužiny. Kulturní památky se zde nenacházejí, pouze pomník padlých ve válce.

Obr. 10. Ortofoto obce Babice s vyznačeným historickým jádrem (mapy.cz)

Obr. 11. Archivní mapa II. vojenského mapování obcí Čakovice, Dařbož a Babice (mapy.cz)

Ládví je sídlem podobného charakteru jako Babice. Leží také na staré benešovské silnici na sever od Babic ve výšce 450 m n. m. Sídlo je situováno ve svahu a působí vizuálně lépe zblízka díky lukrativním pozemkům a rodinným domům, ale v panoramatech se tolik neuplatňuje. První písemná zmínka pochází také z roku 1380, půdorysný typ vesnice byl také řádková návesní ves s dochovanou urbanistickou strukturou, ale setřeným členěním plužiny. V obci na návsi se nachází kulturní památka socha sv. Jana Nepomuckého, o kousek dál se ještě nachází zvonička, kaplička, a pomník padlých ve II. světové válce. V obci nějakou dobu také pobýval kubánský revolucionář Che Guevara a na návsi stojí dům operního básníka a basisty Viléma Zítka, na kterém je vyryta pamětní deska.

Obr. 12. Ortofoto obce Ládví s vyznačeným historickým jádrem (mapy.cz)

Obr. 13. Archivní mapa II. vojenského mapování obce Ládví (mapy.cz)

Malé obce Malešín a Barochov se nacházejí vedle sebe na rovině obklopené pastvinami ve výšce 304 a 330 m n. m. Obou obcí je první písemná zmínka doložena roku 1417. Barochov je návesní vsí s částečně dochovanou urbanistickou strukturou a nezřetelným členěním plužiny. Malešín je oproti tomu vsí řádkovou se zachovanou urbanistickou strukturou i se zřetelným členěním plužiny. Obě obce jsou zástavbou téměř propojené a mají charakter obcí s větší zemědělskou usedlostí (v Barochově jezdecký areál) a zástavbou menších rozměrů s plynulým přechodem do krajiny. Okraje jsou chatařskými osadami. Obcemi protékají dva potůčky, na kterých se nachází celkem pět rybníčků. Mezi řekou a obcemi se tyčí dva dominantní vrcholy, Starý vrch a Lipkovická skála. Scenérii doplňují aleje podél cesty z Barochova do Malešína a z Malešína k bývalému zájezdnímu hostinci v Křiváčku na kraji PPa. Hostinec je kulturní památkou. Tato dvojice obcí působí velmi harmonicky. Malešín se stále rozrůstá díky rozvojovým plochám, Barochov nemá zatím žádné rozvojové možnosti dle územního plánu.

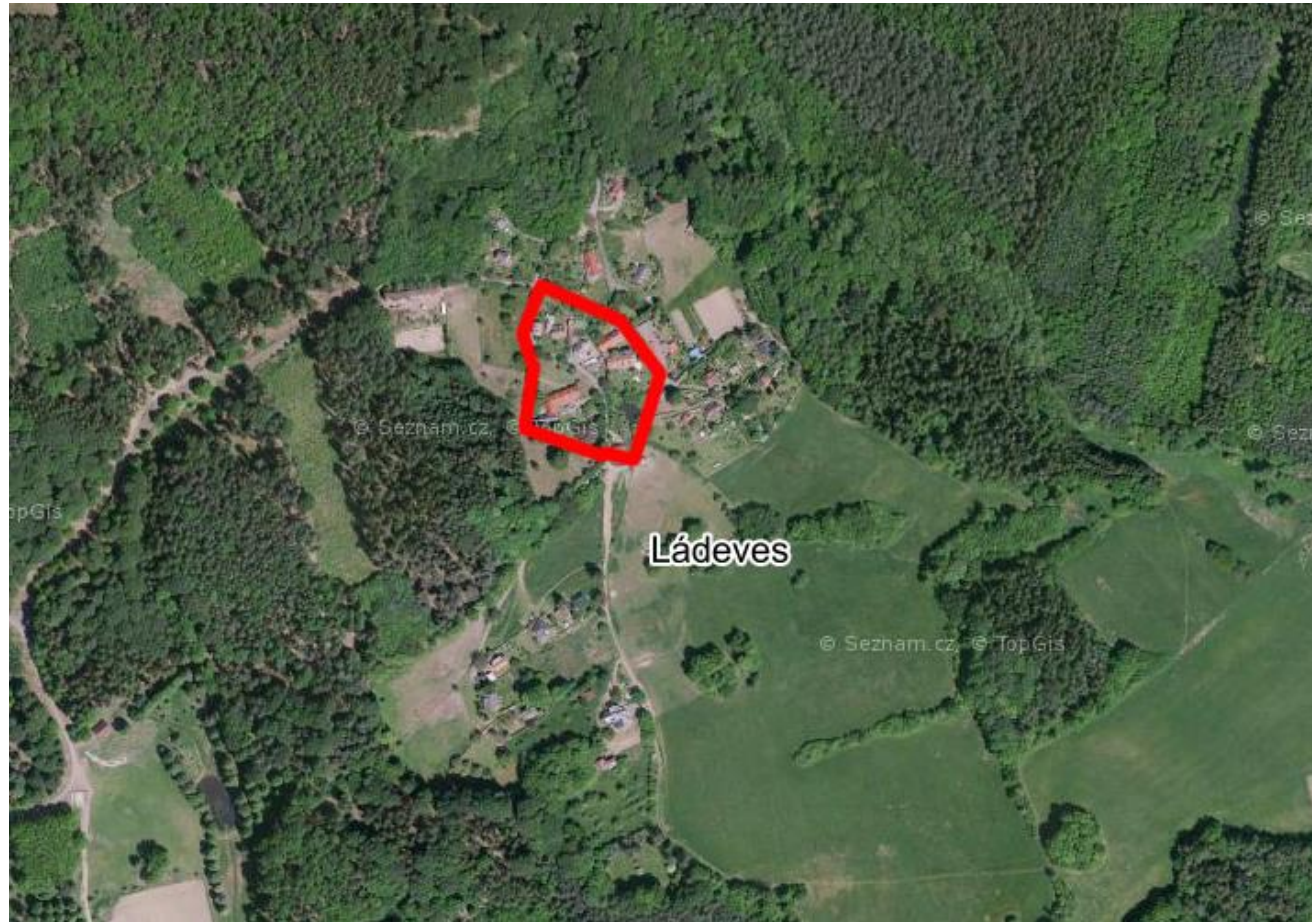
Obr. 14. Ortofoto vsí Barochov a Malešín s vyznačenými historickým jádry (mapy.cz)

Obr. 15. Archivní mapa II. vojenského mapování vsí Barochov a Malešín (mapy.cz)

Posledním a nejmenším sídlem v MKR je Ládeves. Ta leží ve svahu obklopena lesy loukou z východní strany ve výšce 458 m n. m. Charakter návesní vsi si udržela dodnes i s dochovanou urbanistickou strukturou. Členění plužiny bylo setřeno lesy nebo novou výstavbou. Je to nejméně dotčená obec na tomto území a zatím bez dalších rozvojových ploch. Kvůli své odřízlosti se ani nepodílí na krajinných panoramatech. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1381 jako součást Babic. Z louky pod Ládevsí je přírodní vyhlídka na Babice. Podle této vsi byla pojmenována i nová rozhledna půl kilometru cesty nad ves.

Obr. 16. Ortofoto obce Ládeves s vyznačeným historickým jádrem (mapy.cz)

Obr. 17. Archivní mapa II. vojenského mapování obce Ládeves (mapy.cz)

Na břehu Sázavy leží osamocená zemědělská usedlost Ledce s pastvinami a soustavou čtyř rybníků, které napájí Ledecký potok. Hned vedle usedlosti se nachází kostel sv. Bartoloměje se zahradou a pomníkem majitelky kostela. Kostel se zahradou je kulturní památkou.

Obr. 16. Ortofoto Zemědělské usedlosti Ledce s kostelem sv. Bartoloměje (mapy.cz)

Obr. 19. Archivní mapa II. vojenského mapování usedlosti Ledce (mapy.cz)

V tomto MKR se nachází nejvíce sídel s rozvojovými možnostmi. Zde je navržen stupeň ochrany III. kde je povolen zásah i takového charakteru, který zasahuje silným způsobem do několika pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu zároveň. Nelze ale připustit takový zásah, který by ovlivnil dva nebo více znaků jedinečného významu. Připustit lze i zásahy pouze na hranic únosnosti nebo zásahy, které by byly přijatelné za splnění předem určených podmínek. Ochrana je nezbytná hlavně u zemědělských enkláv u Čakovic a Barochova, luk a pastvin na okrajích sídel. Dále je třeba zachovat koryto řeky Sázavy, jejího okolí a zamezit znečištění. Kulturní památky v obcích je nutno také zachovat pro další generace.

Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) včetně ochranného pásma		X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)		X
3	Přítomnost národní krajinné rezervace (NPR) včetně ochranného pásma		X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) včetně ochranného pásma		X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) včetně ochranného pásma		X
6	Přítomnost přírodní památky (PP) včetně ochranného pásma		X
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) sítě Natura 2000	X	
8	Přítomnost ptačí oblasti (PO) sítě Natura 2000		X
9	Přítomnost přírodního parku (dle §12 zák. 114/1992 Sb.)	X	
10	Přítomnost skladebných prvků ÚSES (regionál., nadregionál.)	X	
11	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP)	X	
12	Přítomnost památných stromů		X
Poznámky			
Ad 7: EVL - Dolní Sázava (lokalita Hořavky duhové, Velevruba tupého)			
Ad 9: PPa - Hornopožárský les (řešené území)			
Ad 10: ÚSES - osa nadregionálního biokoridoru			
Ad 11: VKP - lesy + ochranné pásmo, vodní plochy a toky			

Tab. 15. Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 3.

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky včetně pam. ochranného pásma (OP)		X
2	Přítomnost archeologické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
3	Přítomnost městské pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
4	Přítomnost vesnické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X

5	Přítomnost městské pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
6	Přítomnost vesnické pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
7	Přítomnost krajinné pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
8	Přítomnost kulturní nemovité památky včetně navrhované a OP)	X	
Poznámky			
Ad 8: Kulturní nemovité památky (Kostel sv. Bartoloměje v Ledcích, zvonička a křížek v Čakovicích, pozůstatky tvrziště Božešice na ostrůvku rybníka u osady Babice-Dařbož, zájezdni hostinec - Křiváček, socha sv. Jana Nepomuckého v Ládvi)			

Tab. 16. Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 3.

Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky		klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Pozvolně stoupající a klesající reliéf	N	XXX	X
2	Malé potůčky napájející malé rybníčky poblíž sídel	+	X	X
3	Velký podíl polí, luk a pastvin	N	XXX	X
4	Dominanty kopců na pravém břehu řeky Sázavy	+	XX	X
5	Řeka Sázava lemující jižní okraj území (EVL)	+	XX	XX
6	Doprovodná zeleň mezi plošnou zelení (remízky)	+	X	X
7	Přítomnost množství menších rybníčků poblíž sídel	+	X	X
8	Břehové oblasti s přirozenou vegetací (vrby, olše, rákosí)	+	X	X

Tab. 17. Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 3.

Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky		klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouštějící X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Dominanta kostela sv. Bartoloměje se zahradou v Ledcích (KP)	+	XX	XX
2	Zvonička a křížek v Čakovicích (KP)	+	X	XX
3	Bývalý zájezdni hostinec v Křiváčku (KP)	+	X	XX
4	Socha sv. Jana Nepomuckého (KP) s kapličkou a zvoničkou (Ládvi)	+	X	XX
5	Pozůstatky bývalého tvrziště Božešice drobné šlechty z 15. st na ostrůvku rybníka u osady Babice-Dařbož	+	X	XX
6	Zemědělská usedlosti se soustavami rybníků v Ledcích, Barochově a Malešíně	+	X	X
7	Přítomnost pomníků padlých v II. Světové válce (Křiváček, Čakovice, Ládvi, Babice)	+	X	X
8	Vedení silnic II. třídy územím	N	XX	X
9	Částečně zchovalá urbanistická struktura sídel	+	XX	X

Tab. 18. Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 3.

Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky		klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Dobře čitelné lesní horizonty lemující MKR	+	XX	X
2	Obce s charakterem staré nedostavěné zástavby	-	XX	X
3	Dvě velké enklávy zemědělských ploch a luk (Čakovice a Barochov) mezi lesními komplexy	+	XXX	X
4	Harmonické měřítko a vztahy (rybníky, lesy, pastviny, chatové osady)	+	XXX	XX
5	Dominanta kostela sv. Bartoloměje v Ledcích na pravém břehu řeky Sázavy	+	XX	XX
6	Otevřenost krajiny	+	XXX	X
7	Velké měřítko krajiny	N	XX	X
8	Maloplošná struktura mozaiky zemědělských ploch a doprovodné zeleně	+	XX	X
9	Drobné kulturní dominanty (zvoničky, pomníky, křížky) v sídlech	+	X	X
10	Množství soustav rybníků i solitérních rybníčků	+	XX	X
11	Přítomnost větších zemědělských usedlostí u sídel (Barochov, Malešín, Čakovice)	N	X	X
12	Vysoký jez na Kamenickém potoce v Čakovicích	+	X	X
13	Aleje podél cest Barochov-Malešín-Křiváček	+	XX	X

Tab. 19. Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 3.

MKR - 3	Čakovice (Týnec nad Sázavou)	poloha:	302m n. m.
	první písemná zmínka: 1310	výměra:	430 ha
	počet obyvatel (2017): 203	ORP: Benešov	

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla	
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
S výraznou zelení zahrad	
Zástavba s plynulým přechodem do krajiny	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Převaha lesních porostů v okolí	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	V rozlehlém údolí
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost	Dochovaná
Převažující charakter zástavby	S převažujícím tradičním výrazem
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Nepřítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Přítomny
Dochované stopy členění plužiny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Výrazné

Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický
Velikost projevu	Dílčí
Přítomnost dominant	NE
Harmonické měřítko a vztahy	ANO
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	ANO
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
možná dostavba na rozvojových plochách	
možná dostavba v prolukách	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
bez omezení	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
- možnost nové zástavby několika obytných či rekreačních objektů nebo nové stavební parcely na okraji obce se zachováním volné urbanistické skladby a množstvím zelených ploch	
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby	
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem	
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře	

Tab. 20. Analýza sídla Čakovice v MKR - 3.

MKR - 3	Dařbož (Řehenice)	poloha:	350 m n. m.
	první písemná zmínka: 1384	výměra:	161 ha
	počet obyvatel (2017): 62	ORP: Benešov	

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla	
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
S výraznou zelení zahrad	
Zástavba s plynulým přechodem do krajiny	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Mozaika lesních porostů a zemědělských ploch	
Maloplošná struktura zemědělských ploch s velkým podílem nelesní rozptýlené zeleně	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	Ve svahu
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost	Částečně setřená

Převažující charakter zástavby	S převažujícím novodobým charakterem
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Nepřítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Přítomny
Dochované stopy členění plužiny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Zřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Disharmonický
Velikost projevu	Dílčí
Přítomnost dominant	NE
Harmonické měřítko a vztahy	NE
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	ANO
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
možná dostavba na rozvojových plochách	
možná dostavba v prolukách	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
bez omezení	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
- možnost nové zástavby několika obytných či rekreačních objektů nebo nové stavební parcely na okraji obce se zachováním volné urbanistické skladby a množstvím zelených ploch (rekreační charakter zástavby)	
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby	
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem	
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře	

Tab. 21. Analýza sídla Dařbož v MKR - 3.

MKR - 3	Babice (Řehenice)	poloha:	348 m n. m.
	první písemná zmínka: 1380	výměra:	195 ha
	počet obyvatel (2017): 132	ORP: Benešov	

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla	
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
Výrazná zeleň veřejných prostorů obce	
S výraznou zelení zahrad	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Mozaika lesních porostů a zemědělských ploch	

Maloplošná struktura zemědělských ploch s velkým podílem nelesní rozptýlené zeleně	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	V rozlehlém údolí
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost	Částečně setřená
Převažující charakter zástavby	S převažujícím novodobým charakterem
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Nepřítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Nepřítomny
Dochované stopy členění plužiny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Nezřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický
Velikost projevu	Výrazný
Přítomnost dominant	NE
Harmonické měřítko a vztahy	ANO
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	ANO
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
možná dostavba na rozvojových plochách	
možná dostavba v prolukách	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
bez omezení	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
- možnost nové zástavby několika obytných či rekreačních objektů nebo nové stavební parcely na okraji obce se zachováním volné urbanistické skladby a množstvím zelených ploch	
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby	
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem	
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře	

Tab. 22. Analýza sídla Babice v MKR - 3.

MKR - 3	Ládví (Kamenice)	poloha:	450 m n. m.
	první písemná zmínka: 1380	výměra:	247 ha
	počet obyvatel (2017): 417	ORP: ŘÍČANY	

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla	
--	--

Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
S výraznou zelení zahrad	
Výrazná zeleň veřejných prostorů obce	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Mozaika lesních porostů a zemědělských ploch	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Maloplošná struktura zemědělských ploch s velkým podílem nelesní rozptýlené zeleně	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	Ve svahu
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost	Dochovaná
Převažující charakter zástavby	S velkým podílem přestaveb a novostaveb
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Přítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Přítomny
Dochované stopy členění plužiny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Nezřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický
Velikost projevu	Dílčí
Přítomnost dominant	NE
Harmonické měřítko a vztahy	ANO
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	ANO
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
možná dostavba na rozvojových plochách	
možná dostavba v prolukách	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
bez omezení	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu
- možnost nové zástavby několika obytných či rekreačních objektů nebo nové stavební parcely na okraji obce se zachováním volné urbanistické skladby a množstvím zelených ploch (rekreační charakter zástavby)
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře

Tab. 23. Analýza sídla Ládví v MKR - 3.

MKR - 3	Barochov (Řehenice)	poloha:	330 m n. m.
	první písemná zmínka: 1417	výměra:	357 ha
	počet obyvatel (2017): 75	ORP:	Benešov

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla	
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
S výraznou zelení zahrad	
Zástavba s plynulým přechodem do krajiny	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Maloplošná struktura zemědělských ploch s velkým podílem nelesní rozptýlené zeleně	
Mozaika lesních porostů a zemědělských ploch	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	V rovině
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost	Částečně dochovaná
Převažující charakter zástavby	S převažujícím tradičním výrazem
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Nepřítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Přítomny
Dochované stopy členění plužiny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Nezřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický
Velikost projevu	Výrazný
Přítomnost dominant	NE
Harmonické měřítko a vztahy	ANO
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	NE
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
bez rozvojových možností	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
zachování charakteru zástavby při individuálním arch. výrazu	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře

Tab. 24. Analýza sídla Barochov v MKR - 3.

MKR - 3	Malešín (Řehenice)	poloha:	304 m n. m.
	první písemná zmínka: 1417	výměra:	78 ha
	počet obyvatel (2017): 20	ORP:	Benešov

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla	
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
S výraznou zelení zahrad	
Zástavba s plynulým přechodem do krajiny	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Maloplošná struktura zemědělských ploch s velkým podílem nelesní rozptýlené zeleně	
Mozaika lesních porostů a zemědělských ploch	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	V rovině
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost	Dochovaná
Převažující charakter zástavby	S převažujícím novodobým charakterem
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Nepřítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Nepřítomny
Dochované stopy členění pluziny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Zřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický
Velikost projevu	Výrazný
Přítomnost dominant	NE
Harmonické měřítko a vztahy	ANO
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	ANO
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
možná dostavba na rozvojových plochách	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
zachování charakteru zástavby při individuálním arch. výrazu	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
- možnost nové zástavby několika obytných či rekreačních objektů nebo nové stavební parcely na okraji obce se zachováním volné urbanistické skladby a množstvím zelených ploch	
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby	
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem	
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře	

Tab. 25. Analýza sídla Malešín v MKR - 3.

MKR - 3	Ládeves (Kamenice)	poloha:	458 m n. m.
	první písemná zmínka: 1381	výměra:	29 ha
	počet obyvatel (2017): 48	ORP:	ŘÍČANY

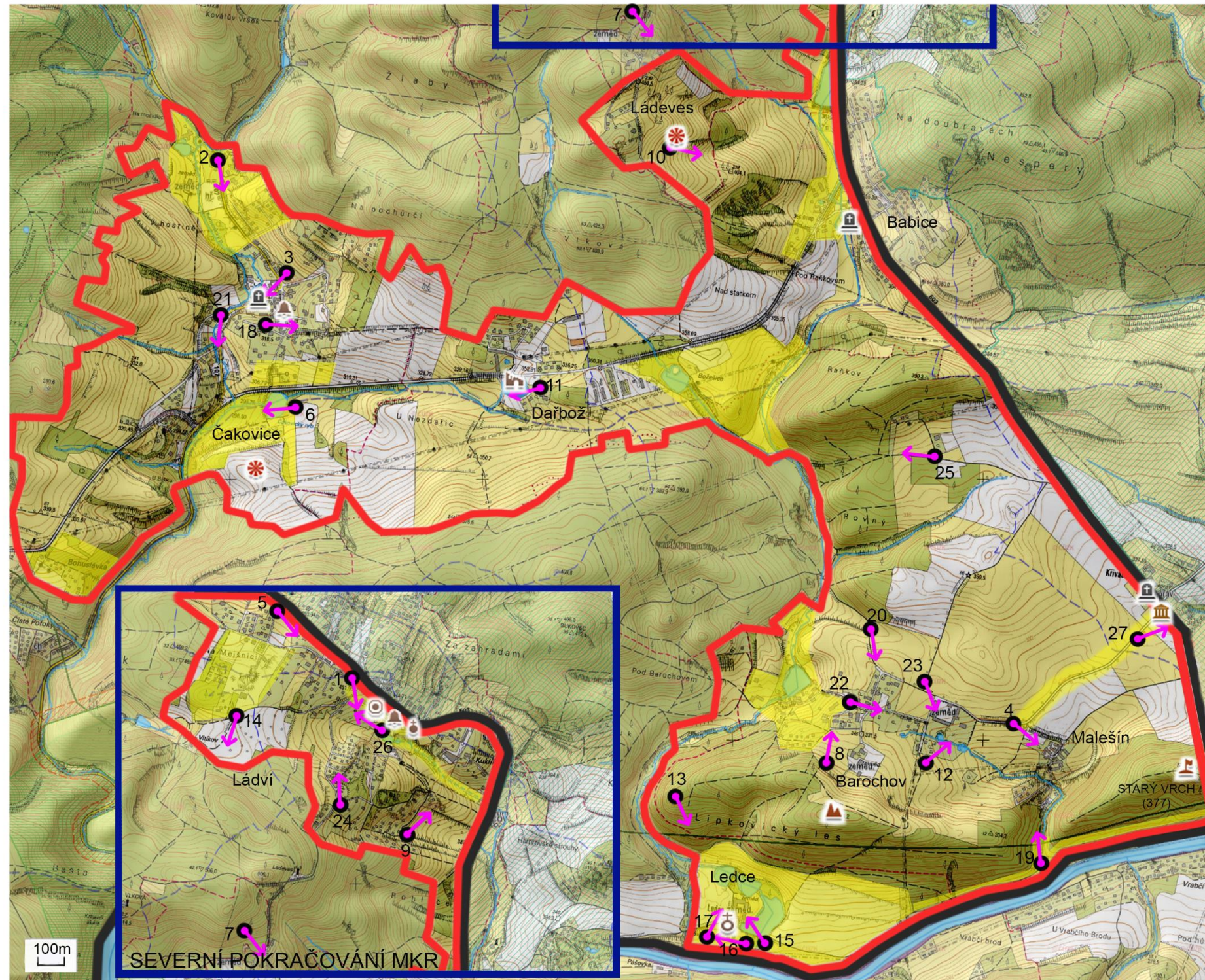
Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla	
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
S výraznou zelení zahrad	
Zástavba s plynulým přechodem do krajiny	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Převaha lesních porostů v okolí	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	Ve svahu
Architektonicky cenné stavby	Nepřítomny
Urbanistická struktura a její dochovanost	Dochovaná
Převažující charakter zástavby	S převažujícím tradičním výrazem
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Nepřítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Nepřítomny
Dochované stopy členění pluziny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Nezřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický
Velikost projevu	Neuplatňuje se
Přítomnost dominant	ANO
Harmonické měřítko a vztahy	ANO
Působení kompozice krajiny sídla	Uzavřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	NE
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
bez rozvojových možností	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
zachování struktury bez možnosti jejího doplnění	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
zachování charakteru zástavby při individuálním arch. výrazu	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby	
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem	
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře	

Tab. 26. Analýza sídla Ládeves v MKR - 3.

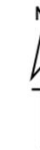

MKR 3. (Čakovicko) - hlavní znaky přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky

LEGENDA

- vedení vysokého napětí
- reliéf (terénní hrana)
- lesy
- louky, pole
- vodní plocha, vodní tok
- harmonické měřítko a vztahy
- hranice MKR (horizonty)
- hranice přírodního parku
- ÚSES - regionální biocentrum
- ÚSES - regionální biokoridory stávající
- ÚSES - osy nadregionálních biokoridorů
- větší skalní útvar
- pomníky padlých v II. světové válce
- areál zájezdního hostince (kulturní památka)
- vyhlídkové místo
- kostel sv. Bartoloměje s hřbitovem (kulturní památka)
- místo pořízení fotografie, směr
- socha sv. Jana Nepomuckého (kulturní památka)
- zvonička (v Čakovicích s křížkem - kult. pam.)
- pozůstatky tvrziště Božešice (kulturní památka)
- význačný vrchol
- kaplička

Zpracoval: Bc. Michal Kordula, ČVUT, 2017

Příloha 6. Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 3.

Foto 33. Dům Viléma Zítka s pamětní deskou v Ládví (1)

Foto 36. Pohled na chaty v Malešíně a Starý vrch v pozadí (4)
(wikipedia.org, autor: Pavel Hrdlička)

Foto 39. Horní část Ládevsi (7)

Foto 34. Začátek Čakovic po příjezdu z Kamenice (2)

Foto 37. Silnice před Ládvím (5)

Foto 40. Nová zástavba v Barochově (8)

Foto 35. Jádru obce Čakovice (3)

Foto 38. Rybník u Čakovic (6)

Foto 41. Okraj Ládví (9)

Foto 42. Vyhlídka na Babice z louky pod Ládevsí (10)

Foto 43. Pozůstatky tvrziště Božešice s vodním příkopem - KP (11)

Foto 44. Pastviny u Barochova (12)

Foto 45. Dominanta kostela sv. Bartoloměje v Ledcích (13)

Foto 46. Pěšina z Ládví k oboře Vlková (14)

Foto 47. Zemědělská usedlost Ledce s hlavním rybníkem (15)

Foto 48. Portál na zahradu kostela v Ledcích (16)

Foto 49. Kostel sv. Bartoloměje v Ledcích - KP (17)

Foto 50. Křížek a zvonička v historickém jádru obce - KP (18)

Foto 51. Přeliv Ledeckého potoka s údolím (19)

Foto 54. Jezdecká areál v Barochově (23) (wikipedia.org, autor: Pavel Hrdlička)

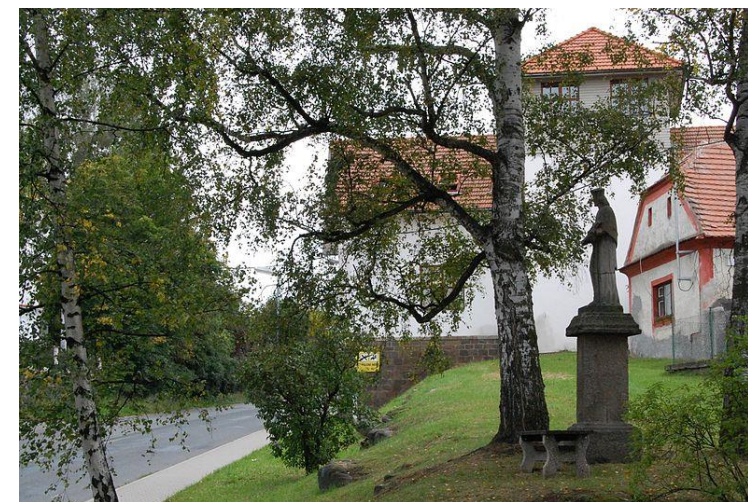

Foto 57. Socha sv. Jana Nepomuckého v Ládvi - KP (26)

Foto 52. Plynulý přechod zástavby Barochova do krajiny (20)

Foto 55. Jižní okraj Ládvi (24)

Foto 53. Náves Barochova (22)

Foto 56. Úvozová cesta otevřeným segmentem krajiny do Dařbože (25) (wikipedia.org, autor: Pavel Hrdlička)

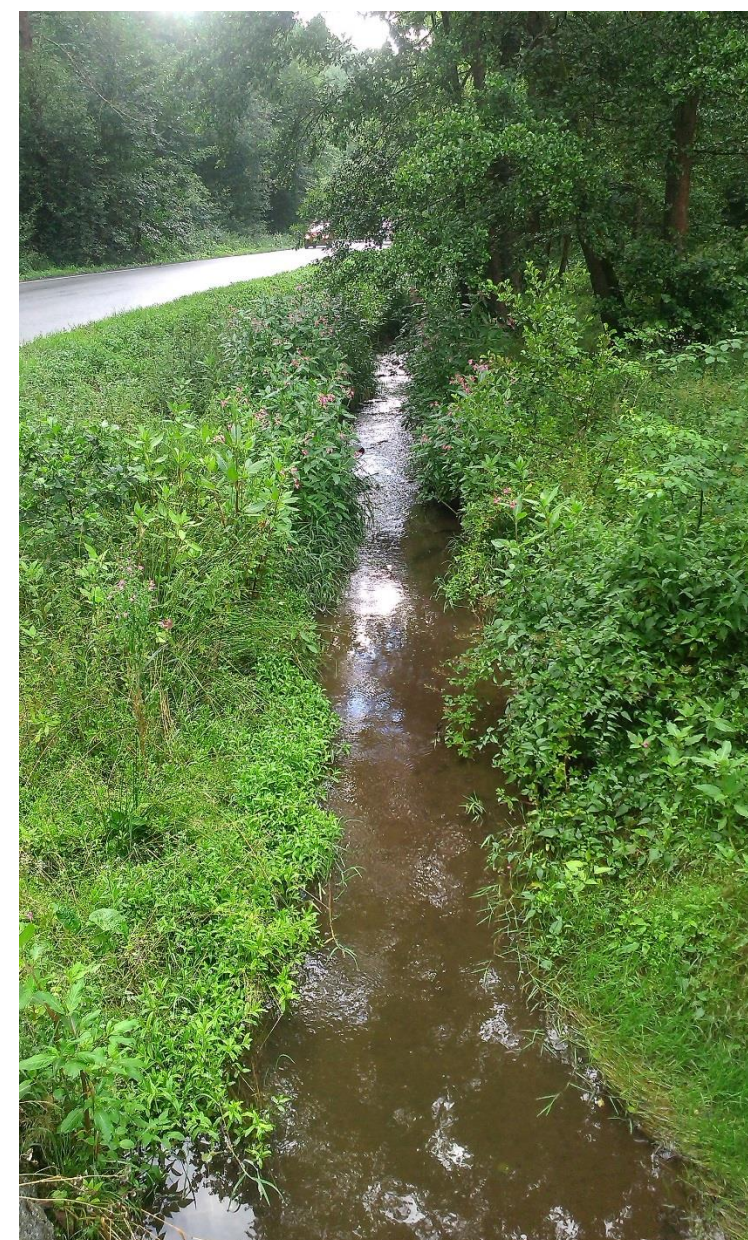
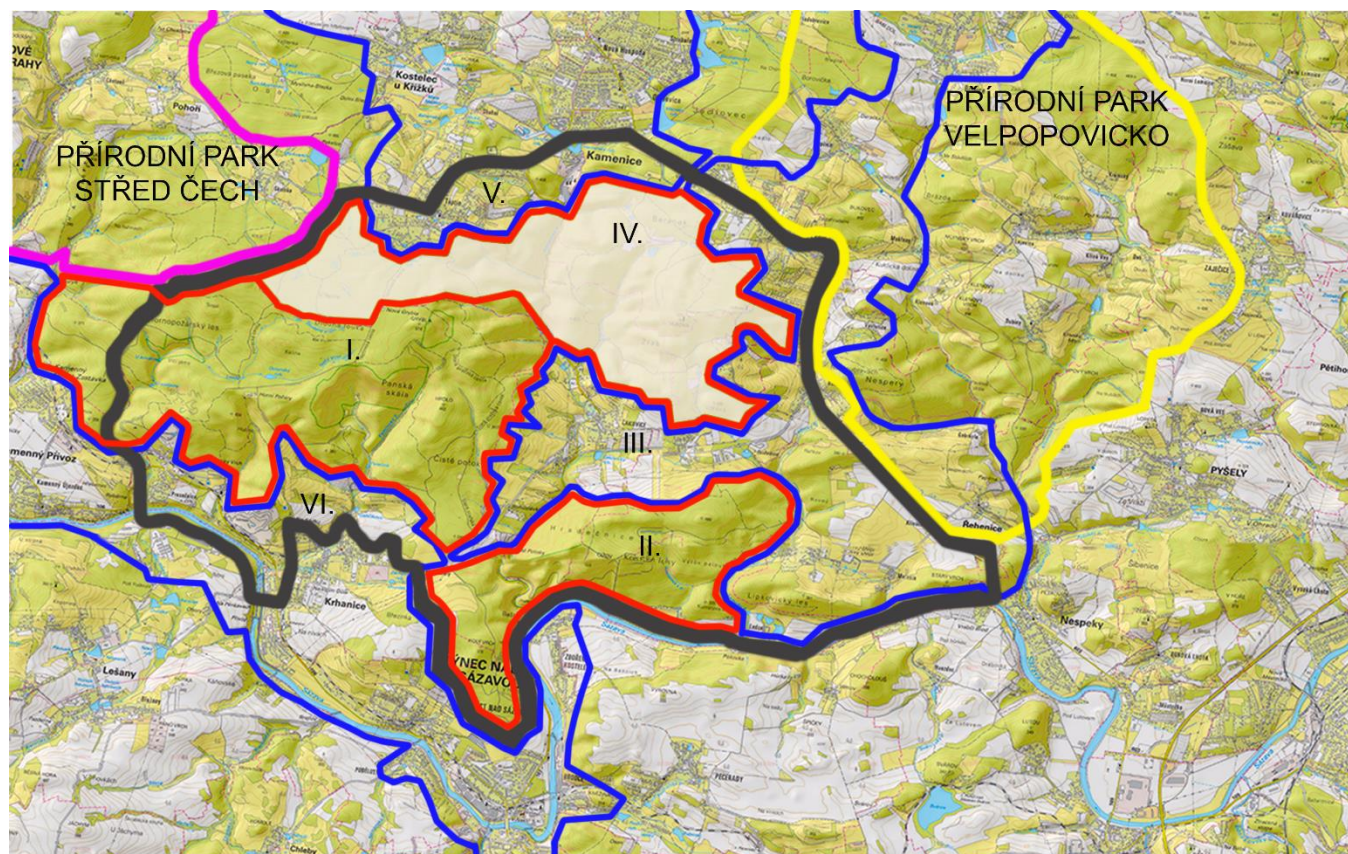

Foto 58. Kamenický potok podél silnice v Čakovcích (21)

6.4 Místo krajinného rázu IV. (Vlkovské lesy)

MKR – 4 je dalším přírodní lokalita v PPa s plošným zastoupením lesů. Jeho hranice tvoří ze západní strany hranicí PPa, kde navazuje lesem na další PPa Střed Čech, ze severu, východu a jihovýchodu otevřenými segmenty krajiny se sídly. Jihozápadní hranici tvoří terénní hrana návrhni plošiny s pahorkovitým až vrchovinným rázem.

Obr. 20. Umístění MKR – 4. (Vlkovské lesy)

Místo krajinného rázu Vlkovské lesy má rozlohu 750 ha. Jeho geomorfologické členění má členitý pahorkovitý až vrchovinný ráz, kde se na vrcholcích vyskytují balvanité skalky navětralé žuly porostlé mechy a lišejníky. Charakterizace místa je studená rokle s Kamenickým potokem uprostřed lokality, z rokle se zvedají stráně, které přecházejí do dvou návrhni plošin. Jedna se nachází u Grybly (514m) a druhá na vrcholu Vlkové (521m), která je nejvyšším vrcholem celého PPa Hornopožárský les.

Jedná se o krajinu lesní a opět asi 95% území tvoří smíšené lesy s převahou smrku, borovice, a modřínu, které doplňují duby, buky, na vrcholu Vlkové je i velký výskyt javoru a lípy. Zbýlých 5% tvoří lesní paseky nebo holá návrší. Na území je rovněž výskyt spousta menších pramenišť, rybníčků a malých vodních toků, které jsou ve většině přítokem Kamenického potoka. Ten má zde mnohem malebnější koryto než je tomu v MKR – 2 Kostecko. Je zde prudčí, meadrovitější a kvůli většímu výskytu žuly se

voda převaluje přes spoustu balvanů. V severní části rokle je skupina památných stromů (Smrky v údolí Kamenického potoka).

Krajina západní části MKR byla také upravována krajinářskými úpravami. Zatímco František Ferdinand d'Este se věnoval od roku 1888 spíš okolí jižní části Hornopožárského lesa, toto území bylo ovlivněno baronem Ringhofferem z Kamenice už od roku 1860, který vlastnil zámek v kamenici a měděný hamr na začátku Kamenického potoka. Okolí Těptína nechal přepracovat na krajinu připomínající lesopark. Arcivévoda už jen později doplnil cesty v tomto MKR. (Studie)

Na východní části (od koryta Kamenického potoka) byla baronem Ringhofferem na konci 19. století ohrazena lovecká obora Vlková k loveckým účelům. Do 17. století nebyly okolní vrchy včetně Vlkové vůbec zalesněny. Lesy byly pouze v okolí Beránku a v údolí Kamenického potoka, změna nastala až v 18. a 19. století. Svahy Vlkové a okolních vrchů jsou velmi strmé a na spouště míst jsou vidět skalní žulové výchozy velkých masivů.

Obora má charakter hrbu s návrhni plošinou. Na plošině Vlkové byly dříve postavené stáje pro koně, altán, chatka a rozhledna se společenskou místností. Ze všech staveb se dodnes dochovala pouze dřevěná 15 m vysoká rozhledna z roku 1883 se společenskou místností a terasou. Stavba stojí na zděném žulovém podstavci a nabízí krásný výhled do krajiny. Rozhledna sloužila ke kratochvilím lovců až do druhé světové války. Poté ji i oboru využívala pouze komunistická smetánka a stavba chátrala. Po revoluci ale našla soukromého nájemce, který ji opravil. Obora i rozhledna je dnes bohužel veřejnosti nepřístupná. To byl důvod ke stavbě nové ocelové rozhledny, která byla postavena asi půl kilometru východně od Vlkové. (URL16)

Zde byl navržen stupeň ochrany II. kde je povolen zásah většího charakteru do jednoho nebo více z pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu pokud opravdu není jiná možnost. Nelze ale připustit více než jeden silný zásah do tzv. zákonných kritérií krajinného rázu jako jsou přírodní a estetické hodnoty, ZCHÚ, VKP, kulturní a vizuální dominanty, harmonické měřítko a vztahy. Připustit lze i zásahy na hranici únosnosti nebo zásahy, které by byly přijatelné za splnění předem určených podmínek. Ochranu je třeba uplatnit především na lesní porosty z hlediska působení dřevařského průmyslu, koryto a okolí Kamenického potoka, které je vyhledávanou lokalitou pro výstavbu honosných vil. Potok je často narušen velkým stavem vody a tím i silnice, která podél toku vede. Důležité je také zamezit dalšímu devastování rozhledny na Vlkové vandaly a pytláky.

Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) včetně ochranného pásma		X

2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)		X
3	Přítomnost národní krajinné rezervace (NPR) včetně ochranného pásma		X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) včetně ochranného pásma		X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) včetně ochranného pásma		X
6	Přítomnost přírodní památky (PP) včetně ochranného pásma		X
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) sítě Natura 2000		X
8	Přítomnost ptačí oblasti (PO) sítě Natura 2000		X
9	Přítomnost přírodního parku (dle §12 zák. 114/1992 Sb.)	X	
10	Přítomnost skladebných prvků ÚSES (regionál., nadregionál.)	X	
11	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP)	X	
12	Přítomnost památných stromů	X	
Poznámky			
Ad 9: PPa - Hornopožárský les (řešené území)			
Ad 10: ÚSES - regionální biokoridor			
Ad 11: VKP - lesy + ochranné pásmo, vodní plochy a toky			
Ad 12: Památné stromy - Smrky v údolí Kamenického potoka (skupina stromů)			

Tab. 27. Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 4.

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků	
	přítomnost indikátoru v řešeném území	
	ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky včetně pam. ochranného pásma (OP)	X
2	Přítomnost archeologické pam. rezervace včetně navrhované a OP)	X
3	Přítomnost městské pam. rezervace včetně navrhované a OP)	X
4	Přítomnost vesnické pam. rezervace včetně navrhované a OP)	X
5	Přítomnost městské pam. zóny včetně navrhované a OP)	X
6	Přítomnost vesnické pam. zóny včetně navrhované a OP)	X
7	Přítomnost krajinné pam. zóny včetně navrhované a OP)	X
8	Přítomnost kulturní nemovité památky včetně navrhované a OP)	X
Poznámky		
Na vrchu Vlková se nachází uvnitř obory Vlková stejnojmenná dřevěná předválečná rozhledna.		

Tab. 28. Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 4.

Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
	dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
	+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Specifický pahorkatinný až vrchovinný reliéf s hřbety, stupni, stržemi s hluboce zařízlými údolními a návrhními plošinami	+	XXX X
2	Velké množství kamenných výchozů, menších skalních útvarů i soliterních hrubých žokovitých balvanů	+	X XX

3	Drobná rašeliniště, prameniště a rybníčky	+	X	X
4	Rozsáhlé lesní plochy téměř na celém území nejvíce zastoupené smrkem a borovicí	+	XX	X
5	Velký počet menších potůčků, které stékají do Kamenického potoka	+	X	X
6	Přítomnost skupiny památných stromů (Smrky v údolí Kamenického potoka)	+	X	XX
7	Výskyt odlišné vegetace na návrší Vlkové než u Těptína (borovice, dub, javor, lípa)	N	XX	X

Tab. 29. Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 4.

Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
	dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
	+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Dominanta předválečné dřevěné rozhledny na vrcholu Vlkové (nepřístupná - obora)	+	XX XX
2	Dominanta nově postavené ocelové rozhledny Ládeves	+	XX X
3	Zachovanost cestní sítě (Těptínská, Turýňská)	N	X X
4	Krajina přetvořená na lesopark rodem Ringhofferů	+	XXX X
5	Četné lesnické cesty (úvozy, asfaltové cesty, místa skladu dřevěných klád)	+	XX X
6	Obora Vlková (muflon, daněk)	N	X X
7	Částečně dochovaná struktura krajiny (lesa)	+	XXX X

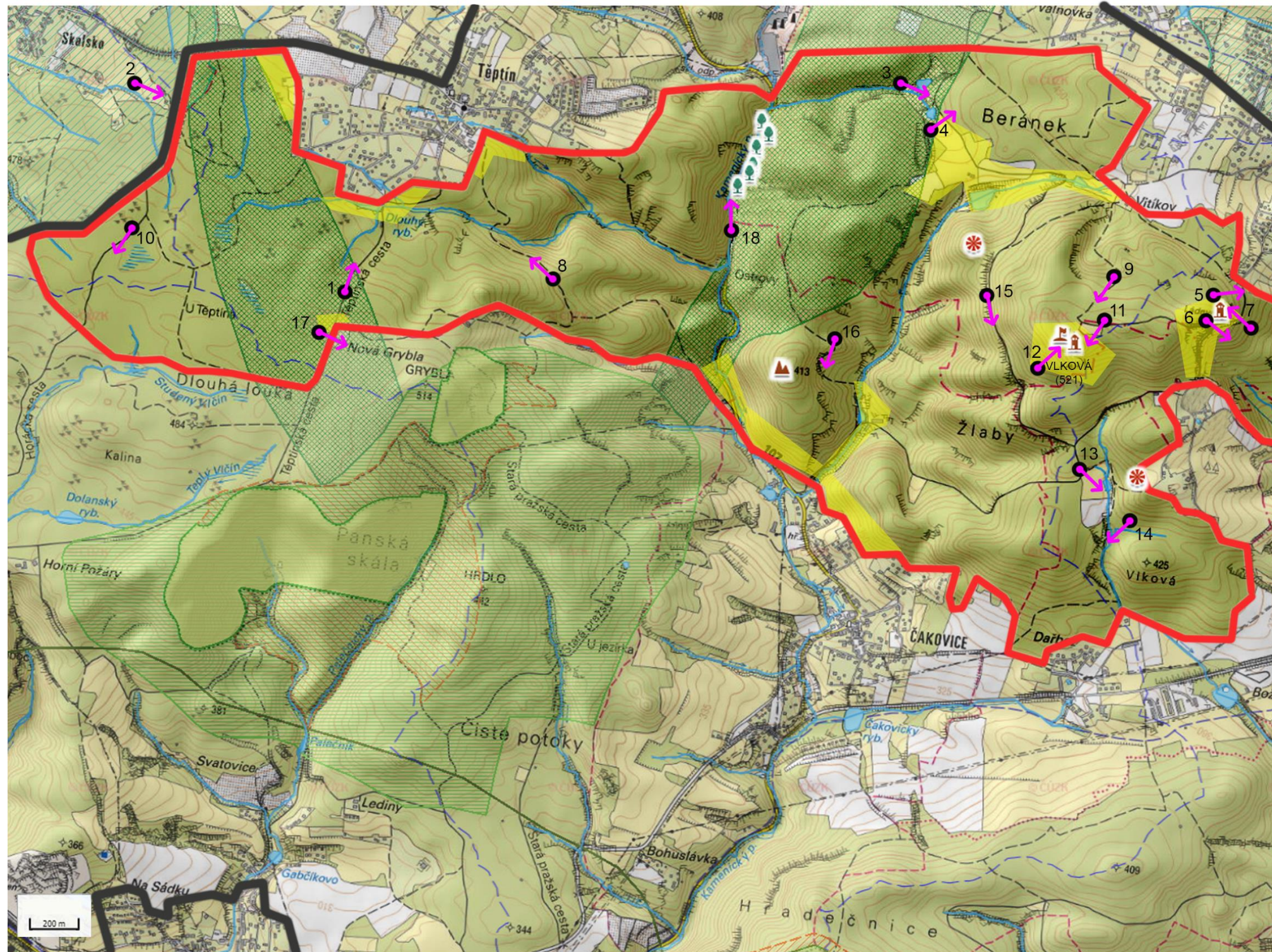
Tab. 30. Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 4.

Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
	dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
	+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Projev lesnaté terénní dominanty Vlková	+	XXX XX
2	Zřetelnost nedotčenosti lesa v oboře Vlková	+	XX X
3	Prudké svahy do zaříznutého údolí kamenického potoka	N	XXX XX
4	Prudký Kamenický potok s balvany a velkými meandry	+	XX X
5	Udržovaný stav místních lesů - přírodě blízký charakter	+	X X
6	Členitost a pahorkovitost terénu	+	XXX X
7	Rozmanitost cestní sítě (asfaltové cesty, úvozy, pěšinky, zanikající vojenské cesty)	+	XX X
9	Uzavřenost krajiny v údolích vodotečí (Kamenický potok a menší přítoky)	N	XX X
10	Zřetelná úprava krajiny v lesopark rodem Ringhofferů	+	XXX X
11	Otevřenost krajiny na plochých návrší Vlkové	+	XX X
12	Zřetelná přítomnost dřevařství (úvozy, sovy dřeva, odkladiště klád)	+	XX X
13	Vyčnívající skalní útvary (skály, balvany)	+	XX X
14	Dominanty rozhleden Vlková a Ládeves	+	XX XX

Tab. 31. Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 4.

MKR 4. (Vlkovské lesy) - hlavní znaky přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky

- LEGENDA**
- vedení vysokého napětí
  - reliéf (terénní hrana)
  - lesy
  - louky, pole
  - vodní plocha, vodní tok
  - harmonické měřítko a vztahy
  - hranice MKR (horizonty)
  - hranice přírodního parku
  - ÚSES - regionální biocentrum
  - ÚSES - regionální biokoridory stávající
  - ÚSES - osy nadregionálních biokoridorů
  - větší skalní útvar
  - vyhlídkové místo
  - skupina památných stromů (Smrky v údolí Kamenického potoka)
  - význačný vrchol
  - místo pořízení fotografie, směr
  - rozhledna

Zpracoval: Bc. Michal Kordula, ČVUT, 2017

Příloha 7. Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 4.

Foto 59. Těptínská cesta s vytěženým dřevem (1)

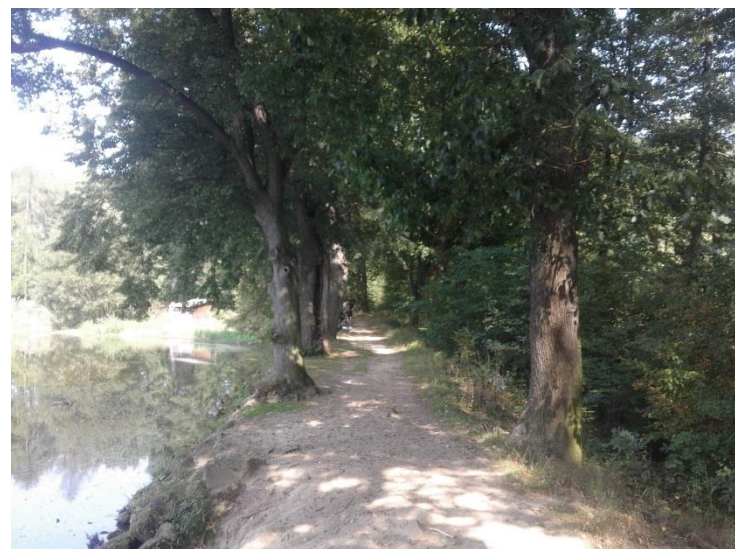

Foto 62. Beránský rybník s hrází lemovanou lípami (4)

Foto 65. Rozhledna Ládeves (7)

Foto 60. Pohled od Skalska na Hornopožárský les (2)

Foto 63. Výhled z rozhledny Ládeves na Ládví (5)

Foto 66. Lesní cesta vedoucí do Těptína (8)

Foto 61. Rybník Beránek se stavidlem (3)

Foto 64. Výhled z rozhledny Ládeves na Babice (6)

Foto 67. Cesta k rozhledně Vlková (9)

Foto 68. Návrchní plošina na Vlkové (10)

Foto 71. Pastviny pod oborou Vlková s usedlostí (13)

Foto 74. Lovecká cesta v oboře Vlková (16)

Foto 69. Rozhledna Vlková a vstup na terasu se společenskou místností (11)

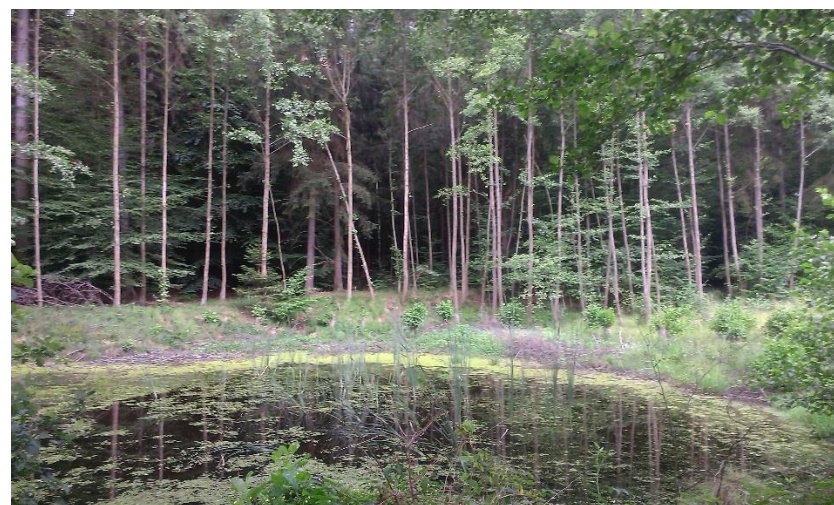

Foto 72. Lesní jezírko na potůčku pod Malou Vlkovou (14)

Foto 75. Hájovna na Radoči (Nová Gryblá): hranice MKR – 1 a MKR - 4 (17)

Foto 70. Terasa a věž rozhledny Vlková (12)

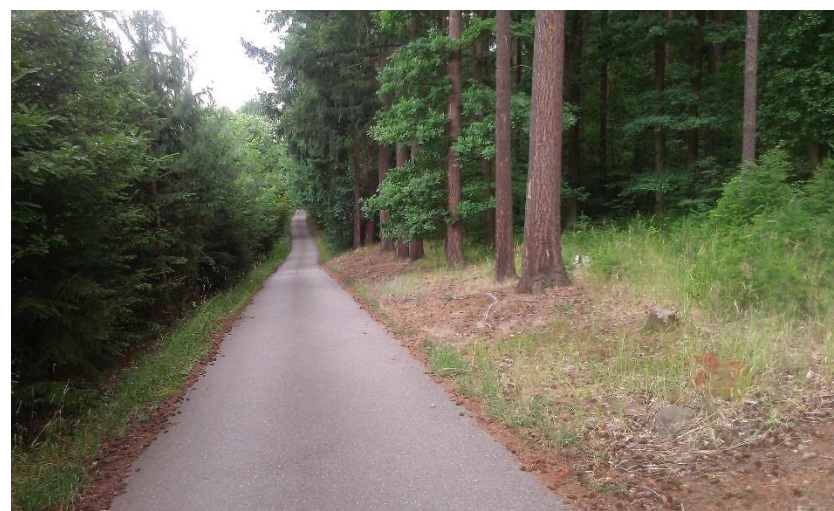

Foto 73. Příjezdová cesta k rozhledně Vlková (15)

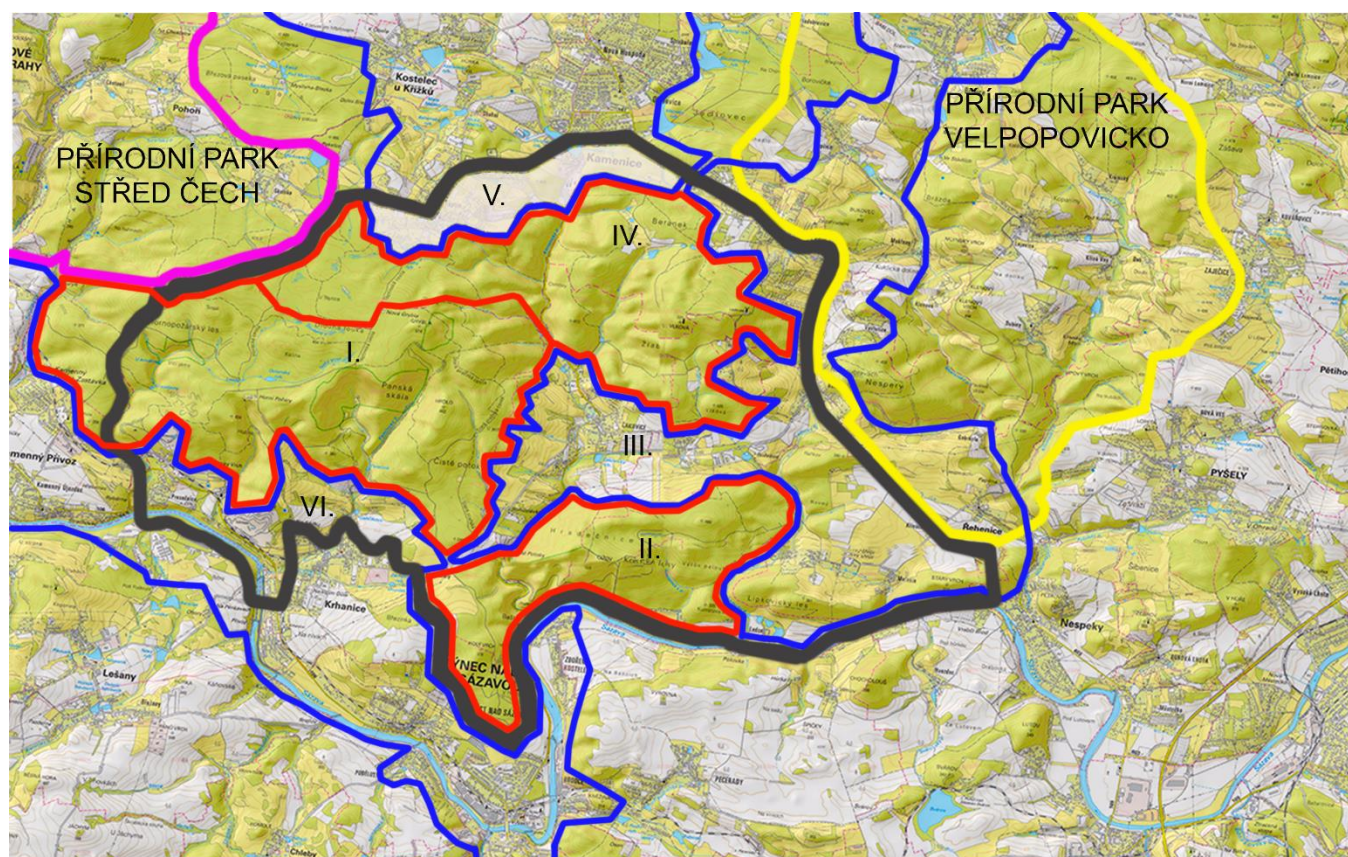

Foto 76. Kamenický potok (18)

6.5 Místo krajinného rázu V. (Kamenicko)

MKR-5 je vymezeno z jihu okrajem lesa a severně plynule sestupuje do údolí směrem ke Kamenickým rybníkům kde se zástavba postupně stále více zhušťuje až k jádru Kamenice.

Obr. 21: Umístění MKR – 5 (Kamenicko)

Jedno z nejmenších a nejhustěji osídlených míst na řešeném území s rozlohou 180 ha leží hned na okraji Hornopožárského lesa. Těptín a část Kamenice tvoří víc jak polovinu plochy MKR - 5. Tato sídla jsou ovlivněna blízkostí Prahy a dobrou dostupností z Pražského okruhu D0 nebo dálnice D1. Díky tomu mají sídla charakter spíše rezidenční, obce s většími pozemky pro moderní vily nebo staré klasické rodinné domy na venkově. Lukrativnost přidává mnoho výhledů do Kamenického údolí a rekreace jako jsou například procházky, výlety a jízda na koni nebo na kole díky velkému počtu polních a lesních cest.

První písemná zmínka o Těptínu je z roku 1389. Jméno obce je podle staroslovanského rodu Těpticů. Těptín byl v minulosti návesní vsí, nyní se ztrácí její charakter díky velkému počtu stavebních pozemků kolem silnice z Jílového do Kamenice a dalších komunikací. Postupem času se stává vsí řádkovou s centrální návsi s hostincem. Urbanistická struktura jádra obce zůstala dochována, ale členění plužiny je dnes nezřetelné. Na návsi se nachází malá kaplička. Leží ve výšce 440 m n. m. na návrší kopce s pastvinami. Kamenice leží pod Těptínem ve výšce asi 368 m n. m. na jižním svahu a je příkladem ulicové

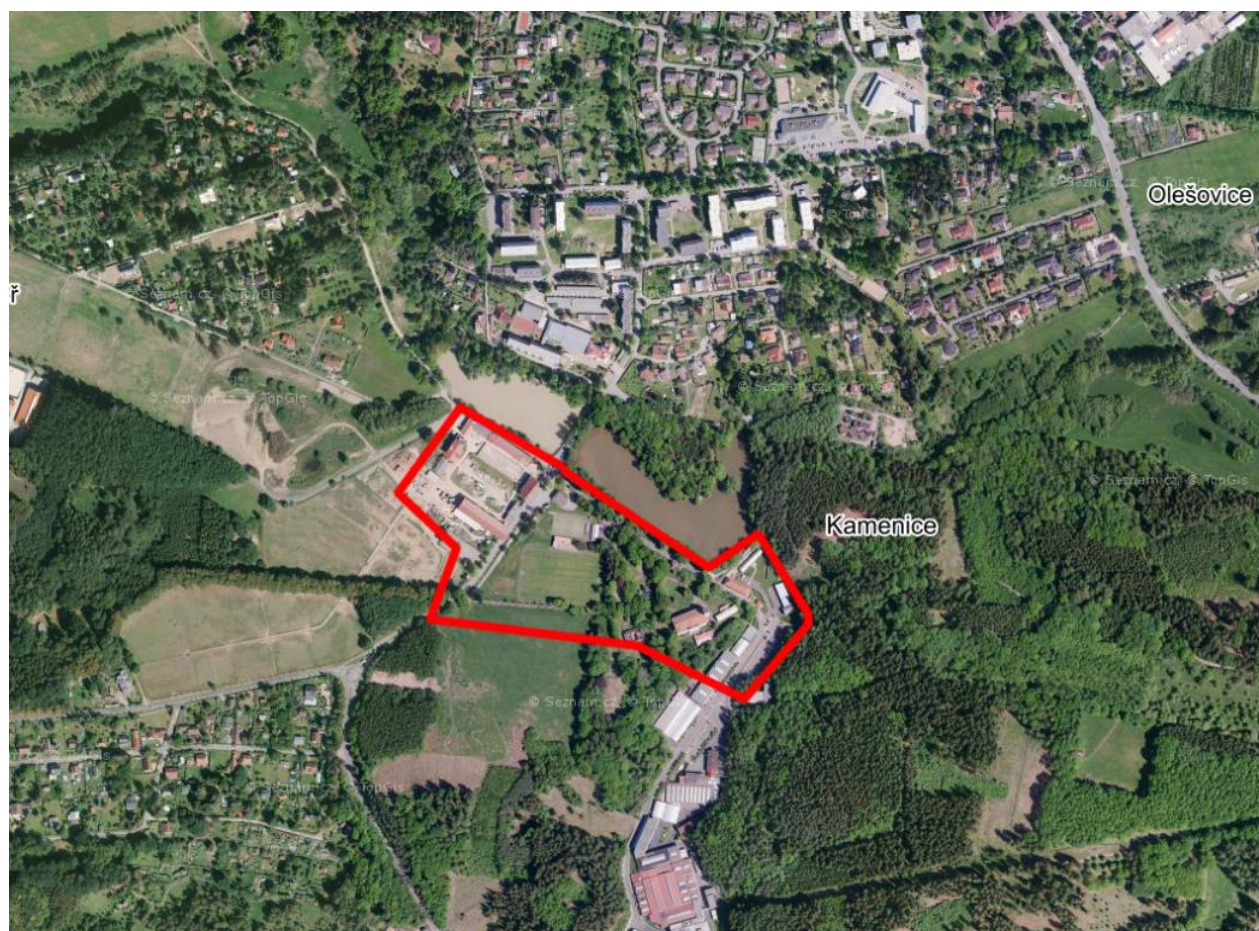
vsí bez zřetelného rozdělení plužiny. Centrem bylo vladyské sídlo (tvrz) o kterém je první písemná zmínka z roku 1266. Kamenici tvoří deset osad (dříve vesnic). Těptín je jednou z nich, ty mají mnohem bohatší historii než Kamenice sama, ta v dnešní podobě existuje pouze padesát let. Dříve byla pouze sídlem šlechtickým a později arcibiskupským sídlem s tvrzí, kostelem a alejí. Největších změn se Kamenice dočkala roku 1860, kdy ji zakoupil průmyslník František Ringhoffer. Tvrz přestavěl na honosný barokní zámek se zahradou, na Kamenickém potoce zřídil měděný hamr a hrobku svého rodu na Zaječím vrchu. Dominantou plošného uspořádání obce je velký počet rybníků a hráz se silnicí mezi Dvorským a Hamerským rybníkem, cestou po břehu Hamerského rybníku lemovanou lipami a s dvěma poloostrovy.

Ochrana tohoto MKR se řídí zásadami stupně ochrany III. Zde je povolen zásah i takového charakteru, který zasahuje silným způsobem do několika pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu zároveň. Nelze ale připustit takový zásah, který by ovlivnil dva nebo více znaků jedinečného významu. Připustit lze i zásahy pouze na hranic únosnosti nebo zásahy, které by byly přijatelné za splnění předem určených podmínek. Je třeba zachovat zejména panoramatické výhledy z návrší Těptína a okolí Dvorského a Hamerského rybníka. Kulturní dominanty území jsou chráněny uzavřeným areálem továrny Strojmetal.

Obr. 22. Ortofoto obce Těptín s vyznačeným historickým jádrem (mapy.cz)

Obr. 23. Ortofoto obce Kamenice s vyznačeným historickým jádrem - zámeckým areálem a hamrem (mapy.cz)

Obr. 24. Archivní mapa II. vojenského mapování obcí Těptín a Kamenice (mapy.cz)

Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) včetně ochranného pásma		X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)		X
3	Přítomnost národní krajinné rezervace (NPR) včetně ochranného pásma		X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) včetně ochranného pásma		X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) včetně ochranného pásma		X
6	Přítomnost přírodní památky (PP) včetně ochranného pásma		X
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) sítě Natura 2000		X
8	Přítomnost ptačí oblasti (PO) sítě Natura 2000		X
9	Přítomnost přírodního parku (dle §12 zák. 114/1992 Sb.)	X	
10	Přítomnost skladebných prvků ÚSES (regionál., nadregionál.)	X	
11	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP)	X	
12	Přítomnost památných stromů		X
Poznámky			
Ad 9: PPa - Hornopožárský les (řešené území)			
Ad 10: ÚSES - regionální biokoridor			
Ad 11: VKP - lesy + ochranné pásmo, vodní plochy a toky			

Tab. 32. Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 5.

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky včetně pam. ochranného pásma (OP)		X
2	Přítomnost archeologické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
3	Přítomnost městské pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
4	Přítomnost vesnické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
5	Přítomnost městské pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
6	Přítomnost vesnické pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
7	Přítomnost krajinné pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
8	Přítomnost kulturní nemovité památky včetně navrhované a OP)	X	
Poznámky			
Ad 8: Kulturní nemovité památky (Zámek Kamenice, pomník a hrobka rodu Ringhofferů)			

Tab. 33. Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 5.

	Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Přítomnost soustav rybníků a potoků v okolí Kamenice	+	XX	X
2	Lemování rybníků starými stromy (lípy, duby)	+	XX	X
3	Rozlehlé údolí s pastvinami přítoků rybníků a Kamenického potoka	+	XXX	X
4	Pahorkovitost a členitost terénu na severním okraji lesa PPa	+	XXX	XX
5	Přítomnost luk a polí (plošná nízká zeleň)	+	XX	X
6	Smíšené lesy hospodářského významu	+	X	X

Tab. 34. Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 5.

	Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Dominanta Kamenického zámku, dříve tvrz (přestavěno 1763)	+	XX	XX
2	Historické cesty z Prahy (Stará Pražská cesta, Horácká, Turyňská cesta)	+	X	XX
3	Krajina přetvořená na lesopark rodem Ringhofferů	+	XXX	X
4	Dominanta hrobky rodu Ringhofferů na Zaječím vrchu v Kamenici	+	X	XX
5	Starý mlýn na Kamenickém potoce, později měděný hamr, dnes Strojmetal	-	X	X
6	Kostel sv. Františka Serafinského v Kamenici	+	X	X
7	Zámecká zahrada okolo Kamenického zámku	+	X	X
8	Přítomnost malých vesnických hřbitovů u silnice z Těptína do Kamenice	N	X	X
9	Částečně zachovalá urbanistická struktura Těptína a Kamenice	+	XX	X
10	Drobné kapličky v Těptíně	+	X	X
12	Částečně dochovaná struktura krajiny	+	XXX	X
13	Honosné vily na okraji obcí Těptín a Kamenice	N	XX	X

Tab. 35. Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 5.

	Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky	klasifikace znaků		
		dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti
		+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spoluurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný
1	Dobře čitelné lesní horizonty u Těptína	+	XX	X
2	Dominanty honosných vil na okraji obcí Těptín a Kamenice	-	XX	X
3	Obklopenost obcí lesem - přírodní rámeček sídla	+	XXX	X

4	Harmonické měřítko a vztahy (rybníky, lesy, pastviny)	+	XXX	XX
5	Udržovaný stav místních lesů - přírodě blízký charakter	+	X	X
6	Otevřenost krajiny	+	XXX	X
7	Velké měřítko krajiny	N	XX	X
8	Maloplošná struktura mozaiky lesních a zemědělských ploch	+	XX	X
9	Drobné kulturní dominanty (zámek, hrobka, kostel) v uzavřeném areálu továrny	+	X	X
10	Zřetelná úprava krajiny v lesopark rodem Ringhofferů	+	XXX	XX
12	Pahorkovitost terénu	+	XXX	XX

Tab. 36. Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 5.

MKR - 5	Těptín (Kamenice)		poloha:	440 m n. m.
	první písemná zmínka: 1389		výměra:	462 ha
	počet obyvatel (2017): 527		ORP: Říčany	

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla	
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
S výraznou zelení zahrad	
Zástavba s plynulým přechodem do krajiny	
Výrazná zeleň veřejných prostorů obce	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Mozaika lesních porostů a zemědělských ploch	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	Na návrší
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost	Částečně setřená
Převažující charakter zástavby	Velký podíl přestaveb a novostaveb
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Nepřítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Nepřítomny
Dochované stopy členění pluziny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Nezřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický
Velikost projevu	Díličí
Přítomnost dominant	NE
Harmonické měřítko a vztahy	ANO
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	
ANO	
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
možná dostavba na rozvojových plochách	

možná dostavba v prolukách
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby
bez omezení

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu
- možnost nové zástavby několika obytných či rekreačních objektů nebo nové stavební parcely na okraji obce se zachováním volné urbanistické skladby a množstvím zelených ploch (rekreační charakter zástavby)
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře

Tab. 37. Analýza sídla Těptín v MKR - 5.

MKR - 5	Kamenice	poloha:	368 m n. m.
	první písemná zmínka: 1266	výměra:	96 ha
	počet obyvatel (2017): 1250	ORP: Říčany	

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla	
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
S výraznou zelení zahrad	
Výrazná zeleň veřejných prostorů obce	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Převaha lesních porostů v okolí	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	Ve svahu
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost	Částečně dochovaná
Převažující charakter zástavby	S převažujícím novodobým charakterem
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Přítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Přítomny
Dochované stopy členění plužiny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Nezřetelné

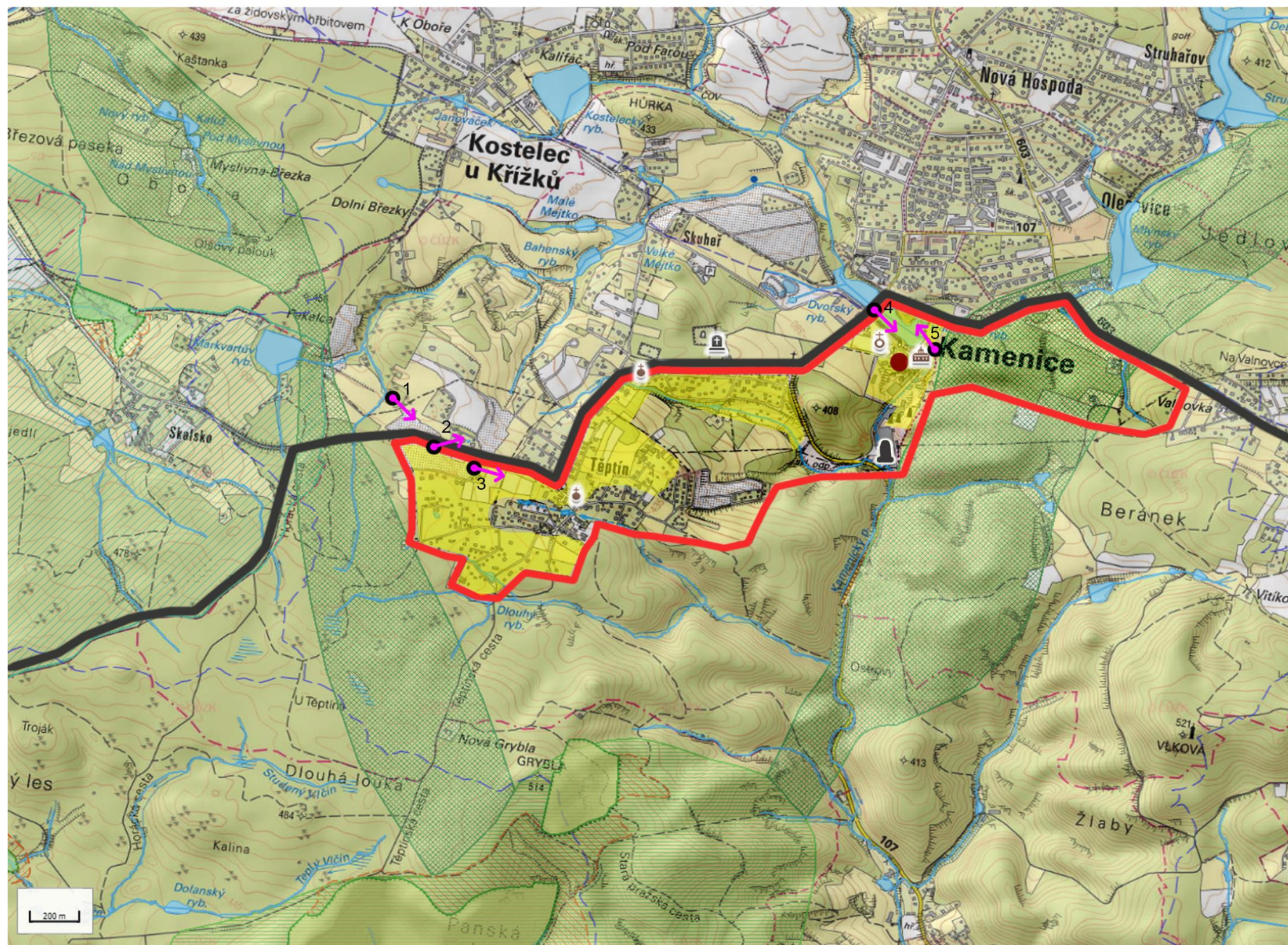
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický
Velikost projevu	Dílčí
Přítomnost dominant	ANO
Harmonické měřítko a vztahy	ANO
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	ANO
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
možná dostavba na rozvojových plochách	
možná dostavba v prolukách	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
bez omezení	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
- možnost nové zástavby několika obytných či rekreačních objektů nebo nové stavební parcely na okraji obce se zachováním volné urbanistické skladby a množstvím zelených ploch	
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby	
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem	
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře	

Tab. 38. Analýza sídla Kamenice v MKR - 5.

MKR 5. (Kamenicko) - hlavní znaky přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky

LEGENDA

- vedení vysokého napětí
- reliéf (terénní hrana)
- lesy
- louky, pole
- vodní plocha, vodní tok
- harmonické měřítko a vztahy
- hranice MKR (horizonty)
- hranice přírodního parku
- ÚSES - regionální biocentrum
- ÚSES - regionální biokoridory stávající
- ÚSES - osy nadregionálních biokoridorů
- zámecký park
- Ringhofferova hrobka
- zámek Kamenice
- kaplička
- kostel sv. Františka Serafinského
- místo pořízení fotografie, směr
- bývalý měděný hamr

Zpracoval: Bc. Michal Kordula, ČVUT, 2017

Příloha 8. Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 5.

Foto 77. Zástavba Těptína s plynulým přechodem do krajiny (1)

Foto 80. Cesta podél Hamerského rybníka v Kamenici (4)

Foto 83. Hrobka Ringhofferů v Kamenici

Foto 78. Výhled ze silnice do Těptína (2)

Foto 81. Poloostrov Hamerského rybníku v Kamenici (5)

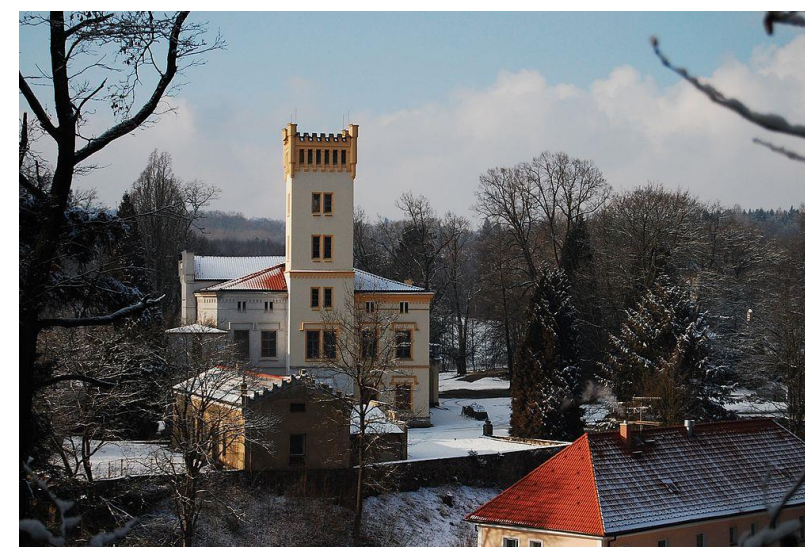

Foto 84. Kamenický zámek v uzavřeném areálu továrny Strojmetal

Foto 79. Těptínská zástavba (3)

Foto 82. Hostinec na návsi v Těptíně

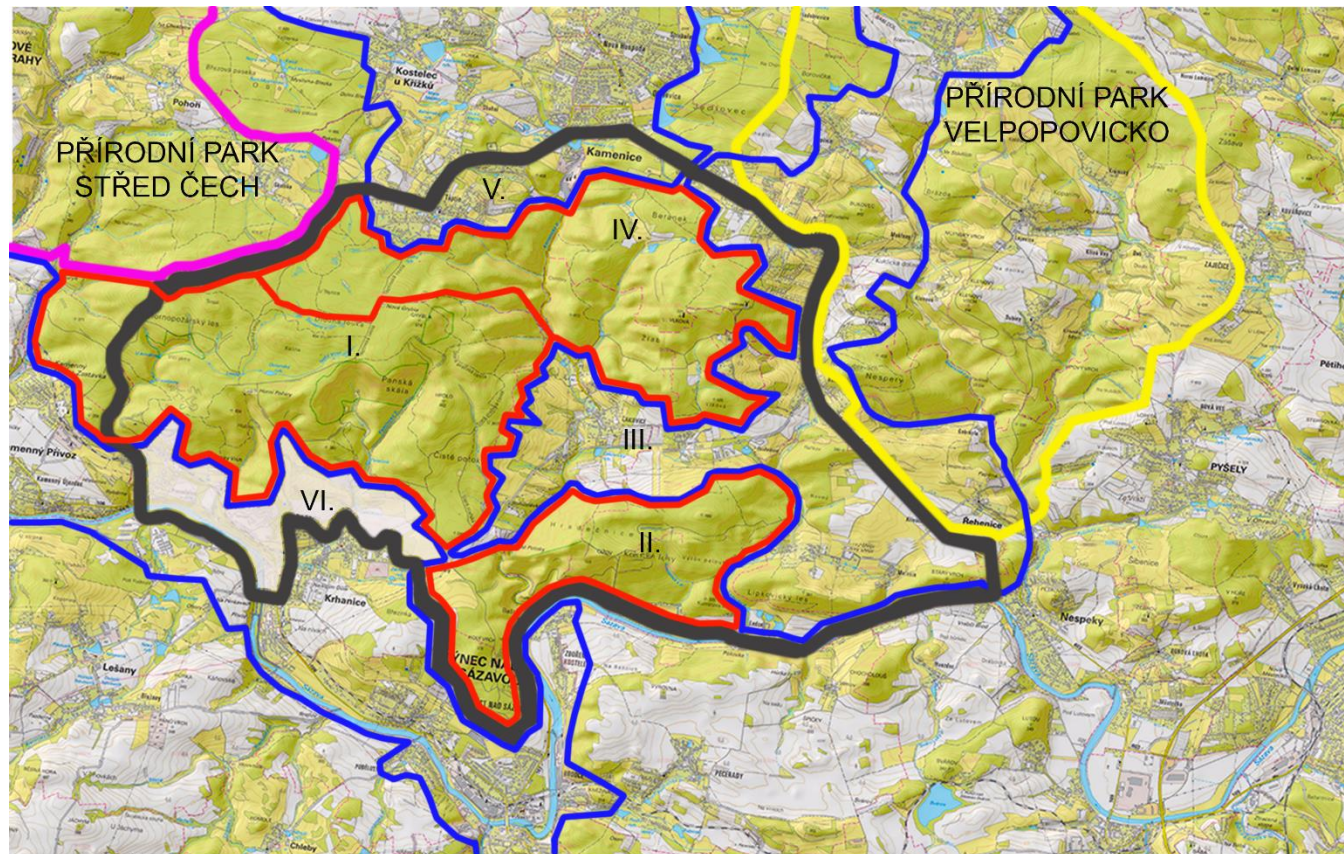

Foto 85. Kostel sv. Františka Serafinského

6.5 Místo krajinného rázu VI. (Krhanické údolí)

MKR-6 je vymezeno z jihu hranicí PPa, kterou tvoří řeka Sázava a hranice zástavby obce Krhanice, výjimkou jsou chatové osady, které patří do PPa. Severní hranici tvoří zalesněné horizonty, které jsou zároveň hranou, od které terén prudce stoupá.

Obr. 25: Umístění MKR – 6 (Krhanické údolí)

Krhanické údolí je se svojí rozlohou 260 ha druhé nejmenší v PPa Hornopožárský les. Jeho geomorfologické členění je svahovité do údolí Sázavy a potoků protékajících Krhanicemi. Řeka má na území značné převýšení, proto jsou tu vybudované dva jezy, Krhanický a Pěnkava. Řeka zde nemá moc vody, se část odvádí do náhonu vodní elektrárny, ten je asi 2 metry široký a 1,5 metru hluboký. Koryto řeky je díky přítomnosti velkého množství balvanů peřejovitě a mělké. Dolní Sázava je stejně jako u Kostecka evropsky významnou lokalitou kvůli výskytu Hořavky duhové a Velevruba tupého. Další poměrně vzácnou rybou na toto úseku je Mník jednovousý. (URL17)

Nad obcí Krhanice jsou velké otevřené segmenty krajiny místních luk s rozdělením zarostlými prohloubenými příkopy s hloubkou až 5 metrů. Tyto remízky jsou tvořeny převážně duby a smrky. Krajina v okolí obce má charakter mozaiky zemědělských ploch a lesních porostů. Otevřené segmenty krajiny jsou

nad obcí ukončeny terénní hranou místního kamenného lomu. Ten tvoří největší vizuální dominantu obce svou skalnatou stěnou, která je vidět až od řeky. Dalšími otevřenými segmenty krajiny jsou pastviny u statku u Dolních Požárů na chov skotu, kde je působení krajiny narušeno solární elektrárnou za hranicí parku a dominantním stožárem komunikační společnosti. Stožár se tyčí na vrchu nad statkem, ale díky svému vzhledu, který připomíná rozhlednu, působí v panoramatech celkem harmonicky. Mezi těmito dvěma segmenty se nacházejí dvě chatové osady, větší Svatovice a menší Lediny s hájovnou. K osadám vede jediná ulice (Kozí ulice) s původní zástavbou, která zástavbu lemuje. Na pozemky domů zakončuje terénní schod vysoký asi 5 metrů a nad ním už pokračují již zmíněné louky a pastviny.

Dominantou v okolí Prosečnice je další kamenný lom. Ten je však menšího rozměru a je více zastrčen do lesních horizontů a z dále působí spíše jako skála než lom. V lomu se nacházejí i dvě zatopená jezírka s hloubkou asi 3 metry a vyrostlými lekníny. Pro Posázaví je typický Posázavský pacifik a železnice, ta vede přes Krhanice podél řeky do Prosečnice, kde se u železniční zastávky nachází komplex léčebny pro dlouhodobě nemocné s plicními nemocemi a tuberkulózou. Budovy bohužel negativně ovlivňují panoramata Prosečnice kvůli své výšce, bílé barvě a umístění na výšině.

Krhanice leží ve výšce 274 m n. m. v rozlehlém údolí. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1360, kdy ji měl v držení klášter v Davli. Obec má dochovanou urbanistickou strukturu návesní vsi se zřetelným členěním plužiny. Na území PPa se vedle vodní elektrárny v Krhanicích nachází kulturní památka venkovské usedlosti s klasicistní budovou. Další kulturní památkou je kaplička u plotu rodinného domu u návsi. Uprostřed návsi byl postaven pomník padlým v II. světové válce.

První písemná zmínka o Prosečnici, která leží 283 m n. m., je z roku 1497. Urbanistická struktura této obce byla setřena kvůli stavbě železnice, která vedla přes původní jádro vsi. Členění plužiny je dnes také nezřetelné.

MKR je chráněno III. stupněm ochrany a je tu povolen zásah i takového charakteru, který zasahuje silným způsobem do několika pozitivních znaků jakékoli charakteristiky krajinného rázu zároveň. Nelze ale připustit takový zásah, který by ovlivnil dva nebo více znaků jedinečného významu. Připustit lze i zásahy pouze na hranici únosnosti nebo zásahy, které by byly přijatelné za splnění předem určených podmínek. Je třeba zachovat otevřené segmenty krajiny nad Krhanicemi a zamezit znečištění malých toků v sídlech a řeky Sázavy. Obě obce mají výrazný podíl v krajinných panoramatech, ten je třeba zachovat. Krhanice působí harmonicky, i přes působení solární elektrárny. Projev Prosečnice je bohužel kvůli výrazným budovám léčebny disharmonický, ač kompozice obce je velmi zajímavá. Dále je důležité udržet kamenné lomy na hranici únosnosti z hlediska velikosti lomových stěn a zamezit dalším rušivým plošným a výškovým dominantám.

Obr. 26. Ortofoto obce Krhanice s vyznačeným historickým jádrem (mapy.cz)

Obr. 27. Ortofoto obce Prosečnice s vyznačeným historickým jádrem (mapy.cz)

Obr. 28. Archivní mapa II. vojenského mapování obcí Krhanice a Prosečnice (mapy.cz)

Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národního parku (NP) včetně ochranného pásma		X
2	Přítomnost chráněné krajinné oblasti (CHKO)		X
3	Přítomnost národní krajinné rezervace (NPR) včetně ochranného pásma		X
4	Přítomnost národní přírodní památky (NPP) včetně ochranného pásma		X
5	Přítomnost přírodní rezervace (PR) včetně ochranného pásma		
6	Přítomnost přírodní památky (PP) včetně ochranného pásma		X
7	Přítomnost evropsky významné lokality (EVL) sítě Natura 2000	X	
8	Přítomnost ptačí oblasti (PO) sítě Natura 2000		X
9	Přítomnost přírodního parku (dle §12 zák. 114/1992 Sb.)	X	
10	Přítomnost skladebných prvků ÚSES (regionál., nadregionál.)		X
11	Přítomnost významných krajinných prvků (VKP)	X	
12	Přítomnost památných stromů		X
Poznámky			
Ad 7: EVL - Dolní Sázava (lokality Hořavky duhové, Velevruba tupého)			
Ad 9: PPa - Hornopožárský les (řešené území)			
Ad 11: VKP - lesy + ochranné pásmo, vodní plochy a toky			

Tab. 39. Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 6.

Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky		klasifikace znaků	
		přítomnost indikátoru v řešeném území	
		ANO	NE
1	Přítomnost národní kulturní památky včetně pam. ochranného pásma (OP)		X
2	Přítomnost archeologické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
3	Přítomnost městské pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
4	Přítomnost vesnické pam. rezervace včetně navrhované a OP)		X
5	Přítomnost městské pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
6	Přítomnost vesnické pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
7	Přítomnost krajinné pam. zóny včetně navrhované a OP)		X
8	Přítomnost kulturní nemovité památky včetně navrhované a OP)	X	

Poznámky

Ad 8: Kulturní nemovité památky - Klasicistní areál venkovské usedlosti s patrovým obdélným domem

Tab. 40. Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 6.

Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky	klasifikace znaků			
	dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti	
	+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný	
1	Pozvolně klesající reliéf do údolí Krhanic a Sázavy	N	XXX	X
2	Malé potůčky napájející malé rybníčky poblíž sídel	+	X	X
3	Velký podíl polí, luk a pastvin	N	XXX	X
4	Přítomnost skalnatých masivů u Krhanic a Prosečnice	+	XX	X
5	Řeka Sázava lemující jižní okraj území (EVL)	+	XX	XX
6	Lipové aleje lemující účelové komunikace	+	X	X
7	Přítomnost množství menších rybníčků poblíž sídel	+	X	X
8	Směšené lesy mezi pastvinami a loukami nebo remízky	+	X	X

Tab. 41. Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 6.

Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky	klasifikace znaků			
	dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti	
	+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný	
1	Venkovská usedlost u vodní elektrárny (KP)	+	X	XX
2	Vodní elektrárna s dlouhým náhonem (1200m)	+	XX	X
3	Charakter sídel kamenického řemesla a přítomnost kamenných lomů (Krhanice, Prosečnice)	+	XX	X
4	Bývalá fořtovna (Dolní Požáry)	+	X	X
5	Budovy bývalé LDN (Prosečnice)	-	X	X
6	Velký kravin s pastvinami (Dolní Požáry)	N	XX	X

7	Velký počet chatových osad na okrajích lesa	+	X	X
8	Oblast s velkým významem železnice (Posázavský pacifik)	+	XX	XX

Tab. 42. Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 6.

Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky	klasifikace znaků			
	dle projevu v krajinném rázu	dle významu v krajinném rázu	dle cennosti	
	+ pozitivní - negativní N neutrální	XXX zásadní XX spouurčující X doplňující	XXX jedinečný XX význačný X běžný	
1	Dobře čitelné lesní horizonty lemující MKR	+	XX	X
2	Stožár telekomunikačních sítí (Vrchy-Dolní Požáry)	N	X	X
3	Charakter zemědělské krajiny	N	XXX	X
4	Harmonické měřítko a vztahy (rybníky, lesy, pastviny, lomy, chatové osady)	+	XXX	XX
5	Dominanta mostu přes řeku Sázavu	N	X	X
6	Otevřenost krajiny	+	XXX	X
7	Velké měřítko krajiny	N	XX	X
8	Maloplošná struktura mozaiky zemědělských ploch a doprovodné zeleně	+	XX	X
9	Dominanty skalních stěn lomů tyčících se nad obcemi Krhanice a Prosečnice	+	XXX	X
10	Jezy na řece s přejezovým vývařištem (Pěnkava, Krhanický jez)	+	X	X
11	Krajina protkaná tratí Posázavského pacifiku (pravý břeh řeky)	+	XX	X
12	Nesourodá zástavba (tradiční/novodobá)	-	XX	X
13	Neudržovaný komplex budov bývalé LDN v Prosečnici	-	XX	X

Tab. 43. Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 6.

MKR - 6	Krhanice (Týnec nad Sázavou)	poloha:	274 m n. m.
	první písemná zmínka: 1360	výměra:	1137 ha
	počet obyvatel (2017): 834	ORP: Benešov	

Přírodní charakteristiky a krajinný rámec sídla	
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla	
S výraznou zelení zahrad	
Zástavba s plynulým přechodem do krajiny	
Výrazná zeleň veřejných prostorů obce	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Mozaika lesních porostů a zemědělských ploch	
Maloplošná struktura zemědělských ploch s velkým podílem nelesní rozptýlené zeleně	
Převaha lesních porostů v okolí	
Otevřené plochy pastvin, polí a luk	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	V rozlehlém údolí
Kulturní a historické charakteristiky	
Architektonicky cenné stavby	Přítomny

Urbanistická struktura a její dochovanost	Dochovaná
Převažující charakter zástavby	Velký podíl přestaveb a novostaveb
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Přítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Přítomny
Dochované stopy členění plužiny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Zřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Harmonický
Velikost projevu	Výrazný
Přítomnost dominant	ANO
Harmonické měřítko a vztahy	ANO
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	ANO
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
možná dostavba na rozvojových plochách	
možná dostavba v prolukách	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
bez omezení	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu
- možnost nové zástavby několika obytných či rekreačních objektů nebo nové stavební parcely na okraji obce se zachováním volné urbanistické skladby a množstvím zelených ploch (rekreační charakter zástavby)
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře

Tab. 44. Analýza sídla Krhanice v MKR - 6.

MKR - 6	Prosečnice (Týnec nad Sázavou)	poloha:	283 m n. m.
	první písemná zmínka: 1497	výměra:	208 ha
	počet obyvatel (2016): 144	ORP: Benešov	

Přírodní charakteristiky a krajinný rámeček sídla
Charakter přírodních prvků a zeleně ve struktuře sídla

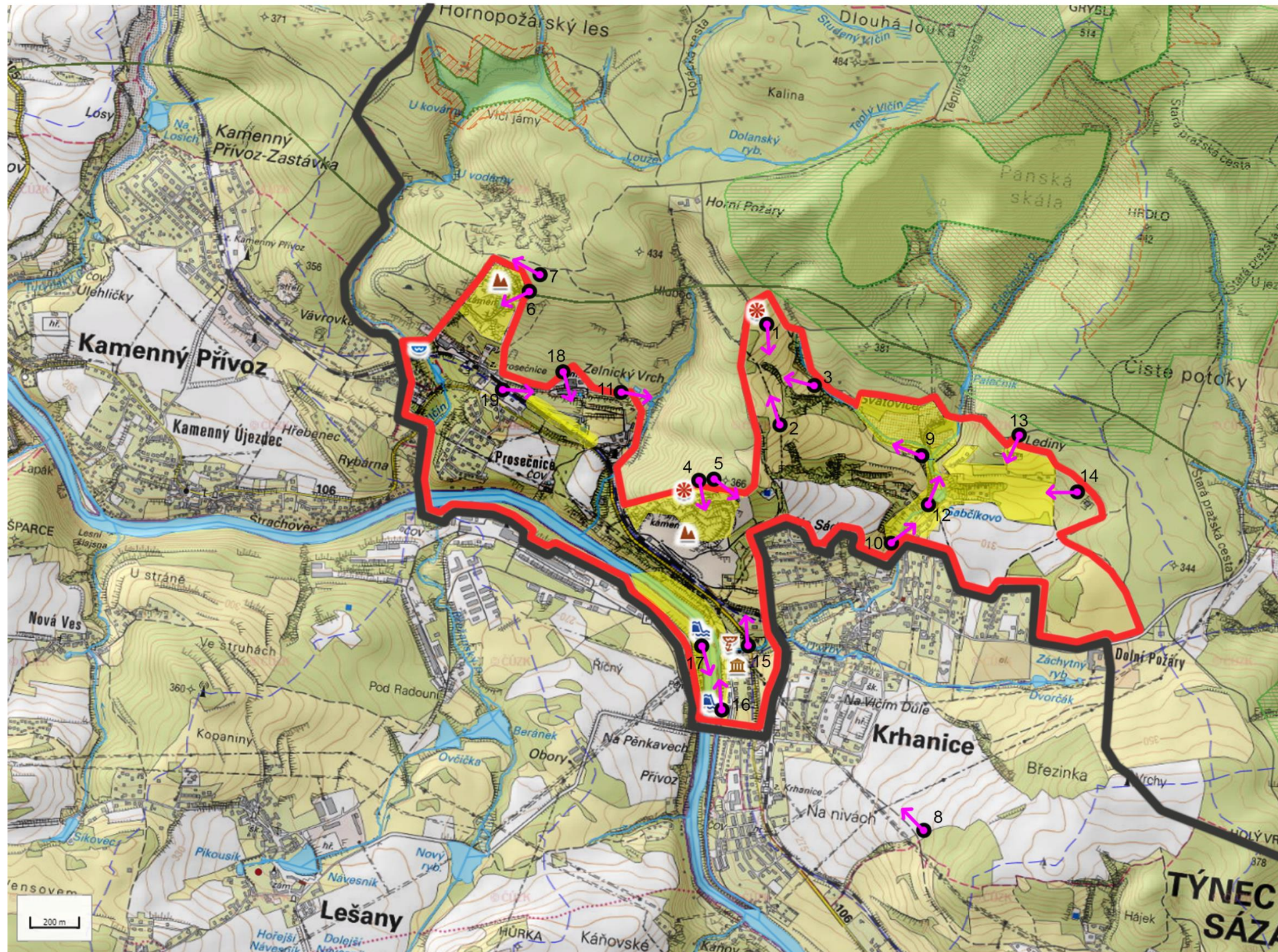
S výraznou zelení zahrad	
Výrazná zeleň veřejných prostorů obce	
Charakter krajinného rámce (plošná struktura)	
Převaha lesních porostů v okolí	
Mozaika lesních porostů a zemědělských ploch	
Charakter krajinného rámce (prostorová struktura)	Ve svahu
Kulturní a historické charakteristiky	
Urbanistická struktura a její dochovanost	Setřená
Převažující charakter zástavby	S velkým podílem přestaveb a novostaveb
Přítomnost architektonicky cenných staveb a dochovaných objektů lidové architektury	Nepřítomny
Přítomnost památkově chráněných objektů a území	Nepřítomny
Dochované stopy členění plužiny či jiné stopy hospodářského využití či jiné kultivace krajiny	Nezřetelné
Vizuální projev zástavby v krajinných panoramatech	
Způsob projevu	Disharmonický
Velikost projevu	Výrazný
Přítomnost dominant	ANO
Harmonické měřítko a vztahy	NE
Působení kompozice krajiny sídla	otevřená oblast
Rozvojové možnosti a regulativy dle ÚPD a ÚPP	ANO
Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu	
možná dostavba na rozvojových plochách	
možná dostavba v prolukách	
Omezující podmínky z hlediska ochrany struktury zástavby	
doplnění zástavby s respektováním dochované struktury	
dotvoření struktury zástavby s ohledem na obraz sídla v krajinném rámci	
Omezující podmínky z hlediska ochrany forem zástavby	
bez omezení	

Rozvojové možnosti z hlediska ochrany krajinného rázu
- možnost nové zástavby několika obytných či rekreačních objektů nebo nové stavební parcely na okraji obce se zachováním volné urbanistické skladby a množstvím zelených ploch
- možnost přestavby nebo konverze všech objektů, možnost nástavby/přístavby
- možnost nového architektonického výrazu při dodržení tradičních hmot, měřítek a forem
- dodržení návrhu pásem ochrany PPa v co nejvyšší možné míře

Tab. 45. Analýza sídla Prosečnice v MKR - 6.

MKR 6. (Krhanické údolí) - hlavní znaky přírodní, kulturní, historické a vizuální charakteristiky

LEGENDA

- vedení vysokého napětí
- ▬ relief (terénní hrana)
- lesy
- louky, pole
- vodní plocha, vodní tok
- harmonické měřítko a vztahy
- hranice MKR (horizonty)
- hranice přírodního parku
- ÚSES - regionální biocentrum
- ÚSES - regionální biokoridory stávající
- ÚSES - osy nadregionálních biokoridorů
- ▲ lom na těžbu kamene (skála žuly)
- říční jez
- areál venkovské usedlosti (kulturní památka)
- vyhlídkové místo
- studánka
- místo pořízení fotografie, směr
- vodní elektrárna

Zpracoval: Bc. Michal Kordula, ČVUT, 2017

Příloha 9. Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 6.

Foto 86. Výhled Dolní Požáry v dálce (1)

Foto 89. Výhled ze skalní stěny na řeku Sázavu (4)

Foto 92. Skalní stěna Prosečnického lomu (7)

Foto 87. Pastviny nad Krhanicemi s remízky (2)

Foto 90. Výhled ze skalní stěny lomu na Krhanice (5)

Foto 93. Výhled na údolí Sázavy s Krhanicemi (8)

Foto 88. Otevřené segmenty krajiny nad Krhanicemi (3)

Foto 91. Jezírko v Prosečnickém lomu (6)

Foto 94. Cesta u osady Svatovice v Krhanicích (9)

Foto 95. Kozí ulice vedoucí do Svatovic v Krhanicích (10)

Foto 98. Hájovna v osadě Lediny v Krhanicích (13)

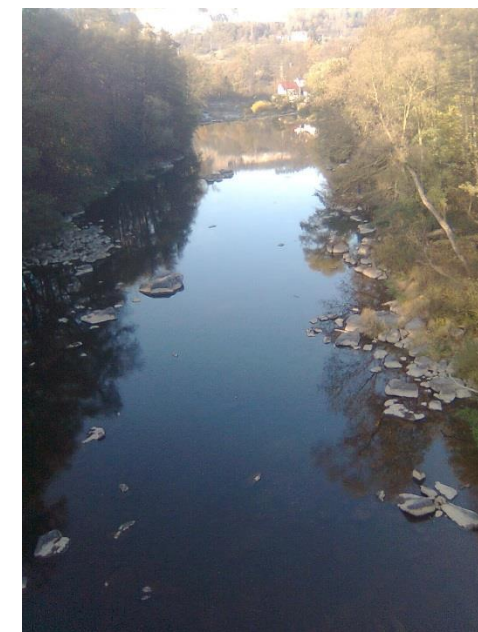

Foto 101. Výhled z mostu na řeku s vodní elektrárnou na pravém břehu (16)

Foto 96. Lesní cesta na Zeleném vrchu nad Prosečnicí (11)

Foto 99. Výhled z osady Lediny na Dolní Požáry (14)

Foto 102. Balvanité koryto řeky se silničním mostem v Krhanicích (17)

Foto 97. Rybník Gabčík v Krhanicích (12)

Foto 100. Dominanta lomové skalní stěny Krhanického lomu (15)

Foto 103. Jedna z budov léčebny v Prosečnici (18)
(zdroj: wikipedia.org, autor: Jan Groh)

7. Diskuse

Institut krajinného rázu byl do naší legislativy zapsán před 25ti lety v podobě zákona 114/1992 Sb. pro ochranu přírody a krajiny. I přes dlouhé působení tohoto zákona v naší legislativě se dosud nepodařilo vyřešit všechny problémy, které jsou s tímto legislativním nástrojem spojeny. Jedná se hlavně o objektivnost hodnocení vizuální stránky krajinného rázu, kde vzniká určitá míra subjektivity hodnotitele. Dalším, doufejme dočasným problémem, je absence jednotného postupu pro hodnocení krajinného rázu. Na toto téma vznikla řada publikací a metodik postupů, které se navzájem doplňují a prolínají, tudíž jsou všechna území hodnocena trochu jinak. Tyto nedokonalosti s nejednoznačností výkladů pojmů a podmínek ochrany dávají developerům a investorům volnou ruku při prosazením jejich investičních záměrů a následným necitlivým zásahem do krajiny a ztrátě znaků a hodnot krajinného rázu. Podle názoru Skleničky (2006) probíhají v dnešní době největší změny v krajině od dob průmyslové revoluce a to hlavně v negativním smyslu výstavby komunikačních stožárů mobilních operátorů, větrných elektráren, solárních elektráren, dálnic, silnic a satelitních měst. Z toho důvodu je jasné, že preventivní a případové hodnocení krajinného rázu je klíčovým nástrojem pro zachování hodnot a charakteristických rysů české krajiny.

Hlavním výstupem této metodiky, podle které je tato diplomová práce zpracována, je prostorová a charakterová diferenciacie krajiny přírodního parku Hornopožárský les na jednotlivá místa krajinného rázu s ohledem na přírodní, kulturní a historické prvky a vizuální působení.

Atraktivnost jednotlivých míst krajinného rázu je dán vizuálním působením jeho přírodních, kulturních a historických charakteristik. V těchto MKR je minimum harmonických měřítek a vztahů z důvodu absence prvků antropogenního původu. Některá místa mají charakter kulturní krajiny (místa se sídly člověka), některá mají charakter krajiny relativně přírodní krajiny (místa, kde je území tvořeno z více jak 90% lesy). Na základě hodnocení parku ve studii Vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje, 2. etapa (Atelier V, 2009) spadá dle metodiky (Muranský, Naumann, 1970-1980) 68% území parku do kategorie C(+) krajina relativně přírodní se zvýšenou krajinářskou hodnotou, 28% do kategorie B(+) krajina kulturní také se zvýšenou krajinářskou hodnotou a 4% do kategorie B(0) krajina kulturní s průměrnou krajinářskou hodnotou. Krajina čistě přírodní se kvůli dlouhodobému osídlení ve střední Evropě nevyskytuje. Takto dochovaná relativně přírodní krajina se zde nachází díky velké členitosti terénu, výskytem původních lesních porostů a ochraně zachování krajiny v dobách 19. a 20. století kdy česká krajina procházela největšími změnami. Ochrana se tomuto území dostalo hlavně díky oblíbenosti arcivévody Františka Ferdinanda d'Este a barona Ringhoffera, kteří území parku využívali jako lovecký revír.

Dlouhá staletí se člověk přizpůsoboval rázu krajiny. Umisťoval do krajiny stavby, které korespondovaly s jejím rázem, používal stavební materiály lokálního původu, používal tradiční prvky a postupy dané lokality. Tímto způsobem vznikal typický obraz české krajiny a její kulturní hodnoty. Dnes tomu bohužel tak není a člověk se snaží naopak krajinu přizpůsobovat sobě například necitelnými pozemkovými úpravami, terénními zásahy, netradičními materiály a architektonickými výrazy. Proto je třeba si uvědomit důležitost působení krajiny a jejího rázu a nedovolit aby se stala pouze místem pro výstavbu toho, po čem člověk touží.

8. Závěr

Všechny stanovené cíle diplomové práce byly splněny ve výsledných částech DP. Hlavním cílem této práce bylo na základě vypracované studie Vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje, 2. etapa (Atelier V, 2009), ve které byly vyhodnoceny přírodní parky Středočeského kraje. V této práci je přírodní park Hornopožárský les vyhodnocen do podrobnosti míst krajinného rázu (celkem šest) a jejich přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik. U přírodních parků byly identifikovány a klasifikovány nejdůležitější znaky a hodnoty území, ty byly hodnoceny z hlediska projevu, významu a cennosti. Dále jsou zde zavedeny ochranná opatření k zachování nejcennějších hodnot. Ochrana byla stanovena přidělením stupňů ochrany jednotlivým místům krajinného rázu z hlediska cennosti. Stupně ochrany jsou celkem čtyři, ale čtvrtý stupeň není na území zastoupen z důvodu zvýšené ochrany vyhlášením přírodního parku. Vyhodnocena jsou i sídla (lokality se zástavbou) z hlediska působení v krajinném rázu a územního plánování. Hodnocení bylo provedeno na základě metodiky AOPK ČR (2012). Výsledky jsou uvedeny v šesté, praktické části diplomové práce.

Výsledky mohou být použity jako ÚAP obcí (v návaznosti na vyhlášku 500/2006 Sb.), jako součást preventivního hodnocení krajinného rázu a při identifikaci znaků a hodnot v rámci posuzování vlivu konkrétních záměrů (dle §12 zák. 114/1992 Sb.), posuzování vlivu stavby na životní prostředí (EIA, SEA), při tvorbě krajinářských studií okolí parku, jako součást průzkumů a rozborů v rámci procesů územního plánování či jako podklad při realizaci KPÚ.

9. Seznam zdrojů a použité literatury

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ze dne 1. června 1992, v platném znění.

Zákon č. 20/1987, o státní památkové péči ze dne 30. března 1987, v platném znění.

Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti ze dne 10. listopadu 2006, v platném znění.

Usnesení vlády č. 1049/2002, o Evropské úmluvě o krajině ze dne 30. října 2002, v platném znění.

CULEK, Martin a kolektiv (2005). *Biogeografické členění České republiky II*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, ISBN 80-86064-82-4.

SVOBODOVÁ, Kamila (2011). *Krajinný ráz*. Praha: Fakulta architektury ČVUT – Ústav prostorového plánování.

VOREL, Ivan a KUPKA, Jiří (2011). *Krajinný ráz – identifikace a hodnocení*. Praha: ČVUT, ISBN 978-80-01-04766-8.

VOREL, Ivan a kolektiv (2004). *Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz*. Praha: Naděžda Skleničková, ISBN 80-903206-3-5.

LIPSKÝ, Zdeněk (1999). *Přírodní charakteristiky krajinného rázu*, In. *Péče o krajinný ráz, cíle a metody*. Praha: ČVUT, ISBN 80-01-01979-9.

SKLENIČKA, Petr (2003). *Základy krajinného plánování*. Praha: Naděžda Skleničková, ISBN 80-903-206-1-9.

FORMAN, R. T. T. a GODRON, Michel. (1993). *Krajinná ekologie*. Praha: Academia, ISBN 80-200-0464-5.

CÍLEK, Václav (2005). *Krajiny vnitřní a vnější*. Praha: Dokořán, ISBN 80-7363-042-7.

TROLL, Carl (1950). *Geografická krajina a její průzkum*. Heidelberg: Studium Generale 3.

ZONNEVELD, Isaak Samuel (1995). *Ekologie půdy*. Madison: SPB Academic Publishing, ISBN 978-90-51-03101-0.

SOURIAU, Étienne (1994). *Encyklopedie estetiky*. New York: Victoria Publishing, ISBN 978-80-85-60518-1.

MEZERA, Alois a kolektiv (1979). *Tvorba a ochrana krajiny*. Praha: SZN.

ŽÁK, Ladislav (1947). *Obytná krajina*. Praha: S.V.Ú. Mánes

JANČURA, Peter (2008). *Aktuální problémy starostlivosti o krajinu a investiční rozvoj*, In. *Aktuální problémy ochrany krajinného rázu*. Praha: Centrum pro krajinu s.r.o., ISBN 978-80-903206-9-7

KUPKA, Jiří (2010). *Krajiny kulturní a historické*. Praha: ČVUT, ISBN 978-80-01-04653-1.

VOREL, Ivan (2006). *Hranice únosnosti zásahů do krajinného rázu*. Praha: ČVUT 2006. ISBN 80-903206-7-8.

BUKÁČEK, Roman a MATĚJKA, Petr (1999). *Hodnocení krajinného rázu: metodika zpracování - upravená verze*. In *Péče o krajinný ráz: cíle a metody*. Praha: ČVUT, ISBN 80-01-01979-9.

LÖW, Jiří a KUČERA, Peter. (1996). *Metodika pro hodnocení zastavitelnosti území*. Brno: Ekologická dílna.

LÖW, Jiří a MÍCHAL, Igor (2003): *Krajinný ráz*, Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, ISBN 80-86386-27-9.

WÖBSE, Hans (2002). *Estetika krajiny*. Stuttgart: Ulmer. ISBN 38-00132-17-6.

HADAČ, Emil (1982). *Krajina a lidé: úvod do krajinné ekologie*. Praha: Academia.

JONÁŠ, František a kolektiv (1990). *Pozemkové úpravy*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství. ISBN 80-209-0106-X.

STONAWSKI, Jiří (1993). *Základy ekologie*. Praha: Univerzita Karlova, ISBN 80-7066-736-2.

KUČA, Karel a kolektiv (2004). *Novostavby v památkově chráněných sídlech*. Praha: Národní památkový ústav, ISBN 80-86234-54-1.

VOJTOVÁ, Lea (2006). *Ochrana a regenerace kulturních hodnot v území: distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita, ISBN 80-210-4165-X.

MÍCHAL, Igor a kolektiv (1999). *Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve veřejné správě, metodické doporučení AOPK*. In *Péče o krajinný ráz, cíle a metody*. Praha: ČVUT, ISBN 80-01-01979-9.

LÖW, Jiří (1999). *Hodnocení a ochrana krajinného rázu*. In *Péče o krajinný ráz: cíle a metody*. Praha: ČVUT, ISBN 80-01-01979-9.

BUKÁČEK, Roman a MATĚJKA, Petr (1997). *Hodnocení krajinného rázu v CHKO ČR – návrh metody*. In *Ochrana přírody ročník 52, 3/1997*. Praha: Environs, Agentura ochrany přírody a krajiny.

VOREL, Ivan a kolektiv (2007). *Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Český les*. (expertní posudek) Praha: Atelier V.

DEMEK, Jaromír a kolektiv (2006). *Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon*. Brno: MŽP ČR, ISBN 80-86064-99-9.

Atelier V, (2009): *Studie vyhodnocení krajinného rázu na území Středočeského kraje (2. etapa)*. Atelier V, [online]. [cit. 10-12.2017]. Dostupné z: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/zivotni-prostredi/priroda-studie>

Památkový katalog. *Památkový katalog*. [online]. Dostupné z: <http://www.pamatkovykatalog.cz/>

Objekty ústředního významu. *Předmět ochrany*. [online]. Dostupné z: http://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/chrob_find/index.php?h_zchru=1&h_ev1=1&h_ptacob=1&h_pstro my=1&CIS=&NAZEV=&h_organ_oochp=&KRAJ=CZ021&OKRES=CZ0211&ORP_ICOB=&OBEC =&KU=&__=+Vyhledat+&frame=1&EDIT_ID=

Prohlížení – Národní geoportál INSPIRE. [online]. Dostupné z: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>

URL1: Památkový zákon – Národní památkový ústav. *NPÚ - Národní památkový ústav*. [online]. Copyright 2017 [cit. 19.11.2017]. Dostupné z: <http://previous.npu.cz/zakon-o-statni-pamatkove-peci/>

URL2: Územní ochrana. *AOPK ČR*. [online]. Copyright 2017 [cit. 28.9.2017]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/uzemni-ochrana/>

URL3: Maloplošná chráněná území. *AOPK ČR*. [online]. Copyright 2017 [cit. 22.11.2017]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/lokality/>

URL4: Deset let o úmluvě v Česku – udržitelný rozvoj. *Úvodní stránka | Udržitelný rozvoj*. [online]. Copyright 2017 Vláda České republiky – všechna práva vyhrazena [cit. 11.10.2017]. Dostupné z: <https://rvur.vlada.cz/clanky/deset-let-evropske-umluvy-o-krajine-v-cesku-prvni-cast>

URL5: *Ústav aplikované a krajinné ekologie*. [online]. Copyright 2017 [cit. 3.9.2017]. Dostupné z: http://www.uake.cz/vyukove_materialy/frvs2185/kapitoly_v_pdf/Bukacek_Matejka.pdf

URL6: Suťový les - *Wikipedie*. [online]. Copyright 2017 [cit. 6.8.2017]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Su%C5%A5ov%C3%BD_les

URL7: *Těptín* – *Wikipedie*. [online]. Copyright 2017 [cit. 4.8.2017]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/T%C4%9Bpt%C3%ADn>

URL8: *Kamenice (Praha východ)* – *Wikipedie*. [online]. Copyright 2017 [cit. 4.8.2017]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Kamenice_\(okres_Praha-v%C3%BDchod\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Kamenice_(okres_Praha-v%C3%BDchod))

URL9: Historie – Oficiální stránky obce Kamenice *Titulní strana - Oficiální stránky Obce Kamenice*. [online]. Copyright 2017 [cit. 9.12.2017]. Dostupné z: <http://old.obeckamenice.cz/obec-kamenice/informace-o-obci/historie/>

URL10: Čížov (Benešovská pahorkatina) - *Wikipedie*. [online]. Copyright 2017 [cit. 1.9.2017]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8C%C3%AD%C5%BEov_\(Bene%C5%A1ovsk%C3%A1_pahorkatina\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8C%C3%AD%C5%BEov_(Bene%C5%A1ovsk%C3%A1_pahorkatina))

URL11: *Domů – ZŠ Vrané nad Vltavou*. [online]. Copyright 2017 [cit. 18.12.2017]. Dostupné z: http://www.zsvrane.cz/wp-content/uploads/2014/03/15_infotext.pdf

URL12: Památkově chráněná území – *Národní památkový ústav*. [online]. Copyright 2017 [cit. 3.11.2017]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/cs/npu-a-pamatkova-pece/pamatky-a-pamatkova-pece/pamatkovy-fond/pamatkove-chronena-uzemi>

URL13: Kulturní památka České republiky – *Wikipedie*. [online]. Copyright 2017 [cit. 13.10.2017]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Kulturn%C3%AD_pam%C3%A1tk%C4%8Cesk%C3%A9_republiky

URL14: Grybla - *Wikipedie*. [online]. Copyright 2017 [cit. 11.9.2017]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Grybla>

URL15: Vlčí rokle - *Wikipedie*. [online]. Copyright 2017 [cit. 12.9.2017]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Vl%C4%8D%C3%AD_rokle

URL16: Vlková u Kamenice – *Rozhledny*. [online]. Copyright 2017 [cit. 17.9.2017]. Dostupné z: <http://rozhledny.yc.cz/vlkova.htm>

URL 17: Stříbrná Skalice, Vlkančice, Hradové Střimelice – Evropsky významná lokalita Dolní Sázava – Kolínsko – Cesty a památky. *Cesty a památky* [online]. Copyright 2017 [cit. 3.11.2017]. Dostupné z: <http://www.cestyapamatky.cz/kolinsko/stribrna-skalice/evropsky-vyznamna-lokalita-dolni-sazava>

10. Seznam tabulek, obrázků, fotografií a příloh

č. tabulky	Název tabulky	strana
Tab. 1.	Vzor tabulky pro přítomnost přírodních indikátorů s názvem a důvodem ochrany indikátoru v poznámkách	16
Tab. 2.	Vzor tabulky pro přítomnost kulturních a historických indikátorů s názvem v poznámkách	16
Tab. 3	Vzor tabulky pro identifikaci a hodnocení přírodní kulturní, historické nebo vizuálních charakteristik	17
Tab. 4	Vzor tabulky pro analýzu sídla (lokalita se zástavbou)	17
Tab. 5	Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 1.	26
Tab. 6	Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 1.	26
Tab. 7	Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 1.	26
Tab. 8	Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 1.	27
Tab. 9	Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 1.	27
Tab. 10	Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 2.	32
Tab. 11	Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 2.	32
Tab. 12	Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 2.	32
Tab. 13	Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 2.	32
Tab. 14	Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 2.	32
Tab. 15	Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 3.	40
Tab. 16	Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 3.	40
Tab. 17	Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 3.	40
Tab. 18	Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 3.	40
Tab. 19	Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 3.	41
Tab. 20	Analýza sídla Čakovice v MKR - 3.	41
Tab. 21	Analýza sídla Dařbož v MKR - 3.	41
Tab. 22	Analýza sídla Babice v MKR - 3.	42
Tab. 23	Analýza sídla Ládvi v MKR - 3.	43
Tab. 24	Analýza sídla Barochov v MKR - 3.	43
Tab. 25	Analýza sídla Malešín v MKR - 3.	44
Tab. 26	Analýza sídla Ládeves v MKR - 3.	44
Tab. 27	Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 4.	50
Tab. 28	Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 4.	50
Tab. 29	Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 4.	50
Tab. 30	Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 4.	50
Tab. 31	Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 4.	50
Tab. 32	Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 5.	55
Tab. 33	Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 5.	55
Tab. 34	Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 5.	56
Tab. 35	Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 5.	56
Tab. 36	Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 5.	56
Tab. 37	Analýza sídla Těptín v MKR - 5.	56
Tab. 38	Analýza sídla Kamenice v MKR - 5.	57
Tab. 39	Indikátory přítomnosti hodnot přírodní charakteristiky KR v MKR - 6.	61
Tab. 40	Indikátory přítomnosti hodnot kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 6.	62
Tab. 41	Identifikované hlavní znaky přírodní charakteristiky KR v MKR - 6.	62
Tab. 42	Identifikované hlavní znaky kulturní a historické charakteristiky KR v MKR - 6.	62
Tab. 43	Identifikované hlavní znaky vizuální charakteristiky KR v MKR - 6.	62
Tab. 44	Analýza sídla Krhanice v MKR - 6.	63
Tab. 45	Analýza sídla Prosečnice v MKR - 6.	63

Seznam obrázků

č. obrázku	Popis obrázku	strana
Obr. 1.	Přírodní park Hornopožárský les. Simulace šikmého leteckého snímku	19
Obr. 2.	Geomorfologické členění. (Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon ČR	19
Obr. 3	II. Vojenské mapování řešeného území	21
Obr. 4	Mapa krajinné typologie	21
Obr. 5	Umístění MKR – 1. (Horní Požáry)	25
Obr. 6	Umístění MKR – 2. (Kosteletko)	31
Obr. 7	Umístění MKR – 3. (Čakovicko)	36
Obr. 8	Ortofoto obce Čakovice s vyznačeným historickým jádrem	36
Obr. 9	Ortofoto obce Dařbož s vyznačeným historickým jádrem a bývalým tvrzištěm	37
Obr. 10	Ortofoto obce Babice s vyznačeným historickým jádrem	37
Obr. 11	Archivní mapa II. vojenského mapování obcí Čakovice, Dařbož a Babice	37
Obr. 12	Ortofoto obce Ládvi s vyznačeným historickým jádrem	38
Obr. 13	Archivní mapa II. vojenského mapování obce Ládvi	38
Obr. 14	Ortofoto vsí Barochov a Malešín s vyznačenými historickým jádry	38
Obr. 15	Archivní mapa II. vojenského mapování vsí Barochov a Malešín	38
Obr. 16	Ortofoto obce Ládeves s vyznačeným historickým	39
Obr. 17	Archivní mapa II. vojenského mapování obce Ládeves	39
Obr. 18	Ortofoto Zemědělské usedlosti Ledce s kostelem sv. Bartoloměje	39
Obr. 19	Archivní mapa II. vojenského mapování usedlosti Ledce	39
Obr. 20	Umístění MKR – 4. (Vlkovské lesy)	49
Obr. 21	Umístění MKR – 5 (Kamenicko)	54
Obr. 22	Ortofoto obce Těptín s vyznačeným historickým jádrem	54
Obr. 23	Ortofoto obce Kamenice s vyznačeným historickým jádrem - zámeckým areálem a hamrem	55
Obr. 24	Archivní mapa II. vojenského mapování obcí Těptín a Kamenice	55
Obr. 25	Umístění MKR – 6 (Krhanické údolí)	60
Obr. 26	Ortofoto obce Krhanice s vyznačeným historickým	61
Obr. 27	Ortofoto obce Prosečnice s vyznačeným historickým jádrem	61
Obr. 28	Archivní mapa II. vojenského mapování obcí Krhanice a Prosečnice	61

Seznam fotografií

č. foto	Popis fotografie	strana			
Foto. 1.	Křížovatka lesních komunikací	29	Foto. 43	Pozůstatky tvrziště Božešice s vodním příkopem - KP	47
Foto. 2.	Horácká cesta směrem k Těptínu	29	Foto. 44	Pastviny u Barochova	47
Foto. 3	Vrchol Kněží hory	29	Foto. 45	Dominanta kostela sv. Bartoloměje v Ledcích	47
Foto. 4	Těptínská cesta k Horním Požárům	29	Foto. 46	Pěšina z Ládví k oboře Vlková	47
Foto. 5	Krmelec pod vrcholem Hrdlo	29	Foto. 47	Zemědělská usedlost Ledce s hlavním rybníkem	47
Foto. 6	Lesní pramen s ročníštěm divokých prasat	29	Foto. 48	Portál na zahradu kostela v Ledcích	47
Foto. 7	Kamenné moře ve Vlčí rokli s acidofilními bučinami	29	Foto. 49	Kostel sv. Bartoloměje v Ledcích - KP	47
Foto. 8	Rybník Palečník a stráň vrchu Hrdlo	29	Foto. 50	Křížek a zvonička v historickém jádru obce - KP	47
Foto. 9	Vyhlička z Panské skály na Dolní Požáry	30	Foto. 51	Přeliv Ledeckého potoka s údolím	48
Foto. 10	Pohled ze Staré Pražské cesty ze stráně	30	Foto. 52	Plynulý přechod zástavby Barochova do krajiny	48
Foto. 11	Skalka ze žuly s navětralým povrchem poblíž vrcholu Grybla s bukovým a dubovým porostem	30	Foto. 53	Náves Barochova	48
Foto. 12	Pomník zastřeleného hajného Dlabala na dolním okraji PR Grybla	30	Foto. 54	Jezdecká areál v Barochově	48
Foto. 13	Lovecký zámeček Horní Požáry postaven F. F. d'Este	30	Foto. 55	Jižní okraj Ládví	48
Foto. 14	Záchytný rybníček potoku Vlčín na konci PP Vlčí rokle	30	Foto. 56	Úvozová cesta otevřeným segmentem krajiny do Dařbože	48
Foto. 15	Staré buky rostoucí na balvanech a chudé půdě ve Vlčí rokli	30	Foto. 57	Socha sv. Jana Nepomuckého v Ládví - KP	48
Foto. 16	Vyhlička panská skála (základy loveckého altánu F. F. d'Este)	30	Foto. 58	Kamenický potok podél silnice v Čakovicích	48
Foto. 17	Hájovna na Radoči (Nová Grybla)	30	Foto. 59	Těptínská cesta s vytěženým dřevem	52
Foto. 18	Pohled z lávky pod hradem po proudu řeky	34	Foto. 60	Pohled od Skalska na Hornopožárský les	52
Foto. 19	Pohled z lávky na dominantu Zbořený Kostelec na ostrohu	34	Foto. 61	Rybník Beránek se stavidlem	52
Foto. 20	Pohled z cyklostezky na stráň se Zbořeným Kostelcem	34	Foto. 62	Beránský rybník s hrází lemovanou lípami	52
Foto. 21	Základy bývalého mostu přes hradní příkop Kostelce	34	Foto. 63	Výhled z rozhledny Ládeves na Ládví	52
Foto. 22	Výhled ze Zbořeného Kostelce proti proudu řeky	34	Foto. 64	Výhled z rozhledny Ládeves na Babice	52
Foto. 23	Výhled ze Zbořeného Kostelce po proudu řeky s novou pěší lávkou	34	Foto. 65	Rozhledna Ládeves	52
Foto. 24	Pohled na vrch Čížov a Zbořený Kostelec z protějšího břehu řeky	34	Foto. 66	Lesní cesta vedoucí do Těptína	52
Foto. 25	Pohled na otevřený segment krajiny nad Týncem nad Sázavou	34	Foto. 67	Cesta k rozhledně Vlková	52
Foto. 26	Lipová alej lemující cestu z Týnce nad Sázavou do PPa	34	Foto. 68	Návratní plošina na Vlkové	53
Foto. 27	Dubová alej kolem otevřených segmentů krajiny nad Barochovem	35	Foto. 69	Rozhledna Vlková a vstup na terasu se společenskou místností	53
Foto. 28	Kamenický potok a porost PR Čížov	35	Foto. 70	Terasa a věž rozhledny Vlková	53
Foto. 29	Louky na pravém břehu řeky a pohled na Kunratovu skálu v pozadí	35	Foto. 71	Pastviny pod oborou Vlková s usedlostí	53
Foto. 30	Přírodní cyklostezka podél pravého břehu řeky otevřenou krajinou	35	Foto. 72	Lesní jezírko na potůčku pod Malou	53
Foto. 31	Bývalá hájovna na Čistých Potokách v rokli Kamenického potoka	35	Foto. 73	Příjezdová cesta k rozhledně Vlková	53
Foto. 32	Zřícenina hradu Zbořený Kostelec	35	Foto. 74	Lovecká cesta v oboře Vlková	53
Foto. 33	Dům Viléma Zitka s pamětní deskou v Ládví	46	Foto. 75	Hájovna na Radoči (Nová Grybla): hranice MKR – 1 a MKR - 4	53
Foto. 34	Začátek Čakovic po příjezdu z Kamenice	46	Foto. 76	Kamenický potok	53
Foto. 35	Jádro obce Čakovice	46	Foto. 77	Zástavba Těptína s plynulým přechodem do krajiny	59
Foto. 36	Pohled na chaty v Malešíně a Starý vrch v pozadí	46	Foto. 78	Výhled ze silnice do Těptína	59
Foto. 37	Silnice před Ládví	46	Foto. 79	Těptínská zástavba	59
Foto. 38	Rybník u Čakovic	46	Foto. 80	Cesta podél Hamerského rybníka v Kamenici	59
Foto. 39	Horní část Ládevsí	46	Foto. 81	Poloostřůvek Hamerského rybníka v Kamenici	59
Foto. 40	Nová zástavba v Barochově	46	Foto. 82	Hostinec na návsi v Těptíně	59
Foto. 41	Okraj Ládví	46	Foto. 83	Hrobka Ringhofferů v Kamenici	59
Foto. 42	Vyhlička na Babice z louky pod Ládevsí	47	Foto. 84	Kamenický zámek v uzavřeném areálu továrny Strojmetal	59
			Foto. 85	Kostel sv. Františka Serafinského	59
			Foto. 86	Výhled Dolní Požáry v dálce	65
			Foto. 87	Pastviny nad Krhanicemi s remízky	65
			Foto. 88	Otevřené segmenty krajiny nad Krhanicemi	65
			Foto. 89	Výhled ze skalní stěny na řeku Sázavu	65

Foto. 90	Výhled ze skalní stěny lomu na Krhanice	65
Foto. 91	Jezírko v Prosečnickém lomu	65
Foto. 92	Skalní stěna Prosečnického lomu	65
Foto. 93	Výhled na údolí Sázavy s Krhanicemi	65
Foto. 94	Cesta u osady Svatovice v Krhanicích	65
Foto. 95	Kozí ulice vedoucí do Svatovic v Krhanicích	66
Foto. 96	Lesní cesta na Zeleném vrchu nad Prosečnicí	66
Foto. 97	Rybník Gabčík v Krhanicích	66
Foto. 98	Hájovna v osadě Lediny v Krhanicích	66
Foto. 99	Výhled z osady Lediny na Dolní Požáry	66
Foto. 100	Dominanta lomové skalní stěny Krhanického lomu	66
Foto. 101	Výhled z mostu na řeku s vodní elektrárnou na pravém břehu	66
Foto. 102	Balvanité koryto řeky se silničním mostem v Krhanicích	66
Foto. 103	Jedna z budov léčebny v Prosečnici	66

Seznam příloh

č. přílohy	Název přílohy	strana
Příloha. 1.	Vyznačení hlavních krajinných prvků na celém území PPa Hornopožárský les	22
Příloha. 2.	Rozdělení území PPa Hornopožárský les na jednotlivá MKR	23
Příloha. 3.	Návrh stupňů ochrany jednotlivých MKR	24
Příloha. 4.	Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 1.	28
Příloha. 5.	Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 2.	33
Příloha. 6.	Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 3.	45
Příloha. 7.	Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 4.	51
Příloha. 8.	Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 5.	58
Příloha. 9.	Vyznačení znaků přírodních, kulturních, historických a vizuálních charakteristik KR v MKR - 6.	64

